ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - КАСПИЧАН

9930, гр.Каспичан, ул."Мадарски конник" № 91, тел.05351 / 74-15
e-mail: kaspichan_obs@abv.bg

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
КАСПИЧАН

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
п. код 9930 Каспичан
индекс и дата ВОС 89
16.03.2023г.
срок за изпълнение

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ДЕСИСЛАВА ВЪЛЧЕВА –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ КАСПИЧАН

ОТНОСНО: Покана за свикване на извънредно общо събрание на акционерите на „МБАЛ – Шумен" АД, гр.Шумен

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В деловодството на Общински съвет Каспичан постъпи покана за редовно общо събрание на акционерите в „МБАЛ - Шумен" АД с ВОС № 74/27.02.2023г. Поканата е с изискуемо съдържание, съгласно закона и предвижда да се проведе извънредно общо събрание на акционерите на 31.03.2023г. от 10,00 часа в седалището на дружеството. При липса на кворум, съвета на директорите насрочва ново заседание на общото събрание на 19.04.2023г. при същия дневен ред. Предложения дневен ред на събранието включва 5 точки, както следва:

1. Определяне възнаграждения на членовете на съвета на директорите;
2. Одобряване на бизнес програмата на дружеството за периода 2022 – 2024г.;
3. Вземане на решение за разходване на средствата от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2020г. по реда на чл. 105, ал. 4 от ЗЛЗ;
4. Вземане на решение за разходване на средствата от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2022г. по реда на чл. 105, ал. 4 от ЗЛЗ;
5. Вземане на решение за разпределяне на печалбата от 2021г.;

В поканата за свикване на редовно общо събрание са предложени и проекти на решения за гласуване, които представям на Вашето внимание по – долу.

Във връзка с гореизложеното предлагам Общински съвет Каспичан да приеме следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал. 1, т. 9 от ЗМСМА, във връзка с чл. 226 от Търговския закон Общински съвет Каспичан:

1. Определя Милена Недева – Кмет на Община Каспичан за представител на общината в общото събрание на акционерите в „МБАЛ – Шумен" АД, насрочено на 31.03.2023г., като при липса на кворум, същото се насрочва за 19.04.2023г. при същия дневен

ред. При невъзможност за участие на определения представител, той ще бъде заместван от Милен Минчев – Заместник кмет на Община Каспичан

2. Възлага на представителя на Община Каспичан да гласува по въпросите от дневния ред, както следва:

2.1. по т. 1 – Общото събрание на акционерите определя възнагражденията на членовете на съвета на директорите, по реда на чл. 56, ал. 13 и т. 8 от Забележките към Приложение № 2 «Показатели и критерии за определяне на балната оценка в публичните предприятия» към чл. 56, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия/ППЗПП/, чрез определяне стойността на една бална единица по смисъла на чл. 56, ал. 3 и ал. 4 от ППЗПП и замяна на показатели № 4 и № 5 от Приложение № 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП, да гласува: За/Против/Въздържал се;

2.2. по т. 2 – Общото събрание на акционерите одобрява бизнес програмата на дружеството за периода 2022 – 2024г., да бъде: За/Против/Въздържал се;

2.3. по т. 3 – Общото събрание на акционерите взема решение разходването на средствата в размер на 282 298,89 лв. /двеста осемдесет и две хиляди двеста деведесет и осем лв. и 89ст./, получени от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2020г. да стане по реда на чл. 105, ал. 4 от Закона за лечебните заведения – за удовлетворяване интересите на кредиторите, в съответствие с Вътрешните правила за управление на задълженията по чл. 20 от Наредба № 5/2019г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и КОЦ, да гласува: За/Против/Въздържал се

2.4. по т. 4 – Общото събрание на акционерите взема решение разходването на средствата в размер на 308 304,11 лв. /триста и осем хиляди триста и четири лв. и 11 ст./, получени от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2022г. да стане по реда на чл. 105, ал. 4 от Закона за лечебните заведения – за удовлетворяване интересите на кредиторите, в съответствие с Вътрешните правила за управление на задълженията по чл. 20 от Наредба № 5/2019г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и КОЦ, да гласува: За/Против/Въздържал се

2.5. по т. 5 – Общото събрание на акционерите взема решение за разпределяне на печалбата от 2021г. в размер на 285 512,84 лв. /двеста осемдесет и пет хиляди петстотин и дванадесет лв. и 84 ст./ по следният начин: 10% от печалбата да бъдат заделени за Фонд «Резервен», а остатъка – за покриване на загуби от минали години, да гласува: За/Против/Въздържал се

3. На основание чл. 60, ал. 1 от АПК Общински съвет Каспичан допуска предварително изпълнение на решението с оглед датата на провеждане на събранието

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ПРЕДСЕДАТЕЛ гр. КАСПИЧАН

ЗАЛИЧЕНО на основание чл.4,§2 и чл.6, §3 от Регламент (ЕС)2016/679

ВНОСИТЕЛ:
ДЕСИСЛАВА ВЪЛЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД

гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 733, факс 800 751, E-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД
Изх.№ 408
24.02 2023 г.

ОБЩИНСКА ЗАЩИТА
п. код 9930 Каспичан
индекс и дата 92-00-2 27.02.2023г.
срок на изпълнение

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
КАСПИЧАН

ДО
КМЕТА НА
ОБЩИНА
КАСПИЧАН

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
п. код 9930 Каспичан
индекс и дата ВОС 74 27.02.2023г.
срок на изпълнение

П О К А Н А

ЗА СВИКВАНЕ НА ИЗВЪНРЕДНО ОБЩО СЪБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – ШУМЕН" АД - ГР. ШУМЕН

Уважаеми господа,

Съветът на директорите на "МБАЛ - Шумен" АД със седалище и адрес на управление: гр. Шумен, ул. «Васил Априлов» № 63, вписано в Търговски регистър на Шуменски окръжен съд по ф.д. № 867 по описа за 2000 г., ЕИК 127521092, на основание чл. 223, ал. 1 от ТЗ, свиква извънредно общо събрание на акционерите на 31 март 2023 г. /петък/ от 10.00 ч. в седалището на дружеството на адрес: гр.Шумен, ул. "Васил Априлов" № 63, в административната сграда в кабинета на изпълнителния директор, при следния дневен ред и проект за решения:

1. **Определяне възнаграждения на членовете на съвета на директорите – проект на решение:** Общото събрание на акционерите определя възнаграждения на членовете на съвета на директорите, по реда на чл. 56, ал. 13 и т. 8 от Забележките към Приложение № 2 „Показатели и критерии за определяне на балната оценка в публичните предприятия" към чл. 56, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия /ППЗПП/, чрез определяне стойността на една бална единица по смисъла на чл. 56, ал. 3 и ал. 4 от ППЗПП и замяна на показатели № 4 и № 5 от Приложение № 2 към чл. 56, ал. 2 от ППЗПП.

2. **Одобряване на бизнес програмата на дружеството за периода 2022 – 2024 г.** – проект на решение: Общото събрание на акционерите одобрява бизнес програмата на дружеството за периода 2022 – 2024 г.

3. **Вземане на решение за разходване на средствата от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2020 г. по реда на чл. 105, ал. 4 от ЗЛЗ** – проект на решение: Общото събрание на акционерите взема решение

разходването на средствата в размер на 282 298,89 лв. /двеста осемдесет и две хиляди двеста деветдесет и осем лв. и 89 ст./, получени от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2020 г. да стане по реда на чл. 105, ал. 4 от Закона за лечебните заведения – за удовлетворяване интересите на кредиторите, в съответствие с Вътрешните правила за управление на задълженията по чл. 20 от Наредба № 5/2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и КОЦ.

4. **Вземане на решение за разходване на средствата от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2022 г. по реда на чл. 105, ал. 4 от ЗЛЗ** – проект на решение: Общото събрание на акционерите взема решение разходването на средствата в размер на 308 304,11 лв. /триста и осем хиляди триста и четири лв. и 11 ст./, получени от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2022 г. да стане по реда на чл. 105, ал. 4 от Закона за лечебните заведения – за удовлетворяване интересите на кредиторите, в съответствие с Вътрешните правила за управление на задълженията по чл. 20 от Наредба № 5/2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и КОЦ.

5. **Вземане на решение за разпределяне на печалбата от 2021 г.** – проект на решение: Общото събрание на акционерите взема решение за разпределяне на печалбата от 2021 г. в размер на 285 512,84 лв. /двеста осемдесет и пет хиляди петстотин и дванадесет лв. и 84 ст./ по следния начин: 10% от печалбата да бъдат заделени за Фонд "Резервен", а остатъка - за покриване на загуби от минали години.

Регистрацията на акционерите и техните пълномощници се извършва на 31 март 2021 г. от 9,30 до 10,00 часа на мястото на провеждане на събранието.

Представителите на акционерите на общото събрание се легитимират с лична карта и пълномощно. На основание чл. 21, ал. 1, т. 9 от ЗМСМА всеки представител на община акционер следва да представи и препис-извлечение от протокол на общинския съвет на съответната община, с който е избран за представител в общото събрание на акционерите.

При липса на кворум на основание чл. 227, ал. 3 от ТЗ Съветът на директорите насрочва ново заседание на общото събрание на 19 април 2023 г. от 10,00 часа в административната сграда на дружеството – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63 в кабинета на изпълнителния директор със същия дневен ред.

Писмените материали, свързани с дневния ред на общото събрание са на разположение на акционерите на адреса на управление на дружеството – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63, в кабинета на изпълнителния директор, всеки работен ден от 9,30 до 15,00 часа.

Съгласно чл. 223 ал. 3 изречение второ от Търговския закон, и чл. 15 ал. 3 изречение второ от Устава на дружеството /обявен в Търговския регистър/, свикването на събранието ще се извърши само с изпращане на настоящата писмена покана до акционерите, без обявяването ѝ в Търговския регистър.

„Многопрофилна болница за активно лечение-Шумен" АД

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

С УВАЖЕНИЕ,
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:
/д-р Димитър

БИЗНЕС ПРОГРАМА
НА „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – Шумен“ АД ЗА ПЕРИОДА 2022 г. - 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Обща информация и състояние на дружеството……3
1.1. Обща информация за МБАЛ-Шумен АД……..3
1.1.1. Представяне на дружеството, области на дейност, мисия, визия, общи стратегически цели……3
1.1.2. Предмет на дейност……4
1.2. Състояние на лечебното заведение……5
1.2.1. Организационна структура……5
1.2.2. Финансово-икономическо състояние……...7
1.2.3. Анализ на човешките ресурси……33
1.2.4. Анализ на стационарната дейност……..38
2. Анализ на пазара, икономическата среда, перспективите и рисковете, средносрочни финансови и нефинансови цели и планирани резултати……...40
2.1. Анализ на пазара, пазарните позиции, конкурентната среда……40
2.1.1. Здравно-демографски анализ……..40
2.1.2. Оценка на политическата, икономическа и технологична среда……51
2.1.3. Пазарни позиции и конкурентна среда……..52
2.1.4. SWOT анализ……54
2.2. Допускания за развитието на икономическата среда и перспективите на лечебното заведение……...55
2.3. Анализ на основните рискове……...57
2.3.1. Рискове, свързани с макроикономическата среда……57
2.3.2. Основни рискове и несигурности, свързани с дейността и отрасъла……..57
2.3.3. Валутен риск, лихвен риск, ценови риск, кредитен риск и ликвиден риск……58
2.4. Средносрочни финансови цели и планирани резултати……59
2.5. Средносрочни нефинансови цели и планирани резултати……62
3. Прогнози……...64
3.1. Прогнозни финансови отчети за 2022 г. – 2024 г……...64
3.2. Стойности на ключови показатели за изпълнение на финансовите и нефинансови цели за 2022 г. – 2024 г. ..……66
3.3. Инвестиционен план……..66
3.4. Ремонтна програма……68

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ И СЪСТОЯНИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

1.1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – ШУМЕН“ АД /“МБАЛ – ШУМЕН“ АД/

1.1.1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДРУЖЕСТВОТО, ОБЛАСТИ НА ДЕЙНОСТ, МИСИЯ, ВИЗИЯ, ОБЩИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

„МБАЛ-Шумен” АД е акционерно дружество, вписано в търговския регистър с решение на Шуменския окръжен съд от 27.09.2000 г. по фирмено дело 867 от 2000 г. Лечебното заведение е правоприемник на Обединената районна болница гр. Шумен, като следствие на преобразуване на последната в търговско дружество, съгласно разпоредбите на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ и издадените на основание на нея: Заповед № РД 19-20 от 18.08.2000 г. на министъра на здравеопазването и решение на Шуменски окръжен съд по ф. д. 867/2000 год., и на Районна Болница – Нови пазар, като следствие на преобразуване на последната в търговско дружество "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД гр. Нови пазар, съгласно разпоредбите на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ, което е осъществено през 2000 година.

На основание решение на Общински съвет - Нови пазар, на „МБАЛ - Шумен” АД е предоставена за временно и възмездно ползване обособена част от предприятието "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД гр. Нови пазар, включваща недвижими имоти, движимо, помощно и медицинско оборудване и апаратура, за което е сключен договор между „МБАЛ – Шумен” АД и "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД.

Дружеството притежава разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/11.04.2022 г., издадено от министъра на здравеопазването, съгласно което осъществява дейност по оказване на болнична медицинска помощ на два адреса - гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63 и гр. Нови пазар, ул. Христо Ботев № 22.

„МБАЛ-Шумен” АД е лечебно заведение с високи диагностични и терапевтични възможности, съвременна медицинска апаратура и висококвалифицирани специалисти.

В „МБАЛ-Шумен” АД се извършват над 80 % от високоспециализираните и интензивни медицински дейности в Шуменска област, като се обслужва население от 172 262 души.

Мисията на лечебното заведение е чрез ефективно използване на наличните ресурси да подобрява здравето на гражданите на Република България. Лаконично тя е изразена в мотото „Да продължим радостта от живота заедно”.

Визията за „МБАЛ-Шумен” АД е лечебно заведение, предлагащо високо качество на медицинските услуги на базата на висококвалифициран персонал, модерна материална база и водещи медицински и информационни технологии.

Основната цел на дружеството е предоставяне на своевременни, достъпни, висококачествени и ефективни здравни услуги в съответствие със здравните потребности на населението при непрекъснато повишаване на качеството, осигуряване на висококвалифицирано медицинско обслужване, запазване на лидерските позиции в активното лечение и увеличаване на пазарния дял на лечебното заведение на пазара на здравни услуги.

Към 30.09.2022 г. вписаният капитал на дружеството е в размер на 9 293 220 лв., разпределен в 929 322 броя поименни акции с номинална стойност 10 лв. всяка една от тях.

Собственици на дружеството са държавата, представлявана от министъра на здравеопазването, която към 30.09.2022 г. притежава 66,29 % от вписания капитал и общините от област Шумен, притежаващи останалите 33,71 % от вписания капитал:

	30.09.2022 г. %	31.12.2021 г. %
Министерство на здравеопазването	**66,29**	**66,11**
Община Шумен	20,20	20,31
Община Нови пазар	2,62	2,63
Община Велики Преслав	2,08	2,09
Община Каолиново	1,72	1,73
Община Върбица	1,49	1,50
Община Каспичан	1,39	1,40
Община Венец	1,11	1,11
Община Смядово	1,08	1,08
Община Хитрино	1,03	1,04
Община Никола Козлево	0,99	1,00

„МБАЛ – Шумен" АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление. Органи на управление на дружеството са общото събрание на акционерите, съветът на директорите и изпълнителният директор.

Съветът на директорите е в състав:

- проф. д-р Лидия Георгиева Председател
- Хатидже Стижарлиева Зам. председател
- д-р Димитър Костов Член

Дружеството се представлява и управлява от д-р Димитър Костов – Изпълнителен директор.

„МБАЛ - Шумен" АД е едноличен собственик на капитала на „Медицински център МБАЛ – Шумен" ЕООД.

1.1.2. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Предметът на дейност на "Многопрофилна болница за активно лечение – Шумен" АД е:

- диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболничната помощ; родилна помощ; рехабилитация; диагностика и консултации, поискани от лекар или лекар по дентална медицина от други лечебни заведения; вземане и експертиза на органи /откриване, установяване и поддържане на жизнените функции на потенциален донор с мозъчна смърт при налична сърдечна дейност/ и предоставянето им за трансплантация; вземане, съхраняване, снабдяване с кръв и кръвни съставки, трансфузионен надзор; диспансеризация; клинични изпитвания на лекарствени продукти и медицински изделия съгласно действащото в страната законодателство; учебна и научна дейност **по следните медицински специалности:**

Вътрешни болести, Гастроентерология, Ревматология, Нефрология, Клинична хематология, Пневмология и фтизиатрия, Кардиология, Ендокринология, Педиатрия, Детска кардиология, Детска ревматология, Нервни болести, Инфекциозни болести, Анестезиология и интензивно лечение, Клинична токсикология, Хирургия, Детска хирургия, Гръдна хирургия, Неврохирургия, Съдова хирургия, Ортопедия и травматология, Урология, Очни болести, Ушно-носно-гърлени болести, Акушерство и гинекология, Неонатология, Физикална и рехабилитационна медицина, Клинична лаборатория, Микробиология, Обща и клинична патология, Съдебна медицина, Образна диагностика, Трансфузионна хематология, Спешна медицина, Кожни и венерически болести, Епидемиология на инфекциозните болести.

„МБАЛ-Шумен" АД е получило одобрение да извършва дейности по клинично обучение на студенти по медицина, клинично обучение на студенти по специалност от професионално

направление „Здравни грижи“, следдипломно обучение на лица с професионална квалификация „лекар“ по отделни медицински специалности, следдипломно обучение на лица с професионална квалификация по медицинска професия от професионално направление „Здравни грижи“ със заповед № РД-01-589/13.10.2020 г., издадена от Министъра на здравеопазването за срок от пет години.

Лечебното заведение извършва дейността си:

1. в съответствие с утвърдените по реда на чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ медицински стандарти и правилата за добра медицинска практика;

2. при осигуреност с медицински специалисти на основен трудов договор;

3. при наличие на определените в медицинските стандарти по чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ технически изправна медицинска апаратура и техника на територията му.

Лечебното заведение осигурява непрекъснато 24-часово изпълнение на лечебната дейност по медицински специалности съгласно разрешението по чл. 47 от ЗЛЗ, включително и на медицинска помощ при спешни състояния.

Лечебното заведение има сключени договори с РЗОК за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури, както и договор за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика” и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина” на адреса в гр. Нови пазар.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести по чл.61, ал.1 или 3 от Закона за здравето и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Извън медицинската дейност дружеството отдава под наем собствени помещения и инвентар и извършва стерилизация на консумативи и инструментариум на други лечебни заведения.

1.2. СЪСТОЯНИЕ НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ

1.2.1. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Структурата на лечебното заведение отговаря на изискванията на Закона за лечебните заведения и Наредба № 49 от 18.10.2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ, диспансерите и домовете за медико-социални грижи и включва:

- ✓ Консултативно-диагностичен блок /КДБ/, разположен на адресите в гр. Шумен, ул. „Васил Априлов“ № 63 и в гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев“ № 22;

Консултативно-диагностичният блок /КДБ/ на адреса в гр. Шумен, ул. „Васил Априлов” № 63 се състои от:

1. Регистратура и информация
2. Кабинет „Планов прием”
3. Дежурен кабинет
4. Консултативни кабинети по: вътрешни болести, хирургия, урология, ортопедия и травматология, неврохирургия, детска хирургия, акушерогинекологичен, нервни болести, УНГ болести, очни болести, инфекциозни болести, детски болести, кожни и венерически болести, физикална и рехабилитационна медицина, ревматология и клинична токсикология.

4. Медико-диагностични лаборатории: Първа клинична лаборатория и Микробиологична лаборатория, с изследване на туберкулоза.

5. Отделения без легла:

5.1 Първо отделение по образна диагностика;

5.2. Отделение по хемодиализа – II ниво на компетентност в изпълнение на МС „Диализно лечение", с разкрити 17 места за краткотраен престой на пациенти /диализни постове/, в т.ч. 12 места в обща зала и 5 места в зала за пациенти с Хепатит В;

5.3. Отделение „Обща и клинична патология;

5.4. Отделение „Съдебна медицина";

5.5. Отделение по трансфузионна хематология /ОТХ/ - III ниво на компетентност в изпълнение на МС „Трансфузионна хематология";

6. ТЕЛК с един състав в гр. Шумен.

Консултативно-диагностичният блок /КДБ/ на адреса в гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" № 22 се състои от:

1. Приемно-консултативни кабинети по следните основни медицински специалности: Вътрешни болести, Нервни болести, Хирургия, Физикална и рехабилитационна медицина.

2. Медико-диагностични лаборатории:

- Втора Клинична лаборатория - I ниво на компетентност;

3. Отделения без легла:

3.1. Второ отделение по образна диагностика:

- рентгенови кабинети – 2 бр.;
- зала за компютърна томография с ангиографски кабинет и възможност за изобразяване на съдове с контрастно вещество;
- ехографски кабинет;
- кабинет за дентални графии.

✓ Стационарен блок с 360 легла на адрес – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63 и с 40 легла на адрес гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" № 22 , общо 400 легла.

На адрес гр. Шумен, ул. „Васил Априлов" № 63 са разположени следните отделения:

- Първо вътрешно отделение
- Второ вътрешно отделение
- Отделение по педиатрия
- Първо отделение по нервни болести
- Инфекциозно отделение
- Акушеро-гинекологично отделение
- Неонатологично отделение
- ОАИЛ
- Операционен блок – без легла със 7 зали.
- Хирургично отделение
- Ортопедотравматологично отделение
- Урологично отделение
- Отделение по ушно-носно-гърлени болести
- Очно отделение
- Отделение по кожни и венерически болести
- Мултифункционално спешно отделение
- Първо отделение по физикална и рехабилитационна медицина

На адрес гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев" № 22 са разположени легла на следните отделения:

- Трето вътрешно отделение
- Второ отделение по нервни болести
- Второ отделение по физикална и рехабилитационна медицина

✓ Административно-стопански блок /АСБ/.

✓ Болнична аптека, разположена на адрес гр. Шумен, ул.Васил Априлов № 63.

1.2.2. ФИНАНСОВО – ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ

Влияние върху всички основни икономически показатели, характеризиращи дейността на дружеството, оказва стартиралата от Китай в края на 2019 г. епидемия от коронавирус, която се разпространи из целия свят.

На 11.03.2020 г. Световната здравна организация обяви наличието на пандемия от коронавирус (Covid-19). На 13.03.2020 г. правителството на Р България обяви извънредно положение на територията на страната. Наложени бяха строги противоепидемични мерки и ограничения, които доведоха до нарушаване на нормалната икономическа дейност на почти всички стопански субекти в страната.

В изпълнение на Заповед № РД-01-122/11.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването, в лечебното заведение е изготвен план за действие при хоспитализирани пациенти с Covid-19 и за осигуряване на непрекъснатост на лечебно-диагностичния процес.

Предприети са мерки за реорганизиране и увеличаване на наличния леглови фонд за гарантиране на приема и лечението на случаи на Covid-19.

Организирано е провеждането на непрекъснат контрол на мерките за недопускане възникване и разпространение на вътреболнични инфекции, използването на лични предпазни средства, процедурите по дезинфекция и изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на дружеството. Лечебните заведения за болнична помощ, в които са хоспитализирани и изолирани пациенти с Covid-19 въвеждат карантинен режим на работа, включващ ограничаване на достъпа на външни лица, преустановяване на детските и женски консултации и свиждания. Хоспитализацията, изолацията и лечебно-диагностичната дейност при лицата с Covid-19 се извършва при стриктно спазване на предпазните мерки за недопускане възникването на вътреболнични инфекции и прекъсване пътя на разпространение на инфекциите, съгласно Наредба № 3 от 2013 г. за утвърждаване на медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции.

На 06.04.2020 г. между НЗОК и БЛС е сключен договор № РД-НС-01-4-2/06.04.2020 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за медицинските дейности за 2020-2022 г. Приета е „Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка“ за финансиране на дейностите, извършвани в условията на пандемия от COVID-19 за месеците, през които на територията на страната със заповед на Министъра на здравеопазването са въведени противоепидемични мерки.

На 21.04.2020 г. между МБАЛ-Шумен АД и НЗОК е подписано допълнително споразумение към договора за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, амбулаторни процедури и клинични процедури с НЗОК, с което е предвидено заплащане за работа при неблагоприятни условия, свързани с обявена епидемична обстановка, съгласно приетата методика.

С Решение на Министерския съвет от 14.05.2020 г. бе обявена извънредна епидемична обстановка на територията на Република България, свързана с епидемичното разпространение на COVID-19 и съществуващата непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите

С измененията на Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерство на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения, считано от 11 август 2020 г. лечебното заведение получава субсидия за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести по чл.61, ал.1 или 3 от Закона за здравето.

В края на 2020 г., на основание чл.1, т.1 от Постановление № 307 на Министерския съвет от 2020 г. за одобряване на мерки за осигуряване на равнопоставен достъп на гражданите до

медицинска помощ и Постановление № 385 на Министерския съвет от 2020 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерство на здравеопазването за 2020 г., лечебното заведение сключи договор с Министерство на здравеопазването за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка до 31.01.2021 г., чрез осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция.

С Решение на Надзорния съвет на НЗОК от 16.02.2021 г. бе приета Методика за изменение и допълнение на Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, съгласно която през 2021 г., за времето на обявената епидемична обстановка, лечебното заведение получи суми за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19.

На основание на чл.5, ал.6 от ЗБНЗОК за 2021 г., през 2021 г. Надзорният съвет на НЗОК прие Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест, съгласно които МБАЛ-Шумен АД получи средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение.

Към датата на настоящия доклад, ситуацията продължава да оказва съществено въздействие върху дейността на дружеството.

Преминалите през лечебното заведение болни за 2021 г. са с 847 по-малко спрямо предходната година и това дава отражение на финансово-икономическото състояние на дружеството.

Ръководството на Дружеството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на евентуалните ефекти.

През 2021 г. са сключени анекси към договорите от 2020 г. с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури и за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика” и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина” на адреса в гр. Нови пазар, които ще гарантират бъдещата дейност на дружеството.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Основни финансови показатели

Показатели	2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2020 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н.Пазар		
Общо приходи	39 941	36 648	3 293	26 818	24 948	1 870	13 123	48,93
Общо разходи	39 741	36 615	3 126	27 158	25 470	1 688	12 583	46,33
Печалба (Загуба) преди лихви, данъци и амортизация (EBITDA)	885	711	174	284	99	185	601	211,62
Печалба (Загуба) преди данък върху печалбата	200	33	167	(340)	(522)	182	540	-158,82

Разходи за данък върху печалбата	(86)	(86)	-	(129)	(129)	-	43	-33,33
Печалба (Загуба) за периода	286	119	167	(211)	(393)	182	497	-235,55

Активи и пасиви	**2021 год. хил.лв.**	**2020 год. хил.лв.**	**Изм. 2021/2020 хил.лв.**	**Изм. 2021/2020 %**
Нетекущи активи	8 539	8 664	-125	-1,44
Текущи активи	4 895	4 376	519	11,86
Разходи за бъдещи периоди	28	36	-8	-22,22
Общо активи	13 462	13 076	386	2,95
Собствен капитал	4 405	3 728	677	18,16
Провизии и сходни задължения	306	502	-196	-39,04
Задължения	7 474	5 799	1 675	28,88
Финансирания	1 277	3 047	-1 770	-58,09
Общо собствен капитал и пасиви	13 462	13 076	386	2,95

Общият размер на приходите на дружеството за 2021 г. е 39 941 хил.лв. и е с 13 123 хил.лв. или с 48,93 % по-висок от 2020 г.

От общите приходи за годината, 36 648 хил.лв. са реализирани на адреса на дружеството в гр. Шумен, а 3 293 хил.лв. – в гр. Нови пазар. Приходите на лечебното заведение от дейност, осъществена в гр. Шумен, се увеличават през 2021 г. с 11 700 хил.лв. или с 46,90 % спрямо предходната година. Приходите, реализирани на адреса в гр. Нови Пазар през годината са с 1 423 хил.лв. или със 76,10 % повече.

Основните причини за отчетеното съществено увеличение на приходите са получените допълнителни финансирания от РЗОК и Министерство на здравеопазването във връзка с пандемията от COVID-19.

Разходите на дружеството през 2021 г. са в размер на 39 741 хил.лв. Увеличението им е с 12 583 хил.лв. или с 46,33 % спрямо 2020 г. и е по-малко от увеличението на приходите.

Разходите за дейността, осъществявана на адреса на дружеството в гр. Шумен са в размер на 36 615 хил.лв. и се увеличават с 11 145 хил.лв. или с 43,76 %. Разходите за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 3 126 хил.лв., а увеличението им спрямо предходната година е с 1 438 хил.лв. или с 85,19 %.

В резултат от цялостната си дейност лечебното заведение отчита печалба за 2021 г. в размер на 286 хил.лв., спрямо загуба от 211 хил.лв. за 2020 г.

От дейността, реализирана в гр. Шумен, дружеството отчита печалба за годината в размер на 119 хил.лв., а от дейността в гр. Нови пазар – печалба в размер на 167 хил.лв.

Приходи

Показатели	**2021 г. хил.лв.**	**В т.ч. хил.лв.**		**2020 г. хил.лв.**	**В т.ч. хил.лв.**		**Изм. хил. лв.**	**Изм. %**
		Шумен	**Н. Пазар**	**Шумен**	**Шумен**	**Н. Пазар**		
Приходи от медицински услуги	30 324	28 368	1 956	19 628	18 571	1 057	10 696	54,49
- в т.ч. от РЗОК	29 024	27 134	1 890	18 459	17 464	995	10 565	57,23
Приходи от други услуги	414	412	2	401	399	2	13	3,24
- в т.ч. наеми	284	284	-	282	282	-	2	0,71
Приходи от продажба на материали	809	809	-	645	645	-	164	25,43
Приходи от финансирания	8 305	6 970	1 335	6 115	5 304	811	2 190	35,81

Други приходи	89	89	-	29	29	-	60	206,90
Общо приходи	**39 941**	**36 648**	**3 293**	**26 818**	**24 948**	**1 870**	**13 123**	**48,93**

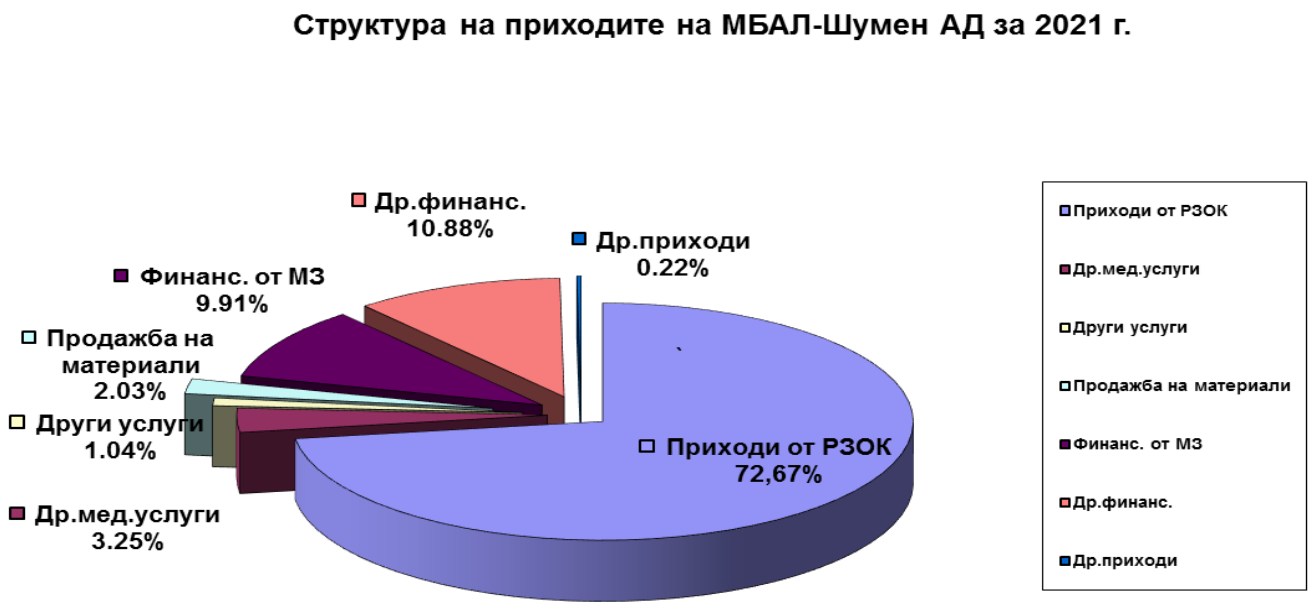
Приходите на лечебното заведение са основно от извършена дейност по договори с РЗОК-Шумен, собствени приходи от други медицински услуги и финансирания от Министерство на здравеопазването. Увеличението на общия им размер през 2021 г. спрямо предходната година е с 13 123 хил.лв. или с 48,93 % и се дължи основно на увеличение на приходите по договори с РЗОК и на приходите от финансирания от Министерство на здравеопазването.

Приходите от медицински услуги се увеличават с 10 696 хил.лв. или с 54,49 %, приходите от други услуги – с 13 хил.лв. или с 3,24 %, а приходите от продажба на материали - със 164 хил.лв. или с 25,43 %. Съществено е увеличението на приходите от финансирания – с 2 190 хил.лв. или с 35,81 %. Другите приходи също се увеличава - с 60 хил.лв. или с 206,90 %.

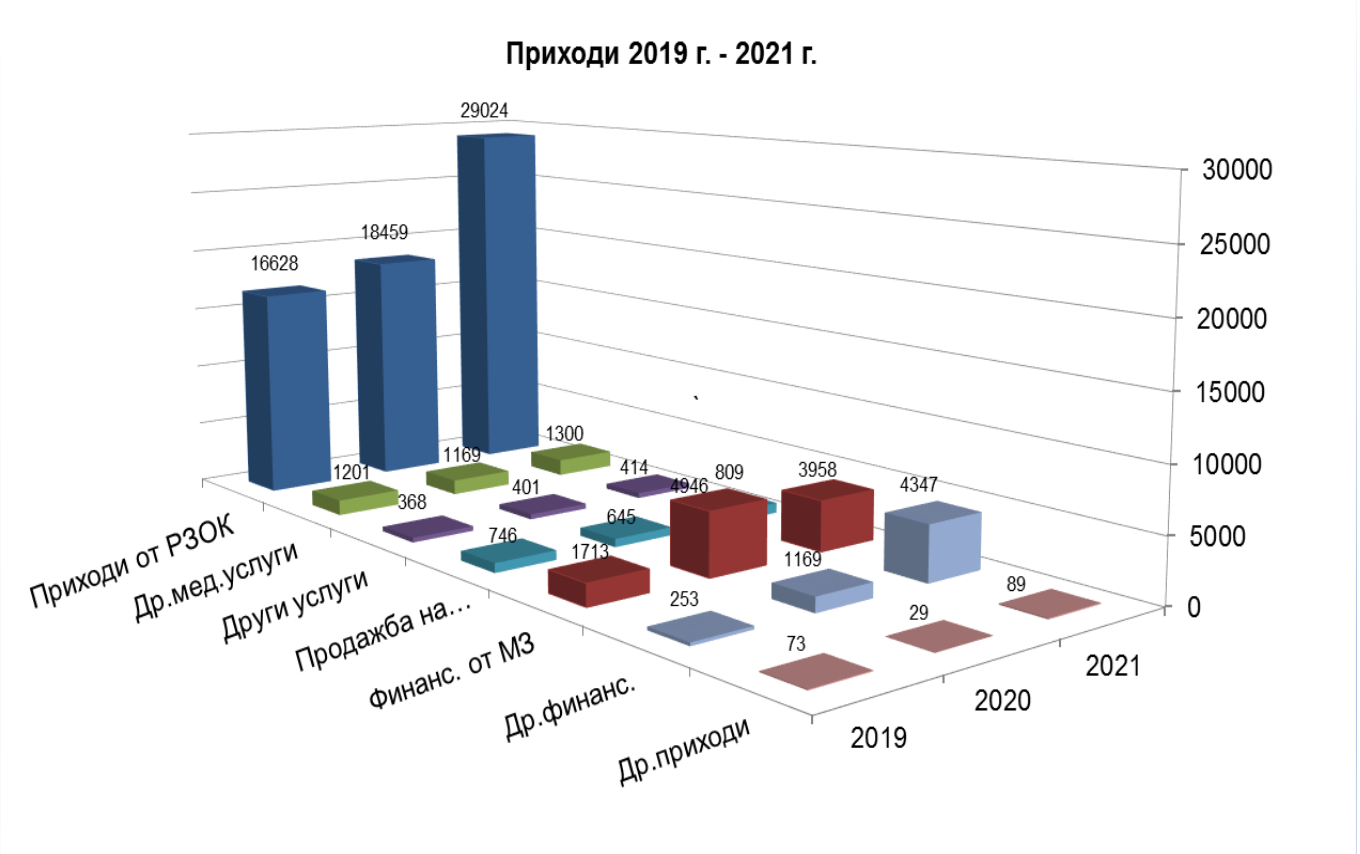
Приходите от дейността на лечебното заведение, осъществявана на адреса в гр. Шумен са в размер на 36 648 хил.лв. и се увеличават общо с 11 700 хил.лв. спрямо предходната година. Най-съществено е увеличението на приходите от медицински услуги - с 9 797 хил.лв. или с 52,75 % и на приходите от финансирания – с 1 666 хил.лв. или с 31,41 %. Приходите от други услуги се увеличават с 13 хил.лв. или с 3,26 %, а приходите от продажба на материали - със 164 хил.лв. или с 25,43 %. Другите приходи от дейността в гр. Шумен също се увеличават – с 60 хил.лв. или с 206,90 %.

Приходите от дейността на дружеството, осъществявана на адреса в гр. Нови пазар са в размер на 3 293 хил.лв., или с 1 423 хил.лв. повече от предходната година. Увеличението им се дължи основно на увеличение на приходите от медицински услуги – с 899 хил.лв. или с 85,05 % и на приходите от финансирания – с 524 хил.лв. или с 64,61 %.

В структурата на приходите, най-значителен е делът на приходите по сключените договори с РЗОК-Шумен за осъществяване на болнична и извънболнична медицинска помощ, които съставляват 72,67 % от общите приходи на дружеството за 2021 г., спрямо 68,82 % от приходите за предходната година.

Относителният дял на приходите от финансирания от МЗ за годината е 9,91 % спрямо 18,44 % от приходите за миналата година. Намалението се дължи на преминаването на финансирането на допълнителните възнаграждения за работещите на първа линия с COVID-19 от МЗ към РЗОК Шумен.

Приходи от медицински услуги

Показатели	2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2020 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Клинични пътеки РЗОК	15 297	14 344	953	13 666	12 794	872	1 631	11,93
Амбулаторни процедури по хемодиализа РЗОК	857	857	-	857	857	-	-	-
Други амбулаторни процедури РЗОК	286	237	49	311	269	42	-25	-8,04
Клинични процедури за интензивно лечение РЗОК	1 807	1 807	-	1 467	1 467	-	340	23,18
Клинични процедури по хемодиализа	13	13	-	11	11	-	2	18,18
Допълнителни възнаграждения по чл.5 от ЗБНЗОК	2 230	2 052	178	-	-	-	2 230	-
Допълнителни възнаграждения COVID-19 РЗОК	5 885	5 380	505	-	-	-	5 885	-
Поставяне на ваксини РЗОК	25	25	-	-	-	-	25	-
Доплащане за неблагоприятни условия РЗОК	2 424	2 301	123	1 955	1 947	8	469	23,99
СМД РЗОК	82	-	82	73	-	73	9	12,33
Импланти РЗОК	118	118	-	119	119	-	-1	-0,84
Други приходи от мед. услуги	1 300	1 234	66	1 169	1 107	62	131	11,21
Общо приходи от медицински услуги	**30 324**	**28 368**	**1 956**	**19 628**	**18 571**	**1 057**	**10 696**	**54,49**

Приходите на дружеството по сключените с РЗОК Шумен договори за 2021 г. са в размер на 29 024 хил.лв. и се увеличават с 10 565 хил.лв. или с 57,23 % спрямо предходната година. От тях, приходите, реализирани на адреса в гр. Шумен, са в размер на 27 134 хил.лв., което е с 9 670 хил.лв. повече от 2020 г. Реализираните приходи от РЗОК на адреса в гр. Нови пазар са в размер на 1 890 хил.лв., или с 895 хил.лв. повече спрямо предходната година.

Анализът на приходите от РЗОК Шумен по видове показва увеличение на приходите от клинични пътеки – с 1 631 хил.лв. или с 11,93 %, въпреки намаления брой на преминалите болни. Увеличението се дължи на увеличените цени на някои от пътеките, както и на лечението на пациенти с по-тежки заболявания, чиито цени са по-високи. Отражение върху отчетените приходи оказват и въведените противоепидемични мерки и преустановяването на плановия прием във връзка с пандемията от COVID-19 и усложнената епидемична обстановка през определени периоди.

Приходите от РЗОК за лечение по клинични пътеки в гр. Шумен са в размер на 14 344 хил.лв., при 12 794 хил.лв. за 2020 г. Увеличението е с 1 550 хил.лв. или с 12,12 % и се дължи основно на по-високите цени на клиничните пътеки, по които са лекувани болните.

Приходите от клинични пътеки от дейността в гр. Нови пазар са в размер на 953 хил.лв. Увеличението им е с 81 хил.лв. и е въпреки намаления брой преминали болни във връзка с епидемията от коронавирус.

Приходи от амбулаторни процедури по хемодиализа за годината са в размер на 857 хил.лв. и запазват равнището си спрямо предходната година.

Отчетените приходите от други амбулаторни процедури /без хемодиализа/ намаляват с 25 хил.лв. или с 8,04 %, а приходите от клинични процедури по хемодиализа се увеличават с 2 хил.лв.

Съществено е увеличението на приходите от клинични процедури за интензивно лечение по договор с РЗОК – с 340 хил.лв. или с 23,18 % спрямо 2020 г. Основна причина за отчетеното увеличение е увеличената необходимост от интензивно лечение на болни с COVID-19.

На основание на чл.5, ал.6 от ЗБНЗОК за 2021 г., през 2021 г. Надзорният съвет на НЗОК е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест. Получените от МБАЛ-Шумен АД средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение за годината са в размер на 2 230 хил.лв.

Във връзка с приетата Методика за изменение и допълнение на Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, съгласно която през 2021 г., лечебното заведение е получило суми за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2 в размер на 5 885 хил.лв., а за поставяне на ваксини срещу COVID-19 в размер на 25 хил.лв.

Сумите, получени от РЗОК за работа при неблагоприятни условия, свързани с обявената епидемична обстановка, съгласно приета от НЗОК методика, са в размер на 2 424 хил.лв. за 2021 г. и са с 469 хил.лв. или с 23,99 % повече спрямо предходната година.

Приходите от специализирана извънболнична помощ по договор с РЗОК се увеличават с 9 хил.лв. или с 12,33 %, а приходите от импланти по договор с РЗОК намаляват незначително - с 1 хил.лв. или с 0,84 % поради намаления брой на оперираните пациенти.

Приходите от други медицински услуги се увеличават със 131 хил.лв. или с 11,21 % спрямо предходната година.

Приходи от финансирания

Отчетените приходи от финансирания за годината са в размер на 8 305 хил.лв. и бележат увеличение с 2 190 хил.лв. или с 35,81 %. Приходите от финансирания за текущата дейност се увеличават с 2 157 хил.лв. или с 35,91 %, а приходите от финансирания за дълготрайни активи - с 33 хил.лв. или с 30,56 %.

Показатели	2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2020 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Приходи от финансирания за текуща дейност, в т.ч.	**8 164**	**6 831**	**1 333**	**6 007**	**5 196**	**811**	**2 157**	**35,91**
МЗ	3 940	3 160	780	4 931	4 194	737	-991	-20,10
-по договори за медицински дейности	3 936	3 158	778	4 926	4 194	732	-990	-20,10
-централни доставки на медикаменти и консумативи	4	2	2	5	-	5	-1	-20,00
Друго правителствено финансиране	3 985	3 441	544	680	606	74	3 305	486,03
-доставка на медикаменти и консумативи за лечение на COVID-19 чрез РЗИ Шумен	3 857	3 325	532	649	575	74	3 208	494,30
-доставка на кръвни сакове от РЦТХ Варна	37	37	-	31	31	-	6	19,35
-еднократни помощи за ползване на туристическа услуга	3	3	-	-	-	-	3	-
-компенсации за електроенергия	88	76	12	-	-	-	88	-
Други дарители	239	230	9	396	396	-	-157	-39,65
Приходи от финансирания за ДА, в.т.ч.	**141**	**139**	**2**	**108**	**108**	**-**	**33**	**30,56**
МЗ	15	15	-	15	15	-	-	-
Общини	3	3	-	3	3	-	-	-
Други дарители	123	121	2	90	90	-	33	36,67
Общо приходи от финансирания	**8 305**	**6 970**	**1 335**	**6 115**	**5 304**	**811**	**2 190**	**35,81**

На 28.01.2021 г. лечебното заведение е сключило договор с Министерството на здравеопазването за оказване на спешна медицинска помощ на пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, които не са хоспитализирани, за лечение на болни с активна туберкулоза, в т.ч. амбулаторно проследяване на болни с туберкулоза и активно лечение на пациенти с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК, за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ през периода на обявено извънредно положение поради епидемично разпространение на заразни болести или извънредна епидемична обстановка и за финансиране на дейността на дружеството в отдалечен район за адреса на дейност в гр. Нови пазар.

В края на 2020 г. с Министерство на здравеопазването е сключен договор за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка, чрез осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция. Договорът за финансиране обхваща периода от 23.12.2020 г. до 31.01.2021 г.

Отчетените приходи по договорите за медицински дейности с Министерството на здравеопазването за 2021 г. са в размер на 3 936 хил.лв. и са с 990 хил.лв. по-малко спрямо предходната година основно поради отпуснатите през 2020 г. средства по проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19 в размер на 2 624 хил.лв., които през 2021 г. са финансирани чрез РЗОК Шумен.

Приходи от субсидии от МЗ по договори за медицински дейности

Показатели	2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2020 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Оказване на спешна медицинска помощ	924	924	-	939	939	-	-15	-1,60
Медицинска експертиза от ТЕЛК	128	85	43	141	90	51	-13	-9,22
Активно лечение на пациенти с туберкулоза	38	-	38	91	-	91	-53	-58,24
Амбулаторно проследяване на болни с туберкулоза	4	-	4	4	-	4	-	-
Дейности на адрес в отдалечен район	407	-	407	345	-	345	62	17,97
Дейности по проект COVID-19	-1	-1	-	2 624	2 463	161	-2 625	-100,04
Дейност на инфекциозно отделение	613	613	-	239	239	-	374	156,49
Осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция	1 717	1 432	285	498	418	80	1 219	244,78
Поддържане на готовност кислород	19	18	1	-	-	-	19	-
Дейности по съдебна медицина	24	24	-	-	-	-	24	-
Отбранително-мобилизационна подготовка	1	1	-	1	1	-	-	-
Дейности по договори за трансплантации	25	25	-	2	2	-	23	1 150,00
Дейности по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2021 г.	37	37	-	42	42	-	-5	-11,90
Общо	**3 936**	**3 158**	**778**	**4 926**	**4 194**	**732**	**-990**	**-20,10**

Анализът на приходите от МЗ показва намаление на приходите за оказване на спешна медицинска помощ – с 15 хил.лв. или с 1,60 % спрямо предходната година. Причина за намалението е по-малкият брой на болните, преминали през Спешно отделение във връзка с усложнената епидемична обстановка.

Намаление бележат и приходите от медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК. През 2021 г. те са в размер на 128 хил.лв. и намаляват спрямо 2020 г. с 9,22 % % или с 13 хил.лв. От тях 43 хил.лв. са приходи от ТЕЛК гр. Нови пазар, които намаляват основно поради закриването му на 26.10.2021 г.

Приходите от дейността на ТЕЛК гр. Шумен са в размер на 85 хил.лв. и отчитат намаление с 5 хил.лв. спрямо 2020 г. Дейността на ТЕЛК не е финансирана в пълен размер от Министерство на здравеопазването и лечебното заведение генерира загуба от тази дейност.

Поради намалелия брой пациенти, приходите от МЗ за активно лечение на пациенти с туберкулоза намаляват от 91 хил.лв. за 2020 г. на 38 хил.лв. за 2021 г.

Отчетените приходи за финансиране на дейностите в отдалечен район за годината са в размер на 407 хил.лв. или с 62 хил.лв. повече спрямо 2020 г.

Финансирането по проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19”, по който лечебното заведение получаваше финансиране от Министерство на здравеопазването за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2, е до м. декември 2020 г. От 01.01.2021 г. средствата са осигурени от бюджета на НЗОК.

Размерът на субсидията за поддържане готовността на отделението по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести за 2021 г. е 613 хил.лв. за 35 легла в Инфекциозно отделение.

За осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет на лечебното заведение за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция, за периода от 01.01.2021 г. до 31.01.2021 г., дружеството е отчело приходи от финансирания по договор с Министерство на здравеопазването в размер на 1 717 хил.лв., спрямо 498 хил.лв., отчетени за периода от 23.12.2020 г. до 31.12.2020 г.

През 2021 г. с Министерство на здравеопазването е сключен договор за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на COVID-19, чрез гарантиране провеждането на кислородолечение на всички нуждаещи се пациенти. Отчетените приходи за тази дейност за 2021 г. са в размер на 19 хил.лв.

През годината дружеството е получило и финансиране по договор за поддържане и подобряване на материално-техническата обезпеченост и капацитета от медицински специалисти и помощен персонал в Отделение по съдебна медицина в размер на 24 хил.лв.

За 2021 г. са начислени и 25 хил.лв. приходи за дейности по трансплантации. През периода в лечебното заведение имаше донорска ситуация, като на дружеството бяха възстановени разходи на дейности по трансплантации в размер на 7 хил.лв. По договор с ИА Медицински надзор за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на координатора по донорство за извършване на задълженията му, сключен в изпълнение на одобрена от Министерския съвет Национална програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България 2019 – 2023 г. и с цел повишаване на мотивацията на определените със заповед на министъра на здравеопазването областни координатори, за годината лечебното заведение е получило финансиране в размер на 18 хил.лв.

Приходите от дейностите по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2021 г. за годината са в размер на 37 хил.лв. и бележат намаление с 5 хил.лв. поради намаление на извършената по договора дейност, обусловено от пандемията от COVID-19.

През годината лечебното заведение е получило от правителството безвъзмездно чрез РЗИ Шумен медикаменти и медицински консумативи за лечение на болни с COVID-19 на обща стойност 3 857 хил.лв., което е с 3 208 хил.лв. повече спрямо предходната година.

Отчетените приходи за еднократни помощи за ползване на основни туристически услуги за вътрешен туризъм на стойност 210 лв. на лице по чл. 27 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с Решение на НС от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците, са в размер на 3 хил.лв.

Във връзка с увеличените цени на електроенергията и приета с Решение № 739 на МС от 2021 г. и изменена с решения № 771 и № 885 на МС от 2021 г. и Решение № 15 на МС от 2022 г. Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, дружеството е отчело приходи в размер на 88 хил.лв.

Приходи от други услуги, от продажба на материали и други приходи

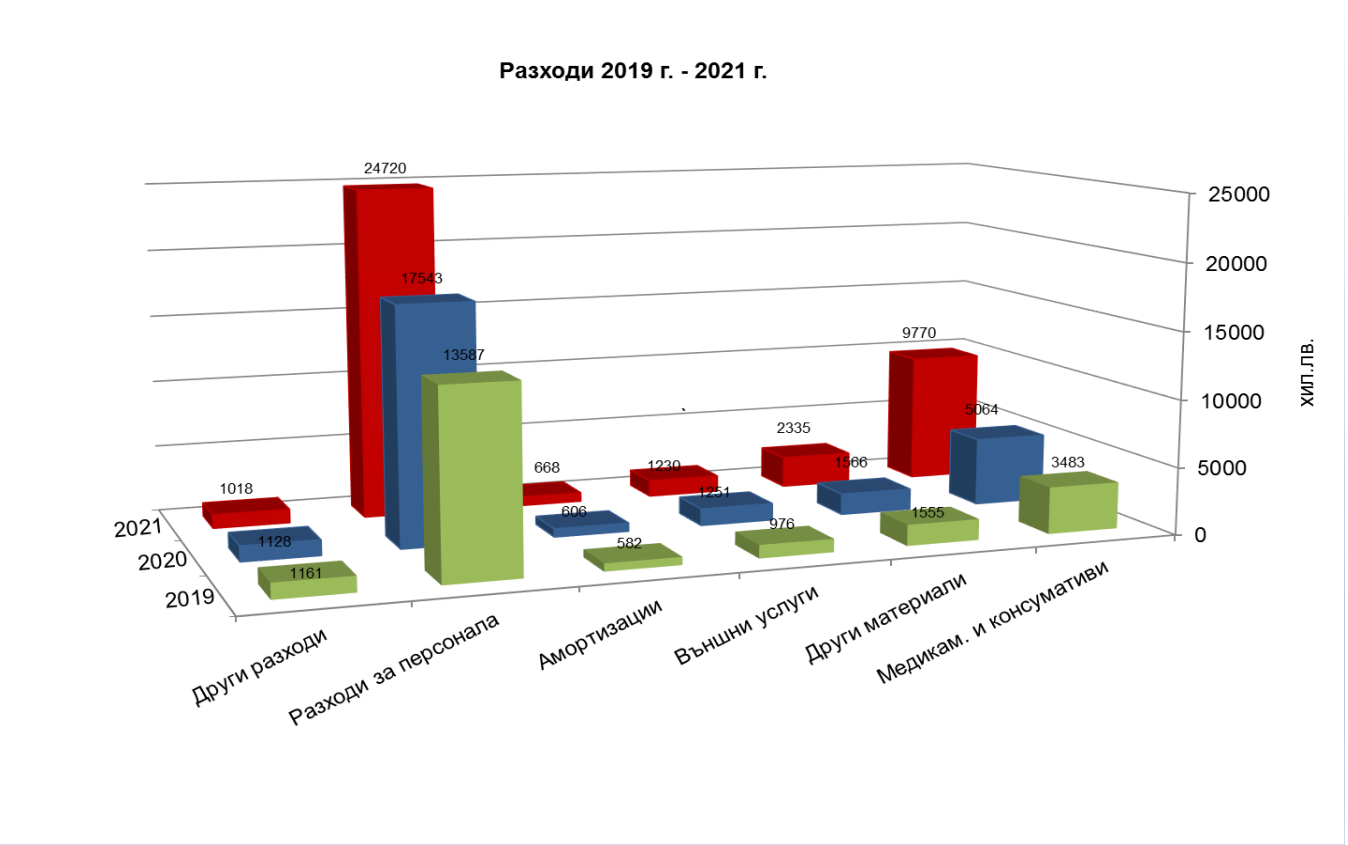
Приходите от други услуги през 2021 г. са в размер на 414 хил.лв., в т.ч. 284 хил.лв. приходи от наеми. Увеличават се с 13 хил.лв. спрямо 2020 г. Приходите от наеми през годината бележат увеличение с 2 хил.лв. спрямо предходната година.

Приходите от продажба на материали /медицински изделия, кръвни биопродукти и наркотични медикаменти/ през годината се увеличават със 164 хил.лв. или с 25,43 %.

Другите приходи през 2021 г. са в размер на 89 хил.лв. Увеличението им е с 60 хил.лв. и се дължи на отчетени приходи във връзка с квалифициране на получените от РЗИ доставки на медикаменти и консумативи за лечение на болни с COVID-19 като освободени от данък върху дарения.

Разходи

Разходите за дейността на дружеството се увеличават с 12 583 хил.лв. или с 46,33 % - от 27 158 хил.лв. за 2020 г. до 39 741 хил.лв. през 2021 г. Увеличението им, както в абсолютен размер, така и в процентно изражение, е по-малко от увеличението на приходите, което е предпоставка за отчитане на реализираната през периода печалба от дейността.

Реализираните разходи за 2021 г. за дейността в гр. Шумен са в размер на 36 615 хил.лв. и се увеличават с 11 145 хил.лв. или с 43,76 %. Разходите за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 3 126 хил.лв. и също се увеличават значително – с 1 438 хил.лв. или с 85,19 %.

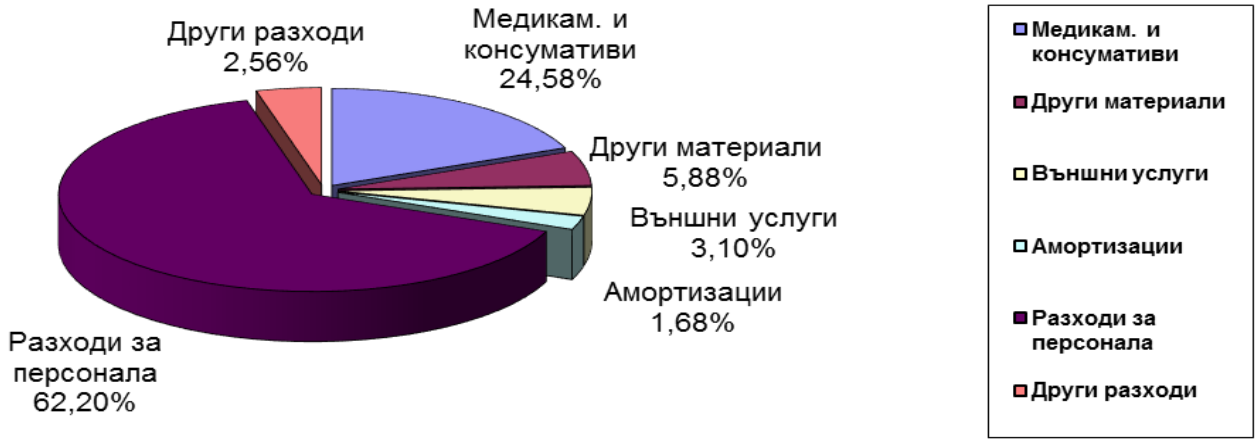
Увеличение бележат разходите за материали, персонал и амортизации. Намаляват разходите за външни услуги, другите разходи за дейността и финансовите разходи.

Показатели	2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2020 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Разходи за материали	12 105	10 922	1 183	6 630	6 206	424	5 475	82,58
в т.ч. медикаменти и консумативи	9 770	8 825	945	5 064	4 788	276	4 706	92,93
Разходи за външни услуги	1 230	1 135	95	1 251	1 165	86	-21	-1,68
Разходи за персонала	24 720	22 883	1 837	17 543	16 370	1 173	7 177	40,91
Разходи за амортизации	668	661	7	606	603	3	62	10,23
Други разходи за дейността	1 001	997	4	1 110	1 108	2	-109	-9,82
Финансови разходи	17	17	-	18	18	-	-1	-5,56
Общо разходи	**39 741**	**36 615**	**3 126**	**27 158**	**25 470**	**1 688**	**12 583**	**46,33**

В структурата на разходите най-значим е делът на разходите за възнаграждения и осигурителни плащания за персонала. Те представляват 62,20 % от общите разходи на дружеството за 2021 г. спрямо 64,59 % за предходната година.

Показатели	2021 год. хил.лв.	Отн. дял в %	Шумен хил.лв.	Отн. дял в %	Нови Пазар хил.лв.	Отн. дял в %	2020 год. хил.лв.	Отн. дял в %
Разходи за медикаменти и консумативи	9 770	24,58	8 825	24,10	945	30,23	5 064	18,65
Разходи за други материали	2 335	5,88	2 097	5,73	238	7,61	1 566	5,77
Разходи за външни услуги	1 230	3,10	1 135	3,10	95	3,04	1 251	4,61
Разходи за персонала	24 720	62,20	22 883	62,50	1 837	58,77	17 543	64,59
Разходи за амортизации	668	1,68	661	1,80	7	0,22	606	2,23
Други разходи	1 018	2,56	1 014	2,77	4	0,13	1 128	4,15
Общо разходи	**39 741**	**100,00**	**36 615**	**100,00**	**3 126**	**100,00**	**27 158**	**100,00**

Структура на разходите на МБАЛ-Шумен АД за 2021 г.

Разходите за медикаменти и медицински консумативи са втори по тежест с относителен дял от 24,58 % от общите разходи за 2021 г. спрямо 18,65 % от разходите за предходната година. Увеличението на тежестта им в общите разходи на дружеството се дължи на повишените разходи за медикаменти и използването на скъпоструващи лекарства за лечението на болни с COVID-19.

Разходи за материали

Показатели	2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2020 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Лекарствени продукти	7 196	6 365	831	3 194	2 972	222	4 002	125,30
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	2 574	2 460	114	1 870	1 816	54	704	37,65

Вода, горива и енергия	1 498	1 324	174	923	821	102	575	62,30
Храна за персонала	244	227	17	220	205	15	24	10,91
Храна пациенти	314	279	35	188	170	18	126	67,02
Канцеларски материали и компютърни консумативи	69	64	5	61	57	4	8	13,11
Постелен инвентар, облекло и ЛПС	1	1	-	6	6	-	-5	-83,33
Стопански инвентар и компютърна техника	14	14	-	10	10	-	4	40,00
Резервни части	27	27	-	15	15	-	12	80,00
Други материали	168	161	7	143	134	9	25	17,48
Общо разходи за материали	**12 105**	**10 922**	**1 183**	**6 630**	**6 206**	**424**	**5 475**	**82,58**

Разходите за материали през 2021 г. общо се увеличават с 5 475 хил.лв. или с 82,58 %, като увеличение бележат всички разходи, с изключение на разходите постелен инвентар и облекло.

Най-съществено се увеличават разходите за лекарствени продукти - с 4 002 хил.лв. или със 125,30 %, разходите за медицински консумативи, кръв и биопродукти – със 704 хил.лв. или с 37,65 % и разходите за храна за пациентите – със 126 хил.лв. или с 67,02 %. Увеличението на тези разходи е пряко свързано с усложнената епидемична обстановка и значителния брой на лекуваните в лечебното заведение пациенти с коронавирусна инфекция, лечението на които е продължително и за което са необходими значително повече медикаменти и консумативи.

Съществено е и увеличението на разходите за вода, горива и енергия, свързано с повишените цени на електроенергията и газа.

Увеличават се и разходите за храна на персонала, за канцеларски материали и компютърни консумативи, стопански инвентар и компютърна техника, резервни части и други материали.

Разходите за материали за дейността в гр. Шумен са в размер на 10 922 хил.лв. и се увеличават с 4 716 хил.лв. или със 75,99 % спрямо 2020 г. Увеличение се наблюдава при всички видове разходи за материали с изключение на разходите за постелен инвентар и облекло.

Разходите за материали за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 1 183 хил.лв. Отчетеното увеличение от 759 хил.лв. спрямо предходната година се дължи на основно на увеличение на разходите за лекарства и медицински консумативи във връзка с лечението на пациенти с коронавирусна инфекция.

Разходите за вода, горива и енергия през 2021 г. са в размер на 1 498 хил.лв. и са с 575 хил.лв. или с 62,30 % повече спрямо предходната година. От тях 1 324 хил.лв. са за дейността в гр. Шумен, а 174 хил. лв. – в гр. Нови пазар.

Показатели	**2021 г. хил.лв.**	**В т.ч. хил.лв.**		**2020 г. хил.лв.**	**В т.ч. хил.лв.**		**Изм. хил. лв.**	**Изм. %**
		Шумен	**Н. Пазар**		**Шумен**	**Н. Пазар**		
Вода	273	257	16	239	222	17	34	14,23
Електроенергия	904	761	143	476	404	72	428	89,92
Газ	295	295	-	184	184	-	111	60,33
Горива и смазочни материали	26	11	15	24	11	13	2	8,33
Общо разходи за вода, горива и енергия	**1 498**	**1 324**	**174**	**923**	**821**	**102**	**575**	**62,30**

Разходите за вода се увеличават общо с 34 хил.лв. или с 14,23 %. За дейността на адреса в гр. Шумен се наблюдава увеличение с 35 хил.лв., което се дължи както на по-голямото потребление, така и на увеличената цена на водата. За адреса в гр. Нови пазар се отчита намаление с 1 хил.лв. поради намалено потребление.

Съществено е увеличението на общите разходите за електроенергия - с 428 хил.лв. или с 89,92 % спрямо предходната година. Потребеното количество електроенергия е с 230 MWh повече спрямо предходната година, но увеличението се дължи основно на няколкократно увеличената цена на нетната електроенергия и е свързано с енергийната криза в целия Европейски съюз, породена най-вече от нарасналото търсене както в европейски, така е в световен мащаб, от повишените цени на енергоносителите и въглеродните емисии. За дейността в гр. Шумен увеличението е с 357 хил.лв., а за дейността в гр. Нови пазар - със 71 хил.лв.

Разходите за газ също се увеличават - със 111 хил.лв. или с 60,33 %. Увеличението се дължи отново както на увеличеното потребление, така и на повишението на цената на газа.

Разходите за горива и смазочни материали през годината са в размер на 26 хил.лв. и се увеличават с 2 хил.лв. спрямо 2020 г. От тях 11 хил. лв. са за дейността в гр. Шумен, а 15 хил.лв. – за гр. Нови пазар.

Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги през 2021 г. са в размер на 1 230 хил.лв., при 1 251 хил.лв. за 2020 г. От тях 95 хил.лв. са за дейността в гр. Нови пазар, а 1 135 хил.лв. - за дейността в гр. Шумен. Общият им размер намалява с 21 хил.лв. или с 1,68 % спрямо предходната година.

Показатели	2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2020 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци	249	219	30	101	90	11	148	146,53
Абонаментна поддръжка	221	198	23	219	196	23	2	0,91
Транспортни услуги	182	182	-	190	190	-	-8	-4,21
Пране на постелен инвентар и облекло	129	124	5	95	92	3	34	35,79
Наеми	13	11	2	7	5	2	6	85,71
Медицински услуги	44	35	9	179	158	21	-135	-75,42
Услуги по медицински контрол	5	5	-	10	8	2	-5	-50,00
Текущ ремонт	83	72	11	153	146	7	-70	-45,75
Граждански договори	57	56	1	54	52	2	3	5,56
Телекомуникационни и пощенски услуги	28	21	7	30	22	8	-2	-6,67
Охрана	80	78	2	67	65	2	13	19,40
Застрахователни услуги	41	40	1	40	39	1	1	2,50
Квалификация и преквалификация на персонала	3	3	-	3	3	-	-	-
Юридически и одиторски услуги	30	30	-	34	34	-	-4	-11,76
Други	65	61	4	69	65	4	-4	-5,80
Общо разходи за външни услуги	**1 230**	**1 135**	**95**	**1 251**	**1 165**	**86**	**-21**	**-1,68**

Най-съществено е увеличението на разходите за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци – със 148 хил.лв. или над 2 пъти – от 101 хил.лв. за предходната година до 249 хил.лв. за 2021 г.

Увеличават се и разходите за абонаментна поддръжка, пране на постелен инвентар и облекло, наеми, граждански договори, охрана и застрахователни услуги. Увеличението на разходите за пране е с 34 хил.лв. и се дължи на увеличената цена на ползваната външна услуга.

Разходите за охрана са увеличени с 13 хил.лв. във връзка с въведения карантинен режим на работа, включващ ограничаване на достъпа на външни лица

Намаление се наблюдава при разходите за транспортни услуги, медицински услуги и услуги по медицински контрол, разходите за текущ ремонт, телекомуникационни и пощенски услуги, юридически и одиторски услуги и други разходи.

Относително постоянни остават разходите за квалификация и преквалификация на персонала.

При съпоставяне на разходите за външни услуги за дейността в гр. Шумен се отчита намаление с 30 хил.лв. спрямо предходния период, като най-съществено е намалението на разходите за медицински услуги, дължащо се на разкриването в края на 2020 г. на собствена PCR лаборатория в лечебното заведение.

Разходите за външни услуги за дейността в гр. Нови пазар се увеличават с 9 хил.лв. спрямо 2020 г., основно поради увеличение на разходите за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци, свързано с лечението на болни с COVID-19.

Разходи за персонала

Разходите за персонала са най-съществените разходи за лечебното заведение. През 2021 г. размерът им е 24 720 хил.лв. Увеличението им е със 7 177 хил.лв. или с 40,91 % спрямо 2020 г. и се дължи основно на следните фактори:

- От 01.01.2021 г. е увеличена минималната работна заплата за страната, в резултат на което са увеличени основните работни заплати на всички служители с основна заплата под 650 лв.;
- От 01.02.2021 г. е подписан нов КТД в дружеството, съгласно който от 01.03.2021 г. са увеличени основните работни заплати на всички категории персонал.
- С Решение на Надзорния съвет на НЗОК от 16.02.2021 г. е приета Методика за изменение и допълнение на Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка, съгласно която през 2021 г., за времето на обявената епидемична обстановка, лечебното заведение получава суми за допълнителни възнаграждения на персонала, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан SARS-CoV-2. В резултат, лечебното заведение е начислило допълнителни разходи за персонала в размер на 5 885 хил.лв., от които 4951 хил.лв. разходи за допълнителни възнаграждения и 934 хил.лв. осигурителни вноски върху тях.
- На основание на чл.5, ал.6 от ЗБНЗОК за 2021 г., през 2021 г. Надзорният съвет на НЗОК е приел Правила за условията и реда за заплащане на средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест, съгласно които МБАЛ-Шумен АД е получило средства за допълнителни възнаграждения на лекари, специалисти от професионално направление „Здравни грижи“ и санитари, работещи на основен трудов договор в лечебното заведение в размер на 2 230 хил.лв., от които 1 868 хил.лв. за допълнителни възнаграждения и 362 хил.лв. за осигурителни вноски от работодателя.

От общия размер на разходите за персонала, 20 822 хил.лв. са разходи за възнаграждения и обезщетения по КТ. Увеличението им е с 6 310 хил.лв. или с 43,48 % спрямо предходната година.

Разходите за осигурителни вноски и социални разходи на лечебното заведение за 2021 г. са в размер на 3 898 хил.лв. Увеличението им е с 867 хил.лв. и се дължи на увеличения размер на възнагражденията на персонала.

Показатели	2021 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2020 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Възнаграждения на персонала	19 849	18 393	1 456	13 820	12 910	910	6 029	43,63
в т.ч. за COVID-19	4 951	4 530	421	2 204	2 070	134	2 747	124,64
в т.ч. по чл.5 от ЗБНЗОК	1 868	1 719	149	-	-	-	1 868	-
Възнаграждения и обезщетения на Изпълнителния директор и на членовете на Съвета на директорите	140	140	-	139	139	-	1	0,72
Обезщетения по Кодекса на труда	88	85	3	67	58	9	21	31,34
Начисления за неползвани отпуски	640	574	66	386	348	38	254	65,80
Начисления за доходи при пенсиониране	105	105	-	100	100	-	5	5,00
Общо разходи за възнаграждения и обезщетения по КТ	**20 822**	**19 297**	**1 525**	**14 512**	**13 555**	**957**	**6 310**	**43,48**
Социални осигуровки	3 361	3 092	269	2 569	2 386	183	792	30,83
в т.ч. за COVID-19	934	850	84	420	393	27	514	122,38
в т.ч. по чл.5 от ЗБНЗОК	362	332	30	-	-	-	362	-
Обезщетения по КСО	78	74	4	92	87	5	-14	-15,22
Начисления за осигурителни вноски върху неползвани отпуски	122	110	12	74	67	7	48	64,86
Социални разходи	337	310	27	296	275	21	41	13,85
Общо разходи за осигурителни вноски и социални разходи	**3 898**	**3 586**	**312**	**3 031**	**2 815**	**216**	**867**	**28,60**
Общо разходи за персонала	**24 720**	**22 883**	**1 837**	**17 543**	**16 370**	**1 173**	**7 177**	**40,91**

Разходите за персонала в гр. Шумен са в размер на 22 883 хил.лв. и се увеличават общо с 6513 хил.лв., в т.ч. с 5 742 хил.лв. от увеличение на разходите за възнаграждения и обезщетения по Кодекса на труда и 771 хил.лв. от увеличение на разходите за осигурителни вноски и социални разходи.

Разходите за персонала в гр. Нови пазар през годината се увеличават с 664 хил.лв. спрямо 2020 г. Увеличението на разходите за възнаграждения и обезщетения е с 568 хил.лв., а на разходите за осигурителни вноски и социални разходи – с 96 хил.лв.

Голям е размерът на неизползваните отпуски на персонала и осигурителни вноски върху тях, които са провизирани съгласно НСС 19 – Доходи на персонала. – 762 хил.лв. към края на 2021 г. Увеличението на начислените средства спрямо предходната година е с общо 302 хил.лв., в т.ч. 254 хил.лв. повече за неползвани отпуски и 48 хил.лв. за осигурителни вноски върху тях.

Начислените разходи за доходи на персонала при пенсиониране съгласно НСС 19 - Доходи на персонала са в размер на 105 хил.лв., при 100 хил.лв. за предходната година. Това са разходи за бъдещи доходи при пенсиониране на персонала, които се начисляват на база актюерска оценка, като основна причина за високият им размер е застаряващата структура на персонала.

Влияние върху високите нива на разходите за персонала на лечебното заведение в голяма степен оказват следните фактори:

- Допълнително предоставените средства за възнаграждения на персонала, пряко извършващ дейностите по диагностика, лечение и наблюдение на пациенти с COVID-19 – през 2020 г. по проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19”, а през 2021 г. съгласно Методика за изменение и

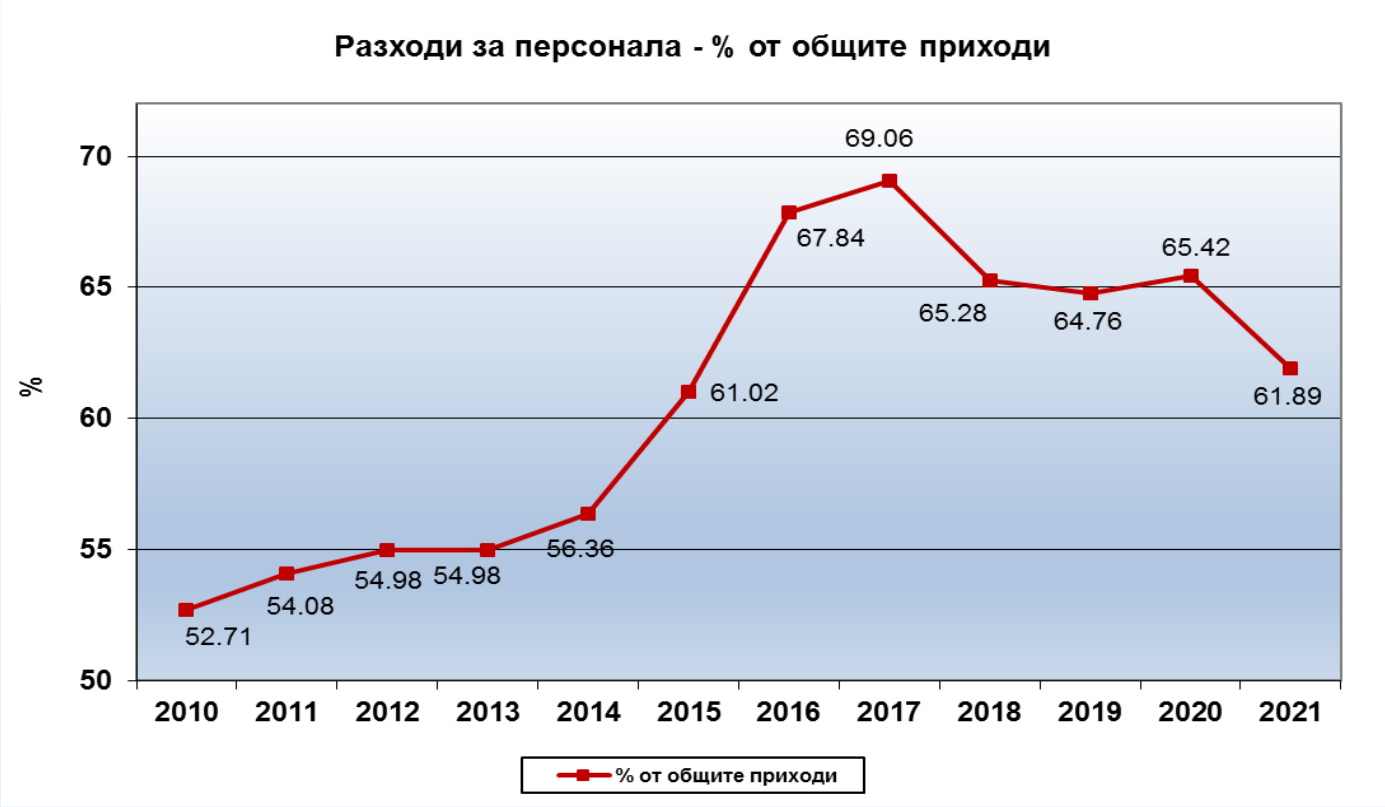
допълнение на Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявената епидемична обстановка;

- Изплащането на допълнителни средства за възнаграждения на медицинския персонал за срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест съгласно чл.5, ал.6 от ЗБНЗОК за 2021 г.;
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата за страната, което създава силен натиск за увеличение на основните работни заплати на целия персонал на лечебното заведение.
- Непрекъснатото увеличение на договорените с колективния трудов договор в отрасъл Здравеопазване основни работни заплати по категории персонал в лечебните заведения с над 50 % държавно участие;
- Невъзможност за използване на натрупаните отпуски поради недостиг на персонал, свързан с високата натовареност и мобилизацията му поради пандемията от COVID-19;
- Застаряваща структура на персонала;
- Увеличение на разходите за специализанти.

Относителният дял на разходите за персонала от общите разходи на лечебното заведение през 2021 г. намалява от 64,59 % до 62,20 %, но въпреки това запазва относително високото си равнище.

След отчетеното през предходната година увеличение на относителния дял на разходите за персонал от приходите на дружеството до 65,42 %, през 2021 г. се наблюдава намаление на показателя до 61,89 % от приходите. Стойността му е малко над заложените 60 % в единните правила за работната заплата в лечебните заведения за болнична помощ /насоки/, разработени от Министерство на здравеопазването.

Средна месечна работна заплата

Средната месечна брутна работна заплата в лечебното заведение непрекъснато нараства. През 2015 г. тя е в размер на 980 лв., през 2020 г. – 1 691 лв., а през 2021 г. достига 2 394 лв.

Увеличението през 2021 г. спрямо 2020 г. е със 703 лв. или с 41,57 %.

Средна брутна работна заплата по категории персонал	2021 год. лв.	2020 год. лв.	Изм. 2021/2020 лв.	**Изм. 2021/2020 %**
Лекар без специалност	3 376	2 189	1 187	54,23
Лекар с една специалност	3 938	2 797	1 141	40,79
Лекар с 2 и повече специалности	4 062	3 036	1 026	33,79
Висш немедицински персонал	1 963	1 650	313	18,97
Медицински специалист	2 444	1 616	828	51,24
Санитар	1 681	1 170	511	43,68
Друг персонал	1 140	961	179	18,63
Общо за МБАЛ-Шумен АД	**2 394**	**1 691**	**703**	**41,57**

Увеличение бележат средните брутни работни заплати на всички категории.

Най-голямо в абсолютна стойност е увеличението на средната брутна заплата на лекарите без специалност – с 1 187 лв. или с 54,23 %, следвани от лекарите с една специалност, увеличението на средната брутна заплата на които е с 1 141 лв. или с 40,79 %. Увеличението на заплатите на лекарите с две и повече специалности е с 1 026 лв. или с 33,79 %.

Средната брутна работна заплата на медицинските специалисти през 2021 г. е в размер на 2 444 лв. и се увеличава с 828 лв. или с 51,24 % спрямо 2020 г.

Увеличението на средната брутна работна заплата на санитарите е с 511 лв. или с 43,68 %.

Увеличението на средната брутна заплата е резултат на увеличените основни работни заплати от 01.02.2020 г. с подписания нов КТД, както и на изплатените допълнителни средства на медицинския персонал от РЗОК и на допълнителните възнаграждения за диагностика, лечение и наблюдение на пациенти с доказан коронавирус, получавани също от РЗОК.

Отчетените съществени увеличения на средните работни заплати на медицинския персонал се дължат основно на допълнителните възнаграждения, които персоналът получава по време на извънредната епидемична обстановка от РЗОК и на допълнителните възнаграждения за диагностика, лечение и наблюдение на пациенти с доказан коронавирус, получавани също от РЗОК.

Най-малки са увеличенията на средните брутни заплати на висшия немедицински персонал – с 313 лв. или с 18,97 % и на другия персонал – със 179 лв. или с 18,63 %.

Трудовите възнаграждения в лечебното заведение са начислявани и изплащани регулярно в пълен размер, съгласно подписания Колективен трудов договор и Вътрешните правила за работна заплата.

Други разходи за дейността

Показатели	**2021 г. хил.лв.**	**В т.ч. хил.лв.**		**2020 г. хил.лв.**	**В т.ч. хил.лв.**		**Изм. хил. лв.**	**Изм. %**
		Шумен	**Н. Пазар**		**Шумен**	**Н. Пазар**		
Отчетна стойност на продадени материали	809	809	-	645	645	-	164	25,43
Разходи за данъци и такси по ЗМДТ и данъци върху разходите по ЗКПО	114	110	4	197	196	1	-83	-42,13
Командировки	3	3	-	4	4	-	-1	-25,00
Обезценка на вземания	7	7	-	29	29	-	-22	-75,86
Брак на МЗ и ДА	2	2	-	8	8	-	-6	-75,00

Санкции и неоснователно получени суми РЗОК-Шумен и МЗ	5	5	-	25	24	1	-20	-80,00
Санкции ИА Медицински надзор	-	-	-	8	8	-	-8	-100,00
Закуски кръводарители	23	23	-	22	22	-	1	4,55
Съдебни обезщетения, лихви и разноски	7	7	-	94	94	-	-87	-92,55
Лихви и неустойки по договори	24	24	-	72	72	-	-48	-66,67
Други	7	7	-	6	6	-	1	16,67
Общо други разходи за дейността	**1 001**	**997**	**4**	**1 110**	**1 108**	**2**	**-109**	**-9,82**

Другите разходи за дейността намаляват със 109 хил.лв. или с 9,82 % спрямо 2020 г. – от 1 110 хил.лв. до 1 001 хил.лв.

Увеличение със 164 хил.лв. спрямо 2020 г., бележи отчетната стойност на продадените материали /медицински изделия и биопродукти/.

Намалението с 83 хил.лв. на разходите за данъци и такси по ЗМДТ се дължи на намалените разходи за данък върху получените дарения във връзка с пандемията от Ковид-19.

Разходите за санкции и неоснователно получени суми от РЗОК за годината са в размер на 5 хил.лв. спрямо 25 хил.лв. за същия период на предходната година.

С 87 хил.лв. спрямо предходната година намаляват разходите за съдебни обезщетения, лихви и разноски.

Разходите за лихви и неустойки по договори също намаляват - с 48 хил.лв. или с 66,67 % - поради намаляване на просрочените задължения към доставчици.

Активи

	31.12.21 год. хил.лв.	31.12.20 год. хил.лв.	Изм. 2021/2020 хил.лв.	Изм. 2021/2020 %
Нетекущи активи				
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	8 513	8 634	-121	-1,40
Нематериални активи	21	25	-4	-16,00
Инвестиции в дъщерни дружества	5	5	-	-
Общо нетекущи активи	**8 539**	**8 664**	**-125**	**-1,44**
Текущи активи				
Материални запаси	1 057	1 156	-99	-8,56
Вземания от клиенти и доставчици	2 487	810	1 677	207,04
- в т.ч. от РЗОК	2 382	756	1 626	215,08
Вземания от предприятия от група	39	620	-581	-93,71
- в т.ч. от МЗ	34	604	-570	-94,37
Други вземания	36	-	36	-
Парични средства и еквиваленти	1 276	1 790	-514	-28,72
Общо текущи активи	**4 895**	**4 376**	**519**	**11,86**
Разходи за бъдещи периоди	**28**	**36**	**-8**	**-22,22**
Общо активи	**13 462**	**13 076**	**386**	**2,95**

През 2021 г. общите активи на дружеството се увеличават с 386 хил.лв. или с 2,95 % спрямо предходната година. Увеличението е резултат на увеличение на текущите активи с 519

хил.лв. и на намаление на нетекущите активи със 125 хил.лв. и на разходите за бъдещи периоди с 8 хил.лв.

Придобитите през годината дълготрайни активи са на обща стойност 458 хил.лв., най-голямата част от които са финансирани със собствени средства.

Придобити активи по източници на финансиране	**2021 год. хил.лв.**	**2020 год. хил.лв.**
Собствени средства	154	191
Субсидии от Министерство на здравеопазването	49	245
Субсидии от Община Шумен	79	-
Субсидия от Община Смядово	-	-
Субсидия от Община Хитрино	10	38
Община Венец	5	5
Община Каолиново	-	10
Община Каспичан	11	5
Община Никола Козлево	-	10
Община Велики Преслав	-	12
Дарителска кампания „Помогни сега“	-	148
Други дарители	150	139
Общо придобити активи	**458**	**803**

С предоставени средства от Министерство на здравеопазването, през 2021 г. лечебното заведение е закупило респиратор с приставка за анестезия с изпарител за севофлуран на стойност 49 хил.лв.

Със средства от Община Шумен е придобита многофункционална ултразвукова система на стойност 79 хил.лв.

Три броя пациентни монитори и част от операционен микроскоп са закупени със средства в размер на 10 хил.лв., предоставени от Община Хитрино.

С 5 хил.лв. от Община Венец и 7 хил.лв. от Община Каспичан частично е финансирано закупуването на операционен микроскоп.

Община Каспичан е дарила на лечебното заведение кислороден концентратор на стойност 4 хил.лв.

От дарителската кампания във връзка с пандемията от COVID-19 „Помогни сега“ са закупени дълготрайни активи на стойност 15 хил.лв., а дарените дълготрайни активи от други дарители са на стойност 135 хил.лв.

Вземанията от клиенти и доставчици към 31.12.2021 г. са в размер на 2 487 хил.лв., като основната част от тях са вземания от РЗОК-Шумен за извършена от лечебното заведение медицинска дейност. Брутният размер на незаплатената към 31.12.2021 г. от РЗОК Шумен дейност е 2 567 хил.лв., но вземания от надлимитни дейности в размер на 185 хил.лв., са обезценени 100 %, в резултат на което нетният размер на вземанията от РЗОК Шумен, отразен в баланса на дружеството към 31.12.2021 г., е 2 382 хил.лв.

Вземанията на дружеството от Министерство на здравеопазването по договори за медицински дейности към 31.12.2021 г. са в размер на 34 хил.лв.

Намалението на паричните средства на дружеството към 31.12.2021 г. спрямо 31.12.2020 г. е с 514 хил.лв. Големият размер на сумите към 31.12.2020 г. е резултат на получени в края на годината средства в размер на 2 215 хил.лв. по договор с Министерство на здравеопазването за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна

инфекция за периода от 23.12.2020 г. до 31.01.2021 г. С тях в края на годината и през 2021 г. лечебното заведение е извършило плащания към доставчици и към персонала.

Собствен капитал и пасиви

	31.12.21 год. хил.лв.	31.12.20 год. хил.лв.	Изм. 2021/2020 хил.лв.	Изм. 2021/2020 %
Собствен капитал				
Основен акционерен капитал	9 244	8 853	391	4,42
Резерви	958	958	-	-
Неразпределена печалба (загуба)	(5 797)	(6 083)	286	-4,70
Общо собствен капитал	**4 405**	**3 728**	**677**	**18,16**
Провизии и сходни задължения				
Задължения към персонала при пенсиониране	285	395	-110	-27,85
Пасиви по отсрочени данъци	21	107	-86	-80,37
Общо провизии и сходни задължения	**306**	**502**	**-196**	**-39,04**
Задължения				
Задължения към финансови предприятия	284	-	284	-
Получени аванси	1	2	-1	-50,00
Задължения към доставчици	**1 949**	**2 136**	**-187**	**-8,75**
- в т.ч. просрочени	**-**	**-**	**-**	**-**
Задължения към предприятия от група /свързани лица/, които ще се трансформират в записан капитал	**1 793**	**795**	**998**	**125,53**
Текущи задължения към предприятия от група	-	39	-39	-100,00
Задължения към персонала и за социално осигуряване	3 041	2 430	611	25,14
Задължения за данъци	275	270	5	1,85
Други задължения	131	127	4	3,15
Общо задължения	**7 474**	**5 799**	**1 675**	**28,88**
Финансирания	**1 277**	**3 047**	**-1 770**	**-58,09**
Общо собствен капитал и пасиви	**13 462**	**13 076**	**386**	**2,95**

Към 31.12.2021 г. собственият капитал на дружеството е в размер на 4 405 хил.лв. и е по-малък от записания основен капитал.

През 2021 г. собственият капитал на дружеството се увеличава с 677 хил.лв. поради увеличение на записания капитал с 391 хил.лв. и отчетената печалба за периода в размер на 286 хил.лв.

Общото събрание на акционерите от 29.04.2021 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 8 852 600 (осем милиона, осемстотин петдесет и две хиляди и шестстотин) лв. на 9 244 450 (девет милиона, двеста четиридесет и четири хиляди и четиристотин и петдесет) лв. с размера на получените през 2019 г. от държавата и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 391 850,00 лв., чрез записване на нови 39 185 (тридесет и девет хиляди, сто осемдесет и пет) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ на 27.05.2021 г.

Провизиите и сходните задължения, включващи задължения към персонала при пенсиониране и пасиви по отсрочени данъци, към 31.12.2021 г. са в размер на 306 хил.лв. и намаляват със 196 хил.лв. спрямо 31.12.2020 г.

Задълженията към персонала при пенсиониране намаляват със 110 хил.лв., поради изплатени през периода обезщетения за пенсиониране. Стойността на задължението към персонала е изчислена на база актюерска оценка и представлява настоящата стойност на очакваните разходи за изплащане на дължимите еднократни обезщетения при пенсиониране на служителите на МБАЛ - Шумен АД за правата, придобити към момента на извършване на оценката, т.е. за прослужените години трудов стаж, намалена със стойността на непризнатите актюерски загуби.

Общият размер на задълженията на лечебното заведение към 31.12.2021 г. е 7 474 хил.лв. Спрямо края на предходната година задълженията се увеличават с 1 675 хил.лв. основно поради увеличение на задълженията към свързани лица и към персонала и за социално осигуряване.

След проведена процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции, на 17.12.2019 г. дружеството е сключило договор за ползване на кредит овърдрафт в размер на 800 хил.лв. Кредитът е обезпечен с особен залог върху всички настоящи и бъдещи вземания по договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и анексите/споразумения към тях, сключени с НЗОК, чрез РЗОК Шумен. Крайният срок на договора за банков кредит е 05.12.2022 г., която дата е крайният срок за издължаване на кредита. С анекс от 07.07.2020 г. максимално допустимият размер на кредита е увеличен до 1 000 хил.лв., а от 01.12.2021 г. – до 1 400 хил.лв. Кредитът е за оборотни средства.

Към 31.12.2021 г. дружеството има непогасени задължения по кредита са в размер на 284 хил.лв., които ще бъдат покрити след заплащане от страна на РЗОК Шумен на дейността, отчетена от лечебното заведение за м. декември 2021 г. Към 31.12.2020 г., дружеството няма непогасени задължения по кредита.

При анализа на задълженията следва да се отчетат начислените задължения към свързани лица (Министерство на здравеопазването, общини акционери) във връзка с получени финансирания, които след усвояване и вписване в търговския регистър съгласно чл. 100 от ЗЛЗ, ще се трансформират в записан капитал. Към 31.12.2021 г. техният размер е 1 793 хил.лв., спрямо 795 хил.лв. към края на предходната година и включва следните задължения:

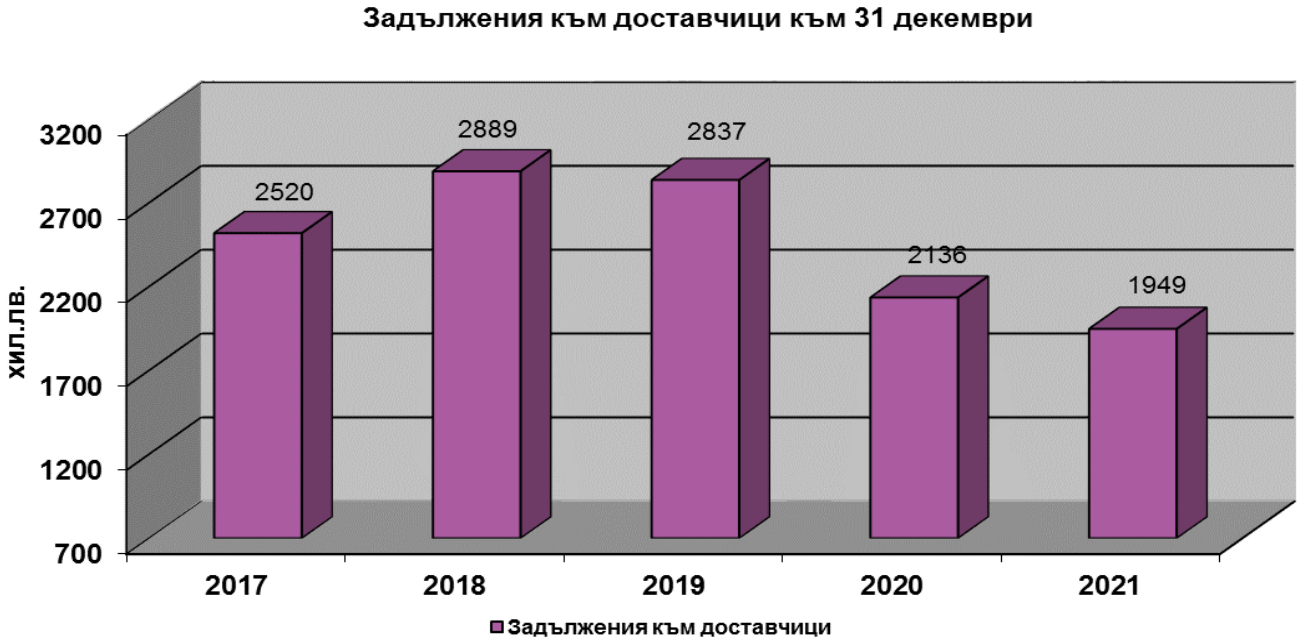
В хиляди лева	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
Министерство на здравеопазването	1 321	441
Община Шумен	350	250
Община Смядово	2	2
Община Венец	17	12
Община Хитрино	52	46
Община Каолиново	17	17
Община Каспичан	12	5
Община Никола Козлево	10	10
Община Велики Преслав	12	12
Общо	1 793	795

Получените финансирания от свързани лица през годината са в размер на 1 390 хил.лв., както следва:

- 1 272 хил.лв. от Министерство на здравеопазването, от които 40 хил.лв. за доставка на апарат за изследване на слухови евокирани потенциали, 196 хил.лв. за закупуване на дигитален графичен рентгенов апарат и 1 036 хил.лв. – частично финансиране за доставка на магнитно-резонансна система 1,5 Т /ЯМР/, в т.ч. ремонт и оборудване на помещенията, където ще се позиционира системата.
- 100 хил.лв. от Община Шумен за закупуване на медицинска апаратура – многофункционална ултразвукова система и операционна лампа с две тела;
- 5 хил.лв. от Община Венец за частично финансиране на закупуването на операционен микроскоп;

- 6 хил.лв. от Община Хитрино за частично финансиране на закупуването на операционен микроскоп;
- 7 хил.лв. от Община Каспичан за частично финансиране на закупуването на операционен микроскоп.

Една от положителните тенденции в размера на задълженията на дружеството към 31.12.2021 г. е намалението със 187 хил.лв. или с 8,75 % на задълженията към доставчици. Размерът им към 31.12.2021 г. е 1 949 хил.лв. и включва само текущи задължения.

Към края на годината, както и към края на предходната година, дружеството няма просрочени задължения. Липсата на просрочени задължения е в резултат на извършени плащания с допълнително предоставените по договор с Министерство на здравеопазването средства в края на годината, на подписване на споразумения за разсрочено плащане с основни доставчици на лечебното заведение, както и на положените усилия от страна на ръководството за заплащане на дължимите суми.

Задълженията към персонала и за социално осигуряване към 31.12.2021 г. са в размер на 3041 хил.лв. От тях 2 194 хил.лв. са текущи задължения за заплати и осигурителни вноски за м. декември 2021 г., а 847 хил.лв. са начисления за неползвани платени годишни отпуски.

Задължения към персонала и за социално осигуряване	**31.12.21 год. хил.лв.**	**31.12.20 год. хил.лв.**	**Изм. 2021/2020 хил.лв.**	**Изм. 2021/2020 %**
Задължения за текущи възнаграждения	1 676	1 449	227	15,67
Задължения към социалното осигуряване	518	477	41	8,60
Начисления за неползван платен годишен отпуск	847	504	343	68,06
Общо задължения към персонала и за социално осигуряване	**3 041**	**2 430**	**611**	**25,14**

Задълженията за данъци към 31.12.2021 г. са в размер на 275 хил.лв. и включват текущи задължения за ДДС, данъци върху доходите на физическите лица и данъци върху разходите по ЗКПО.

През годината лечебното заведение е получило финансирания /дарения/ за текуща дейност и дълготрайни активи на стойност 4 062 хил.лв., както следва:

- Медикаменти на стойност 3 406 хил.лв. и консумативи на стойност 244 хил.лв., получени от РЗИ във връзка с пандемията от коронавирус;

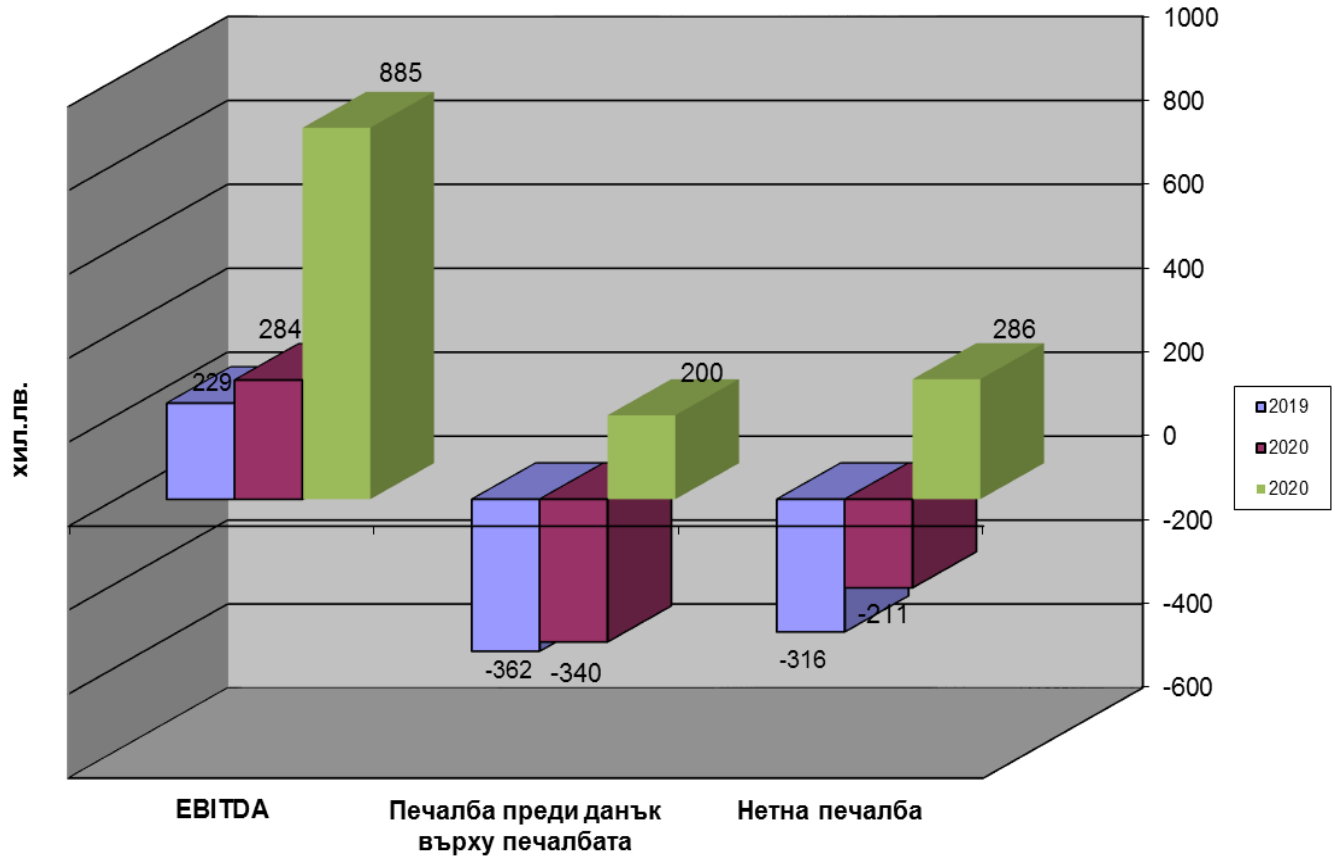
- Дарен кислороден концентратор от Община Каспичан на стойност 4 хил.лв.;
- 408 хил.лв. от други дарители – фирми и физически лица, дарили парични средства, медицински консумативи, дезинфектанти, апаратура, оборудване и други материали.

Парични потоци

Показатели	31.12.2021 год.	31.12.2020 год.
Нетни парични потоци от оперативна дейност	(1 688)	1 663
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(488)	(771)
Нетни парични потоци от финансова дейност	1 662	222
Нетно увеличение на паричните средства	(514)	1 114
Парични средства на 1 януари	1 790	676
Парични средства на 31 декември	1 276	1 790

Нетните парични потоци за 2021 г., генерирани от оперативна дейност на дружеството са отрицателно число – (1 688) хил.лв. спрямо 1 663 хил.лв. за предходната година. Основната причина за отчетеното намаление е изразходването през 2021 г. на допълнително получените от Министерство на здравеопазването средства за дейностите на инфекциозно отделение и за осигуряване на над 50 на сто от легловия капацитет за лечение на пациенти с коронавирусна инфекция. Нетните парични потоци, реализирани от инвестиционна дейност са в размер на (488) хил.лв., а от финансова дейност 1 662 хил.лв. В резултат на тези дейности паричните средства и еквиваленти намаляват нетно с 514 хил.лв. и към края на 2021 г. са в размер на 1 276 хил.лв., спрямо 1 790 хил.лв. към 31.12.2020 г.

Финансов резултат от дейността

Печалбата преди лихви, данъци и амортизации за 2021 г. е в размер на 885 хил.лв. През 2019 г., за пръв път след 2014 г., дружеството отчита печалба преди лихви, данъци и амортизации (EBITDA) в размер на 229 хил.лв., при загуба в размер на 639 хил.лв. за 2018 г. През 2020 г. стойността на показателя е 284 хил.лв., а през 2021 г. е увеличена с 601 хил.лв. спрямо предходната година.

Печалбата преди данък върху печалбата през 2021 г. е в размер на 200 хил.лв., спрямо загуба в размер на 340 хил.лв. за 2020 г. и 362 хил.лв. за 2019 г.

Нетната печалба за 2021 г. е в размер на 286 хил.лв. при загуба от 211 хил.лв. за 2020 г. и 316 хил.лв. за 2019 г.

Основните причини за отчетените резултати са свързани със следните фактори, възможностите за въздействие върху които са силно ограничении:

- Увеличение на приходите във връзка с пандемията от COVID-19, в т.ч. увеличение на приходите от РЗОК, на финансираният от Министерство на здравеопазването за медицински дейности и на приходите от друго правителствено финансиране;
- Увеличение на разходите във връзка с пандемията от COVID-19, в т.ч. увеличение на разходите за медикаменти, медицински консумативи и дезинфектанти, както и на разходите за персонала;
- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите, в т.ч. и поради наложени ограничения в плановия прием за определени периоди във връзка с пандемията от COVID-19;
- Недофинансиране на голяма част от медицинските дейности. Цените на някои от клиничните пътеки не са променяни съществено, а минималната работна заплата за страната непрекъснато нараства. Всяка година се увеличават и договорените с колективния трудов договор в отрасъл Здравеопазване начални работни заплати по категории персонал. Това води до значително увеличение на разходите за персонала, което не е отразено адекватно в стойностите, които НЗОК заплаща за извършените от лечебното заведение медицински дейности;
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Първо вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и дейността на двата състава на ТЕЛК;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Липса в структурата на лечебното заведение на традиционно печеливши дейности, като инвазивна кардиология, кардиохирургия, онкология;
- Увеличаване на броя на неосигурените пациенти, постъпващи в лечебното заведение по спешност;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Липса на кадри в системата и текучество на персонала поради неравномерно финансиране на медицинските дейности, което води от една страна до увеличаване на необходимия финансов ресурс за привличането на необходимите специалисти, а от друга до нарушаване на професионалната приемственост;
- Недостиг на лекари-специалисти в редица специалности – ендокринология, съдова хирургия, инвазивна кардиология, гастроентерология, нефрология, образна диагностика и други, което е причина за невъзможността да бъде сключен договор с РЗОК за редица клинични пътеки. От друга страна, недостигът води до натоварване на широкоспектърните специалисти с допълнителни и неспецифични ангажименти, както и до повишаване на неудовлетвореността, претоварване и намаляване на работоспособността на наличните;

- Неудовлетвореност на персонала от нивата на възнаграждения, които при спазване на финансовата дисциплина няма как с наличните възможности да бъдат увеличени;
- Конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения. Повечето лечебни заведения на територията на областта нямат спешност, имат по-добро финансиране и по-високи възнаграждения, което води до изтичане на кадри от МБАЛ-Шумен АД към тях. Предизвикателство е реализирането на мерки за привличане и насочване на пациенти с очни, ортопедични, гинекологични и онкологични заболявания към МБАЛ-Шумен АД, а не към конкурентни заведения извън Шумен. Сериозен проблем в тази връзка е наличието на още две големи лечебни заведения в един двор – КОЦ-Шумен ЕООД и СБАЛК Мадара АД, предимно с планов специализиран прием, което ограничава дейността на МБАЛ-Шумен АД и увеличава спешния и непривлекателен дял пациенти. От 2019 г. в гр. Шумен осъществява дейност и частен хемодиализен център.
- Възрастовата структура на персонала, голяма част от който предстои да навърши пенсионна възраст в рамките до 5 години;
- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;
- Покачване на цените на основните материали и суровини;
- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Наред с лечебните си функции, болниците са натоварени да изпълняват и редица социални и поддържащи функции, за които са необходими значителни финансови средства, а финансирането е минимално или липсва.
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания.
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;

Ръководството е направило преценка на способността на дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимо бъдеще. Ръководството на дружеството е определило стратегически инициативи за оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности и повишаване качеството на предлаганите медицински услуги и за ефективно използване на ресурсите и счита за валидно предположението, че дружеството е действащо предприятие.

Икономически показатели

На база на формираните разходи през годината и реализирания брой преминали болни и леглодни, стойностите на икономическите показатели за дейността са следните:

	2021 год. лв.	**2020 год. лв.**	**Изм. 2021/2020 лв.**	**Изм. 2021/2020 %**
Преминал болен	2 363,68	1 530,56	833,12	54,45
Лекарстводен	65,33	31,71	33,62	106,02
Консумативоден	23,37	18,56	4,81	25,92
Леглоден	353,30	263,01	90,29	34,33
Храноден	2,85	1,86	0,99	53,23

Стойностите на всички показатели през 2021 г. са значително увеличени поради увеличените разходи във връзка с пандемията от COVID-19.

За лечението на един пациент през годината лечебното заведение е извършило среден разход в размер на 2 363,68 лв., което е с 833,12 лв. повече спрямо предходната година и с 1 418,29 лв. повече от 2019 г.

Стойността на един лекарстводен през 2021 г. е 65,33 лв. и е увеличена с 33,62 лв. или повече от два пъти спрямо 2020 г.

Стойността на един консумативоден през 2021 г. е 23,37 лв. и е увеличена с 4,81 лв. или с 25,92 % спрямо 2020 г.

Стойността на един леглоден се увеличава с 90,29 лв. или с 34,33 % - от 263,01 лв. на 353,30 лв.

Стойността на един храноден през 2021 г. също се увеличава - с 0,99 лв. – от 1,86 лв. за 2020 г. до 2,85 лв. за 2021 г.

1.2.3. АНАЛИЗ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

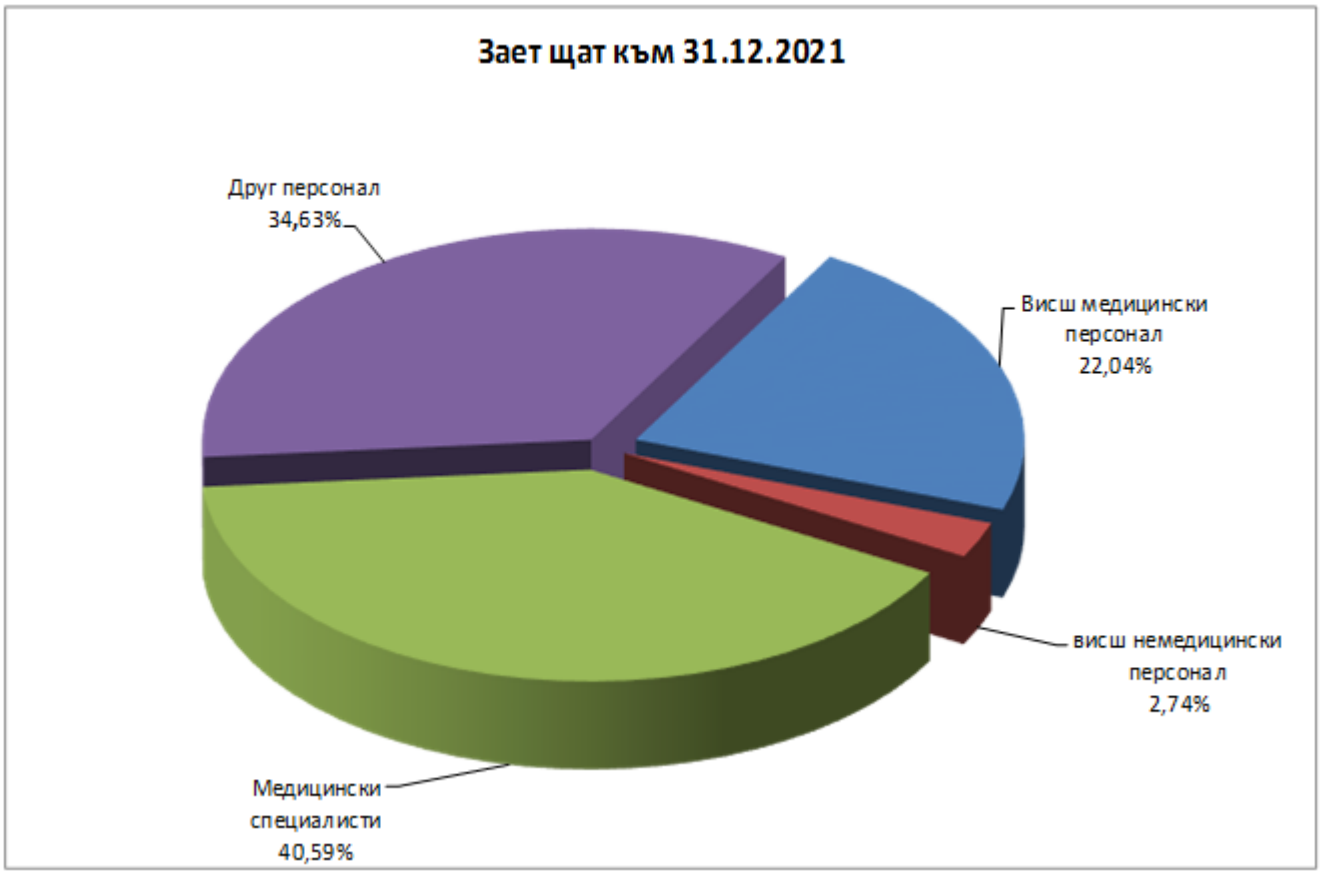
Човешките ресурси са най-важните активи на едно лечебно заведение и решаващ фактор за усъвършенстването и успеха му, но същевременно са най-трудни за регулиране и за управление. Без целенасочено управление на човешките ресурси в болницата не може да се очаква нито удовлетворяване на потребителите на болничните продукти , нито осъществяване на интересите на нейния персонал. Човешките ресурси имат стратегическо значение не само за актуалното състояние, но и за техния потенциал и възможности за развитие.

Сравнителните данни за движението на персонала на лечебното заведение за периода 2020-2021 г. са отразени в таблицата по-долу:

Година	Общ брой по щат	Висш медицински персонал		Висш немедицински персонал		Медицински специалисти		Друг персонал	
		Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат
2020	797,25	176,00	171,25	24,25	23,25	343,00	315,00	254,00	242,25
2021	793,00	171,00	171,00	22,25	21,25	328,00	315,00	271,75	268,75

Анализът на данните показва намаление на общия брой на персонала по щат през 2021 г. с 4,25 щатни длъжности, или с 0,53 % спрямо 2020 г., причина за което е засилващата се тенденция към постоянно намаляване броя на медицинските сестри в страната. Професията губи своята привлекателност, нараства броят на желаещите да се реализират професионално извън пределите на страната. Значителна част от специалистите по здравни грижи се ориентират към по-добре платени и по-престижни професии. Все по-ясно се очертава нуждата от ново отношение към управление на текучеството при медицинските специалисти, като се анализират и прецизират многобройните проблеми в професионалното им развитие.

В тази насока трябва да бъде разработена стратегия за привличане и стимулиране на млади и перспективни хора.

Възрастовата структура на персонала на лечебното заведение се запазва стабилна с постоянна тенденция към застаряване. Някои от причините за това са:

- общата тенденция в цялата страна за застаряване на населението, в частност на медицинските кадри;
- повечето от новозавършилите лекари и част от медицинските професионалисти по здравни грижи търсят реализация в чужбина или в болници в столицата и големите градове на страната;
- увеличената възраст, при която се придобива право на пенсия;
- намаляващ брой лица, обучаващи се за медицински специалисти и постъпващи след завършване на образованието си в болницата;
- по-добри условия на труд и по-високо заплащане, предлагани от конкурентни лечебни заведения в града, които привличат по-младите кадри, вкл. и от вече работещите в МБАЛ-Шумен АД.

Най-голям е делът на служителите на възраст между 46 и 55 години – 30,82 %. 27,45 % от служителите в лечебното заведение са на възраст между 56 и 65 години, 14,18 % са на възраст между 36 и 45 години,12,65 % са на възраст между 26 и 35 години, 8,57 % - до 25 години и 6,33% са на възраст над 65 години.

Съотношението на лекарите на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2021 год. е отразено в следната таблица:

Лекари на основен трудов договор	**Общо**	**Мъже**	**Жени**
до 35 години	34	13	21
35-44 години	8	4	4

45-54 години	30	12	18
55-64 години	54	22	32
над 65 години	28	12	16
Общо:	**154**	**63**	**91**

От една страна високата възраст на персонала е гаранция за натрупан професионален опит и рутина, но от друга страна представлява опасност от намаляване и отпадане по естествен път на квалифицираните медицински кадри в относително кратки срокове и достигане до състояние на траен кадрови дефицит. Предвид факта, че 54 лекари от общо 154 са между 55 и 64-годишна възраст, а 28 от лекарите са над 65-годишна възраст, налице е риск този недостиг да настъпи рязко и да предизвика кадрова криза.

В общия брой на персонала преобладава делът на жените, който е 84,08 %, а делът на мъжете е 15,92 %, което е свързано със спецификата на професиите медицинска сестра, акушерка, лаборант.

Към 31.12.2021 г. броят на щатните лекарски длъжности в лечебното заведение е 171,00, а заетите длъжности са 171,00, т. е. 100,00 % от щата на висшия медицински персонал е зает.

Заетите лекари физически лица към 31.12.2021 год. са 178 бр., от които 154 бр. са на основен трудов договор спрямо 177 бр. заети лекари физически лица, от които 154 броя са заетите лекари на основен трудов договор към 31.12.2020 год. Това показва, че имаме увеличение на работещите лекари.

Длъжностите, заети от лекари с придобита специалност са 116, от които заети от лекари с една специалност са 89, а 27 са с две и повече специалности. Длъжностите, заети от лекари без специалност са 38 броя в т.ч. 29 лекари, които специализират в момента.

В структурно отношение 75,32 % от висшия медицински персонал е с придобита специалност, а 24,68 % е без специалност.

Лекарите с една призната специалност са 57,79 % от общия брой заети лекарски длъжности, а лекарите с две и повече специалности са 27 длъжности, т.е. 17,53 % от общи брой заети лекари или 23,27 % от общия брой на лекарите с придобити специалности.

Лекарите с призната специалност, работещи на основен трудов договор по съответната специалност към 31.12.2021 год. са 154 души, т.е. 90,06 % от общия брой лекарски длъжности по щат. Лекарите с две и повече специалности са 27, т.е 15,79 % от лекарските длъжности по щат.

В МБАЛ-Шумен АД се изпълнява програма за специализация и продължително обучение на персонала. Броят на специализиращите първа специалност лекари е 28 или 73,68 % от общия брой на лекарите без придобита специалност. Един лекар специализира втора специалност - Кардиология.

МБАЛ-Шумен АД е привлекателна като база за специализация на лекари от други градове и области. Със Заповед РД-01-589/13.10.2020 год. болницата е одобрена да извършва дейност по обучение на студенти по медицина и професионално направление „Здравни грижи“, следдипломно обучение на лица с професионална квалификация «лекар» по 23 специалности за срок от 5 години.

Сравнителните данни за лекарите специализанти в лечебното заведение за периода 2020 - 2021 г. са отразени в таблицата:

Специалности по които се провежда специализацията	**Физически лица лекари специализанти на основен трудов договор**					
	2020 год.			**2021 год.**		
	Общо	I-ва специалност	II-ра специалност	Общо	I-ва специалност	II-ра специалност
ОБЩО:	**25**	**24**	**1**	**29**	**28**	**1**
Ушно-носно-гърлени болести	1	1		1	1	
Клинична микробиология	1	1		1	1	
Вътрешни болести				1	1	
Пневмология и фтизиатрия	1	1		2	2	
Анестезиология и интензивно лечение	1	1		1	1	
Урология	1	1		1	1	
Физикална и рехабилитационна медицина				1	1	
Неонатология				1	1	
Инфекциозни болести				1	1	
Хирургия	3	3		1	1	
Педиатрия	2	2		2	2	
Кардиология	3	2	1	4	3	1
Нервни болести	1	1		2	2	
Ортопедия и травматология	2	2		2	2	
Кожни и венерически болести	2	2		3	3	
Ревматология	1	1		1	1	
Акушерство и гинекология	2	2		2	2	
Клинична лаборатория	1	1				
Образна диагностика	3	3		2	2	

Анализът на данните показва увеличаване на броя на специализантите, които специализират първа специалност в МБАЛ-Шумен АД през 2021 год. спрямо предходната 2020 година с 4 брой. Зачислени са лекари специализиращи по специалност Неонатология - 1 лекар,

Вътрешни болести – 1 лекар, Инфекциозни болести – 1 лекар и Физикална и рехабилитационна медицина – 1 брой. Това се дължи от една страна на либерализиране на реда и условията за придобиване на специалности в системата на здравеопазването, въведен с Наредба № 1/22.01.2016 год., а от друга страна на успешната акредитация на отделенията на лечебното заведение по отношение възможностите за обучение на студенти и специализанти, която направи възможно зачисляването за съответна специализация на работещите в тях млади лекари без специалност, както и привличането на новозавършили лекари, желаещи да специализират.

Към 31.12.2021 год. легловия фонд е 420 легла, при което един лекар обслужва средно 2,46 легла.

„МБАЛ-Шумен" АД не разполага с лекари специалисти по Ендокринология и Съдова хирургия и изпитва траен недостиг на лекари специалисти по следните специалности: Анестезиология и интензивно лечение, Гастроентерология, Нефрология, Образна диагностика, Неонатология и Инфекциозни болести. Нещо повече, малкото работещи към момента в лечебното заведение специалисти по тези специалности са предпенсионна или в пенсионна възраст. Възможността да бъдат осигурени необходимите специалисти е силно ограничена от следните фактори:

- работата в болничните лечебни заведения е по-непредпочитана, тъй като там за разлика от извънболничната медицинска помощ трудът е интензивен, работи се на денонощен график, полога се много нощен и извънреден труд за лечение на пациенти по спешност в критично или запуснато състояние, сериозно натоварване;
- трудовите възнаграждения в болницата са по-ниски от възможностите за формиране на доходи в извънболничната медицинска помощ;
- по-леки условия на работа/липсата на спешност и болни с тежки усложнения/ и по-високото заплащане в конкурентните лечебни заведения в града.

Броят на медицинските специалисти, работещи в лечебното заведение по щат към 31.12.2021 г. е 328,00 като 315,00 са заети, т.е. 96,04 % от щата на медицинските специалисти е зает. Заетите медицински специалисти физически лица са 320 души, а 282 души са на основен трудов договор. От общия брой медицински специалисти, работещи в лечебното заведение, 45 имат образователно - квалификационна степен бакалавър или магистър, като 26 са магистри по специалността „Управление на здравните грижи", 1 е магистър по специалността „Обществено здравеопазване", 15 – бакалаври по специалността „Управление на здравни грижи", 2 имат образователно - квалификационна степен магистър по специалност "Операционна и превързочна техника", а една притежава образователно - квалификационна степен магистър по специалност „Анестезиология и интензивни грижи".

Съотношението на медицинските специалисти на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2021 год. е представено в следната таблица:

Медицински специалисти на основен трудов договор	**Общо**	**Мъже**	**Жени**
до 35 години	56	1	55
35-44 години	38	3	35
45-54 години	92	1	91
55-64 години	64	1	63
над 65 години	32		32
Общо:	**282**	**6**	**276**

Както при лекарите, така и при професионалистите по здравни грижи,основният дял от медицинските специалисти – 156 бр., са на възраст от 45 до 64 години, като голяма част от тях са

работещи пенсионери или предстои да се пенсионират. През 2021 година са назначени 16 броя медицински специалисти дипломирани в Медицинския колеж към МУ-Варна и това „подмлади“ състава на медицинските специалисти в лечебното заведение, а част от специалистите в пенсионна възраст напуснаха.

Медицинските специалисти по здравни грижи на основен трудов договор по специалности към 31.12.2021 година са представени в таблицата по-долу:

Медицински специалисти на основен трудов договор	**Брой**
Акушерки	34
Медицински сестри	203
Медицински лаборанти	25
Рентгенови лаборанти	10
Рехабилитатори	8
Масажисти	1
Помощник- фармацевти	1
Общо	**282**

Съотношението на броя на лекарите към медицински специалисти е 1 : 2 и не се променя съществено спрямо предходната година.

При такава структура на медицинския персонал е възможно осигуряване на високоспециализирано и квалифицирано медицинско обслужване от най-съвременно

1.2.4. АНАЛИЗ НА СТАЦИОНАРНАТА ДЕЙНОСТ

МБАЛ-Шумен” АД е единствената болница за активно лечение на територията на гр. Шумен осигуряваща 24-часов прием и единствената болница в областта, в която са разкрити легла по специалностите: анестезиология и интензивно лечение, акушерство и гинекология, педиатрия, неонатология, хирургия, гръдна хирургия, ортопедия и травматология, урология, очни болести, ушно-носно-гърлени болести, нефрология, ревматология, фтизиатрия, клинична хематология, инфекциозни болести, кожни и венерически болести. В лечебното заведение се лекуват и пациенти от съседни области, в които липсват структури от второ или трето ниво по някои от специалностите.

Анализът на динамиката на основните показателите за дейността на стационара през 2021 г., в сравнение с 2020 г. е представен в следната таблица:

Година\ Показател	**Ср. год. брой легла**	**Легло-дни**	**Използваемост - дни**	**Използваемост - %**	**Преминали болни**	**Изписани**	**Починали**	**Летали-тет**	**Среден престой**
2021	426	110 149	258,57	70,84	16 464	15 162	1 108	6,81	6,69
2020	425	100 739	237,03	64,76	17 311	16 377	655	3,85	5,82
разлика	1	9 410	21.54	6.08	-847	-1 215	453	2.96	0.87

Определените в Правилника за устройството и дейността на „МБАЛ-Шумен” АД легла от 01.01.2020г. са 405, като поради епидемичните ситуации свързани с висока заболеваемост от грип в периода февруари-април и от COVID-19 в периода октомври-декември легловата база бе увеличена и преструктурирана, като средногодишния брой на леглата е 425, от които 390 за активно лечение.

От 01.01.2021г. съгласно Правилника леглата в лечебното заведение са 420. За разлика от предходната година цялата 2021 г. беше белязана от пандемията от COVID-19, което наложи редица промени в структурата и работата на лечебното заведение. Средния брой на леглата през годината е 426, от които 405 за активно лечение. Във връзка с възникналата епидемична ситуация и повишената заболеваемост легловия фонд многократно беше преструктуриран. Само през месеците юни и юли имаше известно намаление на пациенти с КОВИД-19.

През цялата 2021г. година останаха преструктурирани в КОВИД-сектори;

- част от Очно отделение ;
- част от Операционен блок ;
- част от ОАИЛ ;
- Урологично отделение ;
- част от Хирургично отделение ;
- Неврологично отделение /Н.Пазар/;
- Второ вътрешно отделение /Н.Пазар/.

Разшири се Първо вътрешно отделение, като на практика целият Терапевтичен блок стана „КОВИД-БЛОК". Средно за годината 162 легла (38% от общия брой легла) са били определени за лечение на пациенти с COVID-19.

Броят на всички преминалите болни за цялата болница през 2021 г. е по-малък с 847 (4,89 %) в сравнение с 2020г. Намалението се дължи на възникналата епидемична ситуация и лечение на голям брой пациенти с COVID-19 с по-продължителен престой, тежко протичане и често с настъпили усложнения, както и на преструктурирането на легловата база и пренасочване на персонал за лечение на тези пациенти в обособените КОВИД структури. Друга важна причина довела до намаление на броя на пациентите е, че за почти четири месеца беше преустановен планови прием и плановата оперативна дейност. Въпреки извънредното натоварване лечебното заведение осигуряваше лечението на всички спешни пациенти.

Броят на преминалите с COVID-19 през 2021г. е значително увеличен в сравнение с 2020г., когато той бе висок само в периода октомври-декември. „МБАЛ-Шумен" АД е основното лечебно заведение в Област Шумен, което пое тежестта на лечението на пациенти с COVID-19, като е сред болниците в страната с най-голям брой преминали пациенти. През 2020г. през болницата са преминали 1472 пациенти с диагноза COVID-19 идентифициран вирус (при 1445 като основна диагноза, при 27 като придружаваща) и 172 пациенти с диагноза COVID-19 неидентифициран вирус (при 168 като основна диагноза, при 4 като придружаваща). През 2021г. през болницата са преминали 3734 пациенти с диагноза COVID-19 идентифициран вирус (при 3533 като основна диагноза, при 201 като придружаваща) и 451 пациенти с диагноза COVID-19 неидентифициран вирус (при 440 като основна диагноза, при 11 като придружаваща).

Леглодните за лечебното заведение през 2021г., в сравнение с предходната година са увеличени основно поради натовареността на КОВИД структурите и утежненото протичане на заболяването.

Използваемостта на всички легла в „МБАЛ-Шумен" АД е повишена - 64.76% през 2020г., 70.84% през 2021г. Въпреки увеличения брой на леглата за активно лечение през 2021г. (средногодишен брой 405), в сравнение с 2020г. (средногодишен брой 390) използваемостта им се е повишила поради по-големия брой на преминали пациенти с COVID-19 (73% при 67% предходната година). Някои от отделенията, които лекуват пациенти с други спешни заболявания са с повишена използваемост поради намален средногодишен брой легла, а други с понижена поради възпрепятстван прием на планови пациенти или временно преустановяване на дейност.

През 2021 г. починалите в лечебното заведение са с 69% повече в сравнение с 2020г. (съответно 1108 и 655), а показателят леталитет за болницата е увеличен с 2.96% (съответно 6.81% за 2021г. и 3.85% за 2020г.).

От преминалите пациенти през 2020г. са починали 202 с диагноза COVID-19 идентифициран вирус (192 като основна диагноза, 10 като придружаваща) и 24 пациенти с

диагноза COVID-19 неидентифициран вирус (23 като основна диагноза, 1 като придружаваща). 34.5% от починалите са с поставена диагноза COVID-19.

От преминалите пациенти през 2021г. са починали 677 с диагноза COVID-19 идентифициран вирус (642 като основна диагноза, 35 като придружаваща) и 38 пациенти с диагноза COVID-19 неидентифициран вирус (32 като основна диагноза, 6 като придружаваща). 64.5% от починалите са с поставена диагноза COVID-19.

Средният престой на пациентите за цялата болница е леко завишен през 2021г. в сравнение с 2020г., поради по-големия брой лекувани пациенти COVID-19 (съответно 6.69 дни и 5.82 дни).

Дейността на всички отделения в лечебното заведение е повлияна от работата в условия на извънредна епидемична ситуация свързани с преструктурираната леглова база, пренасочване на персонал и периоди на спиране на плановия прием, поради което показателите за извършената лечебната дейност в стационара са трудно съпоставими с тези за предходни периоди.

2. АНАЛИЗ НА ПАЗАРА, ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА, ПЕРСПЕКТИВИТЕ И РИСКОВЕТЕ. СРЕДНОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ И НЕФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ПЛАНИРАНИ РЕЗУЛТАТИ.

2.1. АНАЛИЗ НА ПАЗАРА, ПАЗАРНИТЕ ПОЗИЦИИ, КОНКУРЕНТНАТА СРЕДА

2.1.1. Здравно-демографски анализ

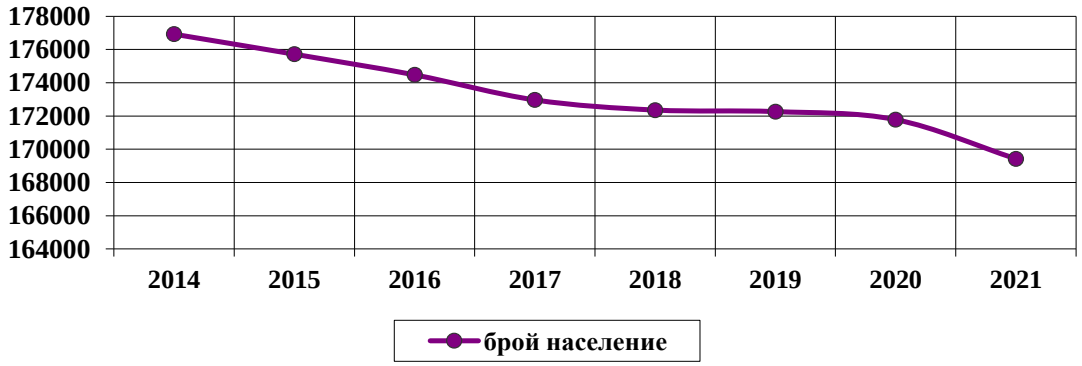
Анализът на здравно-демографската ситуация е важен като възможност за оценка и определяне насоките за развитие на здравеопазването чрез внедряване на дейности. Настоящата демографска ситуация в област Шумен е резултат от продължителното въздействие на множество фактори и влияния.

Основни здравно-демографски показатели през 2021 г.

	Област Шумен	Република България
Население към 31.12.2021 г.	169 423	6 838 937
Възрастова структура на населението:		
0-17 г.	16,6%	17,4%
18-59 г.	53,9%	54,2%
над 60 г.	29,5%	28,4%
Раждаемост	7,2‰	8,6‰
Смъртност	22,3‰	21,7‰
Детска смъртност	8,2‰	5,6‰
Перинатална смъртност	14,7‰	8,8‰
Неонатална смъртност	5,7‰	3,1‰
Постнеонатална смъртност	2,4‰	2,4‰
COVID-19 смъртност	19,5‰	18,5‰
Средна продължителност на живота (в години)	72,4	74,9
(за периода 2019 г. – 2021 г.) мъже	69,5	70,1
жени	75,6	77,4
Новооткрити случаи и рецидиви на туберкулоза	7,0‰	13,0‰
Новооткрити случаи на злокачествени новообразувания	436,1‰	392,2‰
Хоспитализирани случаи	12 299,9‰	29 268,6‰
Брой на лечебните заведения		

за болнична помощ	5	319
Брой легла в лечебните заведения за болнична помощ към 31.12.2021 г.	891	52 246
Брой лекари	502	29 604
Брой персонал по здравни грижи	931	44 451
Обслужени лица по повод на спешна и неотложна медицинска помощ	48 196	2 380 127

Демографските процеси в област Шумен се характеризират с трайна тенденция за намаляване на броя на населението и на неговото застаряване. Основни причини за това са ниската раждаемост, нарастването на смъртността и емиграцията на значителна част от младите хора. Населението в област Шумен към 31.12.2021 г. е 169 423 души, което представлява 2,48% от населението на Република България и нарежда областта ни на 15-то място по брой на населението, непосредствено след Сливен (180 058 души) и преди Добрич (167 314 души). В сравнение с предходната година, то е намаляло с 2 358 души, или с 1,4%, при 1 % процентно намаление общо за страната. Намалението на населението се дължи на отрицателния естествен прираст (повече починали лица от родените или – минус 2 574(- 15,1‰ естествен прираст) и на емиграция.

Население в област Шумен от 2014 г. до 2021 г.

Данните за възрастовата структура на населението сочат, че се задълбочава регресивният тип структура и се запазва тенденцията за застаряване на населението в областта. Населението над 60 г. се увеличава (2021 – 29,50%, 2020 – 29,27%, 2019 г. – 29%, 2018 г. – 28,46%) при запазване на населението до 17 г.(2021 – 16,60%, 2020 г.- 16,79% ; 2019 г. – 16,80%; 2018 г. – 16,88%).

Продължаващият процес на остаряване на населението се очертава като остър демографски проблем. Той се изразява в непрекъснато повишаване на показателя за средна възраст на населението през последните години, която от 39,9 години през 2005 г. нараства на 44,1 години в края на 2021 г., при 44,5 години за страната. Процесът на остаряване на населението се проявява както в селата така и в градовете, като в селата средната възраст на населението е по-висока.

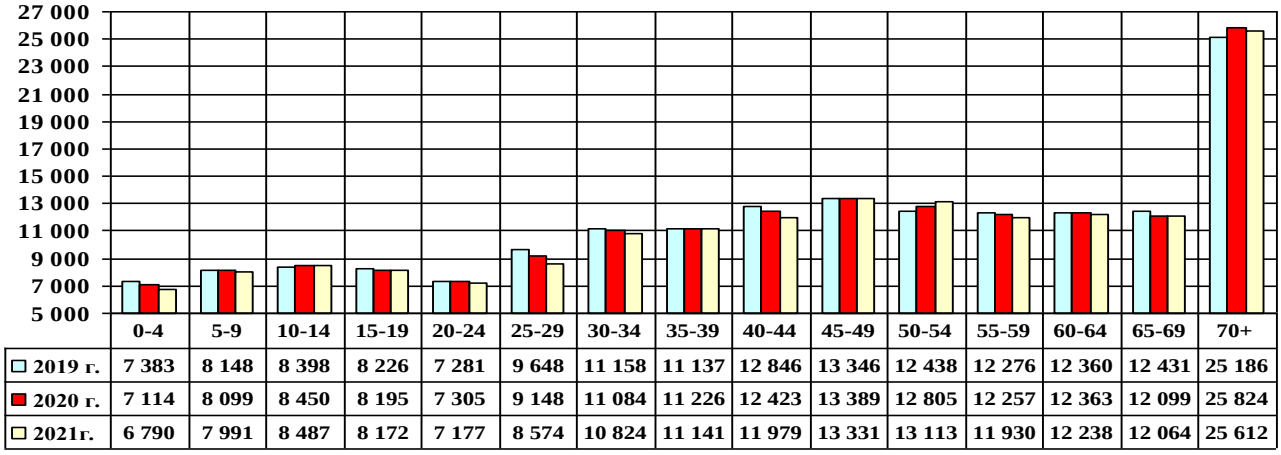
Според прогнозите на НСИ, съобразени с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки, през 2030 г. населението на Област Шумен ще е 152 025 души (реалистичен вариант), при благоприятни социално-икономически фактори може да е 154 371 души (вариант с относително ускоряване), при неблагоприятни социално-икономически фактори може да бъде 150 907 души (вариант с относително забавяне).

С най-голям брой население е община Шумен – 85 410 жители (50%). Втора по брой население е община Нови пазар с 15 486 жители (9%), следвана от община Каолиново с 12 803 жители (8%). С най-малък брой население е община Смядово с 5 952 жители (4%).

Броят на жените е 86 946, което представлява 51,3% от цялото население, а мъжете са 82 477 (48,7%). Делът на жените си остава незначително по-висок от този на мъжете.

В края на 2021 г. в градовете на областта живеят 101 639 души или 60% от населението на областта, а в селата – 67 784 души или 40%. За сравнение през 2020 г. съотношението градско към селско население е било 59,9% към 40,1%. В областта продължават процесите на обезлюдяване на селските райони и се запазва по-висок относителния дял на градското население.

През годините се увеличава броя на живеещите в градовете на областта. Относителния им дял засега е по-малък от този на живеещите в градовете за страната, а в селата на областта живее по-голям относителен дял от населението в сравнение с показателя за селата в страната. Налице са съществени различия между градовете и селата от областта по отношение на броя и структурата на населението, раждаемост, смъртност, естествен прираст, които имат значение както за организацията на здравеопазването, така и за оказването на медицинска помощ и очакваната заболеваемост. Процесите на миграция от селата към градовете оказва и ще оказва влияние върху начина на живот и наличието на рисковите фактори (поведенчески фактори, фактори от околната и трудовата среда) и има значение за определяне на потребностите от медицинска помощ и профилактични мерки в населените места.

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70+
2019 г.	7 383	8 148	8 398	8 226	7 281	9 648	11 158	11 137	12 846	13 346	12 438	12 276	12 360	12 431	25 186
2020 г.	7 114	8 099	8 450	8 195	7 305	9 148	11 084	11 226	12 423	13 389	12 805	12 257	12 363	12 099	25 824
2021г.	6 790	7 991	8 487	8 172	7 177	8 574	10 824	11 141	11 979	13 331	13 113	11 930	12 238	12 064	25 612

Население по възрастови групи в област Шумен

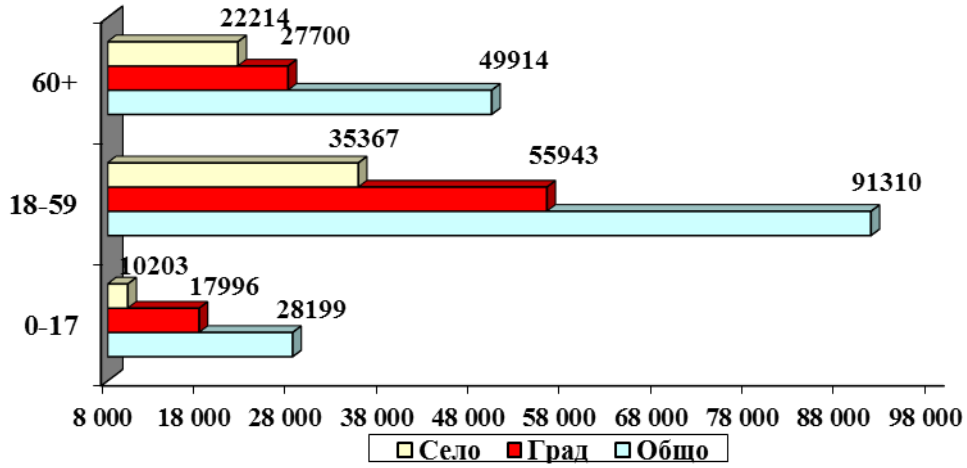
Тенденцията на остаряване на населението води до промени и в неговата възрастова структура – под, във и над трудоспособна възраст.

Продължава да намалява броят на жителите в трудоспособна възраст, а този на жителите над 65 години се увеличава. През последната година се отчита намаление както на жителите в трудоспособна възраст, така и в под трудоспособна възраст. Тенденцията за застаряване на населението е по-силно изразена в градовете.

Възрастова структура на населението в област Шумен

Години	Възрастови групи						
	Общо	0-17	% от общия брой	18-59	% от общия брой	60+	% от общия брой
Общо							
2019	172 262	28 956	16,8	93 329	54,18	49 977	29,0
2020	171 781	28 680	16,7	92 815	54,0	50 286	29,3
2021	169 423	28 199	16,6	91 310	53,9	49 914	29,5
В градовете							
2019	105 478	18 144	17,2	58 478	55,44	28 856	27,4

2020	102 877	18 121	17,6	56 882	55,3	27 969	27,2
2021	101 639	17 996	17,7	55 943	55,0	27 700	27,3
В селата							
2019	66 784	10 812	16,2	34 851	52,18	21 121	31,6
2020	68 904	10 559	15,3	35 933	52,1	22 317	32,4
2021	67 784	10 203	15,1	35 367	52,2	22 214	32,8

Възрастови групи в област Шумен през 2021 година

От представените данни за тригодишен период се наблюдава ясна тенденция за намаляване и застаряване на населението в Шуменска област, по-ясно изразено в селата и при жените.

Трудоспособното население заема най-висок дял във възрастовата структура на населението в област Шумен, но и в тази категория е налице намаление на населението както в абсолютен брой, така и като относителен дял.

Развитието на демографските процеси в страна и областта са от изключителна важност не само за формиране на броя и структурата на населението, но и за трудовите ресурси, които са в основата на социалното и икономическото развитие. Данните за възрастовата структура на населението на областта сочат, че то остарява бавно, но сигурно, като намалява относителния дял на младите генерации (деца и работоспособно население) и се увеличава относителния дял на възрастното население. Нараства населението над 60-годишна възраст като същевременно намалява населението до 17 г. Това оказва влияние върху потребностите от медицинска помощ и води до нарастване на хроничните заболявания, характерни за възрастните хора (хронични заболявания на сърцето, мозъка, белите дробове, инсулт, деменция, рак, артрити, ревматизъм и др.). Планирането на здравната помощ трябва да бъде съобразено със сегашните и бъдещи тенденции в здравния и социалния статус на възрастните хора.

Възрастните хора са значителни консуматори на здравни услуги. Намаляването на младото население и ниската раждаемост (по класификацията на СЗО – тя е ниска под 15 на 1000) предполага, че през следващите години ще има все повече възрастни и стари хора, които зависят от по-малък брой лица в трудоспособна възраст като източник за финансиране на тяхната здравна помощ и социално осигуряване. Към това трябва да се отчита и отрицателния естествен прираст и намаляването на общия брой население през 2021 г.

Изводи:

- В резултат на демографски и миграционни процеси през последните години се утвърдиха неблагоприятни тенденции за трайно намаляване броя на населението в Област Шумен. Процесът на депопулация е налице във всички общини на областта.
- Като цяло женското население продължава да бъде с по-висок относителен дял. С нарастване на възрастта се увеличава броят и относителният дял на жените от общото население.

- Промените във възрастовата структура през последните години се характеризират с увеличаване относителния дял на лицата над 65-годишна възраст и намаляване дела на детското население и населението в трудоспособна възраст.
- Застаряването на населението поражда редица здравни, социални и икономически проблеми. Увеличените потребности от здравни грижи и социално подпомагане водят до увеличаване на разходите в тези сфери и необходимост от по-големи ресурси.

Поради намаляване на общия брой на населението, броят на ражданията в областта през последните години също намалява, следвайки общата тенденция за страната.

Живородените деца в област Шумен през последните години са 1414 за 2019 г., 1225 за 2020 г. и 1225 за 2021 г. Раждаемостта в областта през годините традиционно е била по-висока от тази за страната. През 2020 и 2021 г. обаче е по-ниска от средната за страната.

Тенденцията за последните години е за намаляване на раждаемостта както за страната, така и за област Шумен, като през 2021 г. е 7,2‰ и е под средната за страната – 8,6‰.

На 1 000 души от градското население се падат по 8,3 живородени деца (за РБ –8,5 деца), а на 1 000 души от селското население – 8,5 живородени деца (за РБ - 8,4 деца).

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Р България	9,6	9,5	9,2	9,4	9,2	9,1	9,0	8,9	8,8	8,5	8,6
Област Шумен	10,2	9,9	10,0	9,1	9,1	9,0	8,1	8,4	8,2	7,1	7,2

Раждаемост в област Шумен и страната (на 1000)

Върху раждаемостта съществено влияние оказват недостатъчната материална и жилищна осигуреност на семействата, снижаването на жизнения стандарт, високото ниво на безработица сред младите възрастови групи, намаляването и застаряването на фертилния контингент, измененията във фертилното поведение и психологическата нагласа за малко деца в семейството и др.

- Коефициентът на раждаемост в област Шумен през 2021 г. и броя на живородените деца е малко по-висок от предходната година. Една от основните причини за запазване тенденцията на по-ниска раждаемост през последните 2 г. е пандемията от COVID-19.
- Раждаемостта през последните 2 години в градовете и селата е намаляла.
- Броят на мъртвородените деца през 2021 г. е доста по-висок от този през 2020 и 2019 г.

Жените от Шуменска област раждат на по-ранна възраст в сравнение със средностатистическата българка. Леко увеличена е общата плодовитост при намаляващ брой жени във фертилна възраст.

През 2021 г. се наблюдава сериозно повишение на **общата смъртност**, както в област Шумен (22,4‰), така и в Република България (21,7‰). За област Шумен увеличението е 4,3‰ спрямо 2020 г., докато за Република България е 3,7‰.

През 2021 г. се отчита по-висока смъртност в област Шумен в сравнение с тази в страната – 23,4‰ при мъжете и 21,2‰ при жените, спрямо 23,2‰ при мъжете и 20,2‰ при жените средно за страната.

Обща и детска смъртност в област Шумен и Република България

	2020 г.						2021 г.					
	Смъртност на 1 000 души от населението			Детска смъртност на 1 000 живородени			Смъртност на 1 000 души от населението			Детска смъртност на 1 000 живородени		
	общо	мъже	жени	общо	момчета	момичета	общо	мъже	жени	общо	момчета	момичета
България	18,0	19,9	16,5	5,1	5,3	4,9	21,7	23,2	20,2	5,6	5,7	5,5
Шумен	18,1	19,2	17,1	8,2	6,1	10,5	22,4	23,4	21,2	8,2	6,4	10,0

Статистиката сочи, че мъжете са с по-ниска продължителност на живота от жените и коефициентът на смъртност при тях е по-висок. През 2021 г. в Шуменска област са починали 1 944 мъже и 1 855 жени, като нивото на смъртност при жените (21,2‰) е с 1 пункт по-ниско от това на мъжете (20,2‰).

Както в страната, така и в област Шумен поддържането на високо равнище на смъртността се дължи на умирания в по-високи възрасти. Нивата на по-високата смъртност през 2021 г. се дължи основно на пандемията от COVID-19.

Средната продължителност на живота за последните три години е 72,4 години, като отново данните за мъжете са с по-неблагоприятни стойности – 69,5 години, а при жените е 75,6 години.

Важен проблем за демографското развитие на областта и страната е високото равнище на смъртността – общата смъртност и детската смъртност. Тези показатели са значително по-високи от тези в другите страни от Европа. Детската смъртност е един от най-важните статистически показатели, характеризиращи благополучието на една нация и работата на системата на здравеопазване в дадена страна или регион. Този показател обаче се влияе не само от медицинското обслужване, но и от широк кръг социални и икономически фактори. Детската смъртност за областта през 2020 г. и 2021 г. запазва еднакви показатели, но остава значително над средната за страната.

Изводи:

Основните причини за нарастване на общата смъртност в област Шумен и страната през последните години са следните:

- нарастване на смъртността в активната възраст от социално-значими заболявания, особено сред мъжете.
- рискови фактори, свързани с начина на живот на населението – тютюнопушене, нерационално хранене, хиподинамия, стрес и др.
- социално-икономически и екологични фактори на средата.
- през 2021 г. в област Шумен смъртността от COVID-19 е на второ място с 434,9‰ на 100 000 души след смъртността от болести на органите на кръвообращението с 1058,0‰.

Не на последно място показателите за смъртността се влияят от дейността на здравните служби и нивото на медицинската помощ, оказвана на населението, по отношение на нейната достъпност, своевременност и качество.

Анализът на основните причини за умиранията, заболеваемостта и болестността показва водещата роля в структурата им на хроничните неинфекциозни болести и най-вече на болестите на органите на кръвообращението, болестите на дихателната система и онкологичните заболявания, като се увеличават потребностите на населението от медицинско обслужване и лекарства свързани с лечението им. Наред с това се повишават и потребностите от лечебни заведения за рехабилитация, продължително лечение и палиативни грижи.

Изводи:

- Освен като основен показател качеството на медицинската помощ, за детската смъртност значение имат недоносеността и ниската телесна маса на новороденото, както и редица социални и икономически фактори (образование, доходи, начин на живот на семействата, замърсяване на околната среда и др.).

- Предпоставки: най-често това са деца на майки, не посещавали женска консултация, без личен лекар и непълнолетни по възраст.
- През последната 2021 година детската смъртност в област Шумен задържа високите си нива. В перинаталния период детската смъртност отчита двойно повишение, дължащо се на високия процент мъртвородени деца през 2021 г.

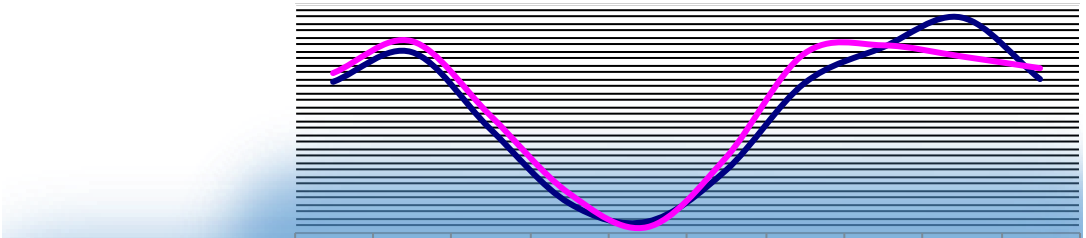
През 2021 г. **смъртността от COVID-19** е 742 души или 434,9 на 100 000 от населението в област Шумен, което е малко над 3 пъти повече от предходната 2020 г. - 243 души или 141,3 на 100 000 население. През 2021 г. са починали от COVID-19 - 349 мъже и 393 жени. Относителният дял е 19,5 от всички умирания в областта, което е 1 пункт по-висок от средния за страната. Най-висока е смъртността във възрастовата група между 60-74 години - 314 души или 42% (при 127 души, 52% през 2020 г.). Най-малка 30-44 години – 26 души или 3,5% (при 5 души или 2% през 2020 г.). През 2021 г. под 30 годишна възраст има 2 починали (2020 г. – няма).

Смъртност от COVID-19 в област Шумен и Република България през 2020 и 2021 г.

Области	2020 г.								
	Брой			100 000 души от населението			Относителен дял от всички умирания в областта		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
България	8 554	5 284	3 270	123,4	157,3	91,5	6,9	8,0	5,6
Шумен	243	143	100	141,3	170,6	113,4	7,8	8,9	6,6

Области	2021 г.								
	Брой			100 000 души от населението			Относителен дял от всички умирания в областта		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
България	27 558	14 731	12 587	401,1	442,3	362,5	18,5	19,1	17,9
Шумен	742	349	393	434,9	420,0	449,1	19,5	18,0	21,2

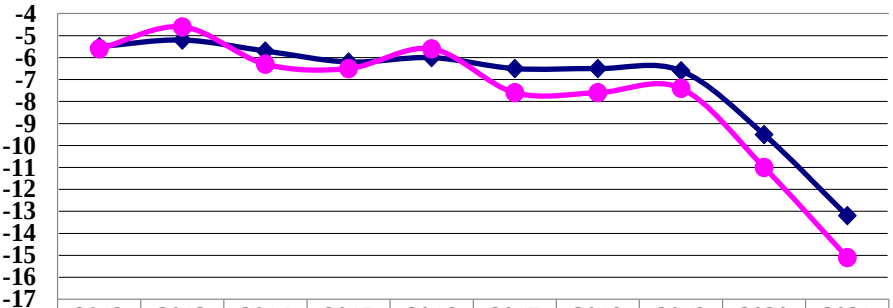
През последното тримесечие (октомври, ноември и декември) на 2021 г. са починали 283 души или 38% от всички смъртни случаи от COVID-19 за годината. Относителният дял в област Шумен е по-висок почти във всички месеци спрямо средния за страната с изключение на юли и ноември. Най-висок е през месец април 27,6‰, а най-нисък през месец юли 0,8‰.

	март	април	май	юни	юли	август	септември	октомври	ноември	декември
България	21,7	26	14,9	4,2	1,5	8,9	21,5	26,7	31,0	22,1
Област Шумен	23	27,6	16,9	5,7	0,8	10,8	25,8	27	25,4	23,7

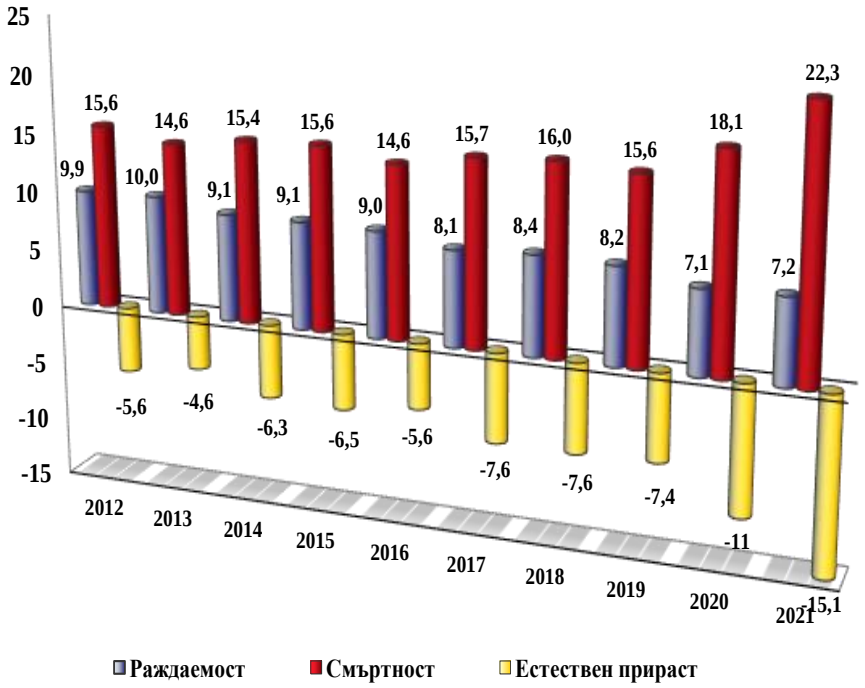
Относителен дял от всички умирания от COVID-19 по месеци в област Шумен и България през 2021 г.

Сравнителният анализ на данните за динамиката на коефициента на естествен прираст в област Шумен и страната показва, че в областта е налице значително по-неблагоприятна демографска ситуация и населението не е в състояние да се възпроизвежда.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
България	-5,5	-5,2	-5,7	-6,2	-6,0	-6,5	-6,5	-6,6	-9,5	-13,2
Област Шумен	-5,6	-4,6	-6,3	-6,5	-5,6	-7,6	-7,6	-7,4	-11	-15,1

Естествен прираст в област Шумен и страната

Раждаемост, смъртност и естествен прираст в област Шумен (2012-2021 г.)

Мястото на здравеопазването при решаването на демографските проблеми на населението е безспорно, но не е решаващо. Подобряването на демографското състояние е сложен и продължителен процес, който зависи от активните и целенасочени действия не само на здравните институции, но и на редица други организации, както и на цялото общество.

Броят на легла в лечебните заведения за болнична помощ намалява за периода 2014 г. (936), 2015 г. (911), 2016 г. (885), 2017 г. (881), 2018 г. (876), 2019 г. (938), 2020 г. (891) и 890 за 2021 г. броя.

По тези показатели област Шумен е под средните за страната – тенденция, която се запазва през годините.

- Броят на леглата в лечебните заведения за болнична помощ (ЛЗБП) е увеличен през последните 5 години - 2014 г. – 936 бр., 2015 г. – 911 бр., 2016 г. – 885 бр., 2017 г. – 881 бр., 2018 г. – 876 бр., 2019 г. – 938 бр., 2020 г. - 891 бр., за 2021 г. – 891 броя легла.
- През 2021 година се забелязва спад в броя на постъпилите и на преминалите болни във всички лечебни заведения за болнична помощ. Отчита се спад на преминалите болни – 623 души по-малко (2%) сравнение с предходната 2020 г. Това се отдава отново на пандемията от COVID-19.
- Използваемостта на леглата също е увеличена с 2% в лечебните заведения за болнична помощ на област Шумен, сравнение с тази през 2020 г.
- Оборотът на леглата е намален в лечебните заведения за болнична помощ.
- Леталитетът е увеличен с 1,7% в сравнение с 2020 г., като най-много в „МБАЛ-Шумен“ АД. Починалите в ЛЗБП са с 34% повече от тези през 2020 г.
- През последните години е налице изтичане на висококвалифициран лекарски персонал от болниците към доболничната помощ и други болници в големите градове на страната поради възможност за формиране на по-високи доходи и по-добра перспектива за кариерно развитие. Това води до необходимост от специалисти от определени специалности за обезпечаване на оптимален работен процес в съответствие с правилата за добра медицинска практика, медицинските стандарти и изискванията по клинични пътеки.

Характерно за областта е традиционно ниската **осигуреност с медицински персонал** - тенденция, която се запазва постоянна през годините. Осигуреността на регионалната здравна мрежа с човешки ресурси е една от най–ниските за страната (по данни на НЦОЗА). В областта има недостиг на следните специалности – ендокринология, гръдна хирургия, неврохирургия, съдова хирургия и токсикология. Нисък е и броя на медицинските специалисти по здравни грижи.

Към настоящия момент са вписани 502 лекари.

Съгласно демографските справки е видно, че за последните години състава на лекарското съсловие на област Шумен намалява драстично и с доста бързи темпове. Новозавършилите лекари са значително по-малък брой и същите предпочитат да специализират в градовете с университетски болници или в чужбина, където им се предлагат по-големи възможности и по-добро заплащане. 51 лекари или 10% от общия брой лекари в областта са на възраст до 35 г., докато лекарите над 65 години са 109 или 22% от общия в областта. Най-много са лекарите във възрастовия диапазон 55-64 г. – 220 бр. (44%) от общия брой.

Медицински персонал общо в лечебните заведения в област Шумен към 31.12.2021 г. (по данни на НСИ)

ГОДИНА	**2021 г.**	**2020 г.**	**2019 г.**
	(брой)		
Лекари	502	509	517
Лекари по дентална медицина	116	113	115
Фармацевти	95	90	90
Специалисти по здравни грижи	924	927	970

Медицински специалисти по „Здравни грижи” в област Шумен към 31.12. (по данни на НСИ)

	ОБЩО	**ФЕЛДШЕРИ**	**АКУШЕРКИ**	**МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ (всички профили)**	**ЛАБОРАНТИ (медицински и рентгенови)**	**ЗЪБОТЕХНИЦИ**	**ДРУГИ**
2020	**927**	63	57	643	96	33	35
2021	**931**	61	50	650	103	33	34

- Осигуреността с лекари в област Шумен за 2021 г. е 29,6 на 10 000 (2020 г. е 29,6 на 10 000; 2019 г. е 30,0 на 10 000; 2018 г. – 30,1 на 10 000);
- Осигуреността с лекари по дентална медицина в област Шумен за 2021 г. е 6,8 на 10 000 (2020 г. е 6,6 на 10 000; 2019 г. е 6,7 на 10 000; 2018 г. е 6,6 на 10 000)
- Осигуреността със специалисти по здравни грижи в област Шумен за 2021 г. е 55,0 на 10 000 ; (2020 г. е 54,0 на 10 000; 2019 г. е 56,3 на 10 000; 2018 г. е 55,7 на 10 000)

На един лекар в област Шумен през 2021 г. се падат 333 жители; 337 през 2020 г.

Изводи:

- На всеки 10 000 души в Шуменска област се падат малко по 30 лекари или 29,6. Средната осигуреност за страната е много по-висока - 43,3 на 10 000.
- Осигуреността с общопрактикуващи лекари е 5,1 на 10 000 души. Средната осигуреност за страната е с 0,7 пункта по-висока – 5,8.
- Към 31.12.2021 г. на основен трудов договор в лечебните и здравните заведения в област Шумен практикуват 502 лекари. Медицинските специалисти по здравни грижи са 924, като 650 от тях са медицински сестри;
- Осигуреността на населението с болнични легла в област Шумен е 52,6 на 10 000 души от населението, което е с 27,1 пункта по-ниско от средното за страната /79,7 легла на 10 000 души/.

Задълбочаващ и основен проблем в здравеопазването на област Шумен продължава да бъде недостигът на медицински специалисти (лекари и специалисти по здравни грижи) и необходимостта от кадрова обезпеченост на отделенията с лекари и специалисти по здравни грижи. Към момента, благодарение на добрата обезпеченост от миналото, „МБАЛ –Шумен“ АД все още поддържа добро ниво на осигуреност с лекари специалисти. Проблем е липсата на специалисти по съдова хирургия. Заплахата идва от факта, че голяма част от специалистите са на преклонна възраст и се очаква в следващите години да отпаднат от системата, което застрашава един от фундаментите на здравната система - спешната помощ.

Възможните мерки са следните:

- възможности за специализации по облекчени процедури за области, в които този недостиг на медицински кадри е особено изразен;
- повече бази за специализации на областно ниво. Разширяването на възможностите за специализация в областни МБАЛ би довело в перспектива голяма част от специализиращите в тях да укрепят кадрово лечебното заведение в дългосрочен план;
- облекчени процедури и финансиране на специализантите за тези специалности, които са по-малко привлекателни, не така печеливши, но необходими за ЛЗБП;
- на лечебните заведения на територията на областта да се даде възможност да обучават медицински специалисти по по-голям брой специалности;
- привличане на нови кадри чрез мотивиране, финансиране, условия и специализация във водещи български и чужди центрове.

От краткия анализ може да се обобщи, че изменението на основните показатели за здравно-демографското развитие на област Шумен не се различават съществено от тези за страната и се характеризират със следното:

- намаляване на населението; задълбочаващ се регресивен тип възрастова структура – броя на населението над 50 г. е по-голям от това до 14 г. възраст; високо ниво но застаряване на населението – увеличаващ се брой население над 60 г. възраст;
- намаляване на жените във фертилна възраст; раждаемостта е леко увеличена в сравнение с предходната година в областта и е малко по-ниска от средната за страната през 2020 г.; общата плодовитост на жените във фертилна възраст е намалена; увеличен е броя на абортите,

- увеличена е общата смъртност, като тя е малко по-висока от средната за страната; детската смъртност запазва същите показатели като 2021 г., но остава по-висока от средната за страната;
- естественият прираст е отрицателен и е увеличен в сравнение с предходната година.
- намален е броят на регистрираните заболявания; в структурата на болестността водещи са Болести на дихателната система, Болести на органите на кръвообращението Болести на пикочо-половата система, Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата; Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини;
- увеличен е броят на новооткритите заболявания; в структурата на заболеваемостта водещи са Болестите на дихателната система, Болести на органите на кръвообращението Болести на костно-мускулната система и съединителната тъкан;
- намален е с 28% броя на хоспитализираните пациенти; в структурата на заболеваемостта по причини за хоспитализация водещи са COVID-19, болести на органите на кръвообращението, болести на храносмилателната система, болести на дихателната система, новообразувания, , болести на костно-мускулната система и съединителната тъкан;
- увеличен е общия брой на регистрираните злокачествените новообразувания и на регистрираните нови случаи; водещи в структурата на болестността от злокачествени заболявания по локализация са: меланом и други злокачествени заболявания на кожата, храносмилателни органи, млечна жлеза, женски полови органи, дихателни органи и гръден кош.
- броя на регистрираните заболявания от активна туберкулоза и броя на новооткритите болни е намален в сравнение с предходната година; намалени са болестността и заболеваемостта от активна туберкулоза;
- има 11 337 регистрирани случая на COVID-19 през 2021 г., което прави 97% от всички заразни инфекции. От останалите заразни инфекции най-често се срещат следните: 195 случая на варицела, 35 случая на ламблиоза; 28 случая на гастроентероколити; 12 случая на туберкулоза; 10 случая на вирусни хепатити 6 новооткрити случая на сифилис;
- намален е броя на регистрираните психични заболявания; намален е броя на пациентите под наблюдение на ДПБ.
- от анализите за предходни години на осигуреността на жителите на региона с медици е била по - ниска от средното за страната. В областта има сериозен недостиг на ендокринолози, нефролози, неонатолози, психиатри, лабораторни лекари и др. лекари специалисти. Голяма част от работещите в БП, ПИМП и СИМП потенциално са в пенсионна възраст, което в десет годишен период ще създаде твърде голям недостиг на медицински кадри. Това ще създаде сериозни проблеми, свързани с извършването на медицинските дейности и функционирането на всички лечебни заведения.
- на територията на област Шумен има малък брой ЛЗ към момента в сравнение с други области в страната. Областната болница за активно лечение поема основния поток пациенти и единствена осигурява 24 часово обслужване по редица медицински специалности като това създава трудности с обезпечаването с кадри - както лекари със специалност така и други медицински специалисти. Проблеми, свързани с обслужването на населението, са налице и в извънболничната помощ по отношение на недостиг от лични лекари в определени общини и наличие на специалисти по някои специалности в специализираната извънболнична медицинска помощ.
- посочените проблеми ще се задълбочават в следващите години като за десет годишен период без адекватна здравна политика, насочена към увеличаване на приема на лекари в медицинските университети, създаване на възможности за специализация и кариерно развитие, както и адекватно заплащане на медицинския труд, регионалната здравна система в Област Шумен е застрашена от срив и невъзможност да задоволи потребностите на населението.

- нарастващите здравни нужди на населението не могат да бъдат посрещнати без наличието на добре обучен, адекватен на потребностите и наличен здравен персонал. Към настоящия момент човешките ресурси в здравеопазната система на областта като цяло успяват да отговорят на потребностите от медицинска помощ. Но недостигът е тенденция, която е валидна в национален мащаб но най-вече в по-малките населени места. Тя тепърва ще се разраства, ако не се преосмисли „постигнатото" досега.

2.1.2. Оценка на политическата, икономическа и технологична макросреда

Дейността на дружеството в съществена степен е зависима от политико-правните фактори на макросредата. Лечебните заведения за болнична помощ се планират и разпределят на териториален принцип въз основа на потребностите на населението от достъпна и своевременна медицинска помощ. Планирането и разпределението на лечебните заведения се извършват чрез Национална здравна карта и областни здравни карти, посредством които се осъществява националната здравна политика. Действащото здравно законодателство, приетата от Народното събрание на страната Национална здравна стратегия, утвърдената здравна карта и други фактори оказват влияние на функционирането на лечебното заведение. В този смисъл, проблемите и неуредените въпроси в системата на здравеопазването, нестабилната и постоянно променяща се законодателна, организационна и финансова среда, новите системи на контрол и мониторинг на дейността, са предизвикателства пред управлението на лечебното заведение.

Условията, регламентирани в Националния рамков договор, в определени случаи водят до намаляване на дейността на лечебното заведение, до липса на заплащане на част от дейностите или на недостатъчно заплащане:

- НЗОК заплаща лечението само на основното заболяване по една клинична пътека в рамките на един болничен престой. В условията на застаряващо население и повишена заболеваемост това оставя нефинансирани дейностите за лечение на придружаващи заболявания и усложнения в случаите с наличие на тежка коморбидност.
- Условието един специалист на пълно работно време по един договор за болнична помощ с НЗОК, затруднява кадровото обезпечаване в някои специалности/нефрология,гастроендокринология, ендокринология, съдова хирургия/, а следователно намаляване на броя клинични пътеки;
- Въвеждането на електронно здравеопазване , част от е-Стратегията на Европейския съюз е поредното предизвикателство на здравния сектор в условията на пандемия и нестабилност в страната.

Въпреки положените усилия и продължаващата реформа в здравеопазването, съществуват редица проблеми и въпроси, като голяма част от тях са приоритет на социалната политика и изискват интегрирани усилия, свързани с развитието на здравната система. Областните болници са средство за легитимация на държавата и имат съществено значение в системата на здравеопазването – разходват значителна част от бюджета на здравеопазването, оказват съществено влияние върху здравните услуги като цяло, оказват влияние върху развитието както на медицината, така и на системата на здравеопазването, винаги са определяни като „гръбнак" при провеждане на здравната политика. Наред с лечебните си функции, областните болници са натоварени „на исторически принцип"да изпълняват и редица социални и поддържащи функции , особенно в по-малките градове.

По отношение на икономическите фактори следва да се отбележи, че икономическата конюнктура в страната оказва съществено влияние на дейността на дружеството. Наличието на стабилно социално-икономическо положение предполага сигурност при разработването на една по-дълготрайна стратегия за развитие.

Функционирането на лечебното заведение в условията на КОВИД-криза поставя пред него редица проблеми, свързани с неговата финансова стабилност и ликвидност. През 2020-2022 г. МБАЛ-Шумен АД бе поставена в условия на недофинансиране при лечението на пациенти с

КОВИД инфекции , значителни допълнителни разходи за обособяване и оборудване на новите структури, сериозни разходи за кислород, което води до натрупване на задължения и невъзможност за покриване на неотложни разходи . Фиксираните цени на клиничните пътеки и на дейностите, финансирани от МЗ, ограничават възможностите на лечебното заведение за разширяване на дейностите.

Увеличаването на здравнонеосигурените лица и на случаите без заплащане за проведено лечение също оказва влияние върху резултатите от дейността на дружеството. В условията на икономическа криза са ограничени възможностите на акционерите за инвестиции, намалената покупателна способност на населението и повишената безработица водят до намаляване на плащанията за здраве.

2.1.3. Пазарни позиции и конкурентна среда

Анализът на здравно демографското състояние на населението в Шуменска област и състоянието на лечебните заведения за извънболнична и болнична помощ в областта позволява да се направи преценка на нуждата от квалифицирани здравни услуги, основен производител на които може да бъде "МБАЛ - Шумен"АД.

Пазарът на лечебното заведение съвпада с територията на Област Шумен. МБАЛ-Шумен АД има лидерски позиции на този пазар, с определено влияние и в съседни области.

Анализът на данните за преминалите през лечебното заведение пациенти по общини показва наличие на тенденции и възможности за навлизане и разширяване на позициите на лечебното заведение в пазарите на здравни услуги на територията на Общини Търговище и Разград, като целта е да се затвърдят извоюваните позиции и да се разшири обема от дейности, свързани с лечение на пациенти от тези общини.

Възможностите за реализация на тази стратегия се засилват от малкия брой лекари специалисти в тези региони, промени в структурата на болничната помощ и в националната здравна карта и инвестиционната политика на лечебното заведение.

По отношение на обкръжаващата среда на дружеството, влияние върху дейността му оказва и изградената здравна мрежа в област Шумен. Основният пазарен сегмент на дружеството е от област Шумен и изградените здравни и лечебни заведения в региона се явяват основни конкуренти на дружеството. Териториалното разположение на публичната и частна лечебна мрежа в област Шумен и планирането на нейното развитие са регламентирани с разработената областна и национална здравна карта.

Лечебни заведения за болнична помощ към 31.12. в област Шумен

Видове заведения	2021 г.		2020 г.		2019 г.	
	Брой	Легла	Брой	Легла	Брой	Легла
Лечебни заведения за болнична помощ-всичко	**5**	**891**	**5**	**891**	**5**	**933**
Публични лечебни заведения	***4***		***4***		***4***	
Многопрофилни болници	***2***	***501***	***2***	***501***	***2***	***540***
„Многопрофилна болница за активно лечение-Шумен” АД гр. Шумен	1	426	1	426	1	465
„Многопрофилна болница за активно лечение-Велики Преслав” ЕООД гр. В. Преслав	1	75	1	75	1	85
Центрове	***1***	***195***	***1***	***195***	***1***	***195***
„Комплексен онкологичен център-Шумен” ЕООД	1	195	1	195	1	195
Психиатрични болници	***1***	***159***	***1***	***159***	***1***	***162***
ДПБ с. Царев брод	1	159	1	159	1	162
Частни лечебни заведения	***36***	***36***	***1***	***36***	***1***	***36***
„СБАЛК-Мадара” ЕАД гр. Шумен	1	1	1	36	1	36

В област Шумен функционират пет **лечебните заведения за болнична помощ**:

- Областна многопрофилна болница за активно лечение – гр. Шумен („МБАЛ-Шумен“ АД);
- Общинска многопрофилна болница за активно лечение – гр. Велики Преслав. („МБАЛ-Велики Преслав“ ЕООД);
- Държавна психиатрична болница в село Царев брод. (ДПБ-с. Царев брод);
- Специализирана болница за активно лечение по кардиология в град Шумен. („СБАЛК-Мадара“ ЕАД);
- Комплексен онкологичен център в град Шумен. („КОЦ-Шумен“ ЕООД).

Разпределението на лечебните заведения по общини показва висока концентрация в областния център.

Основните **конкуренти** на „МБАЛ-Шумен” АД на територията на регион Шумен са:

- „МБАЛ – Велики Преслав” ЕООД;
- „КОЦ-Шумен“ ЕООД;
- Център по хрониодиализа.

За дейност хемодиализа „МБАЛ – Шумен” АД беше монополист но разкриването на частна структура с идентична дейност със съдействието на МЗ, доведе до значителни загуби за дружеството. ”Естествена” последица беше, както и при откриването на СБАЛК-Мадара, привличането на квалифициран персонал.

Повечето лечебни заведения за болнична помощ на територията на областта нямат спешност, имат по-добро финансиране и по-високи възнаграждения, което води до изтичане на кадри от „МБАЛ-Шумен” АД към тях. Предизвикателство е реализирането на мерки за привиличане и насочване на пациенти с очни, хирургични, гинекологични и онкологични заболявания към „МБАЛ-Шумен” АД, а не към конкурентни заведения. Сериозен проблем в тази връзка е наличието в непосредствена близост до „МБАЛ-Шумен” АД на „Комплексен онкологичен център-Шумен” ЕООД

В предходните години в „КОЦ-Шумен” ЕООД значително бяха подобрени материалната база, използваната апаратура и финансиране. Това го превърна в основен конкурент на „МБАЛ-Шумен” АД на пазара на здравни услуги в областта. Това общинско лечебно заведение е само с планов прием на далеч не само онкологични пациенти, което от години ползва „МБАЛ-Шумен” АД като донор на квалифицирани кадри

В същото време натискът към СО особено сега през пандемията нараства. Последното налага усилия за разгръщане и модернизиране на Спешно отделение и ДКБ, но предвижданите ремонти със средства от ЕС се бавят вече четвърта година..

През последните години се наблюдава тенденция на засилване на конкурентното влияние на лечебни заведения за болнична помощ от съседни градове– предимно частни, университетски и специализирани болници.

По отношение на извънболничните медицински услуги, които предлага лечебното заведение, основни конкуренти са „ДКЦ-1 Шумен” ЕООД и медицинските центрове в града. Тази дейност не е от съществено значение за дружеството, извършва се по желание на пациента срещу заплащане. Конкурентни предимства в предлагането на извънболнични медицински услуги са високата квалификация, знания и умения на лекарите-специалисти в лечебното заведение.

Анализът на основните конкуренти на лечебното заведение показва, че добрата /в повечето структури/ материална база, съвременната апаратура, високата квалификация и опит на персонала, установените традиции в обслужване на пациентите, финансовата стабилност и добрите резултати от дейността на дружеството, са гарант за запазване на лидерските позиции на многопрофилното лечебно заведение на пазара на здравни услуги в областта.

През последните години е налице изтичане на висококвалифициран лекарски персонал от болниците към доболничната помощ и други болници в големите градове на страната поради възможност за формиране на по-високи доходи и по-добра перспектива за кариерно развитие. Това води до необходимост от специалисти от определени специалности за обезпечаване на

оптимален работен процес в съответствие с правилата за добра медицинска практика, медицинските стандарти и изискванията по клинични пътеки.

2.1.4. SWOT анализ

Оценката на текущото състояние може да бъде илюстрирано посредством следния SWOT анализ:

S – СИЛНИ СТРАНИ - висококвалифициран, добре подготвен и с голям практически опит медицински персонал; - модерно оборудване; - осигуреност с изискуемата базова диагностична и лечебна апаратура; - приложение на високите технологии в медицинската дейност; - качество на дейността, осигурено чрез стандарти, правила и процедури, наличие на програма за управление на качеството, прилагане на най-съвременни инструменти за повишаване на качеството на здравните грижи; - сграден фонд, създаващ добри условия за лечение и работа; - дефинирани договорни отношения; -наличие на интегрирана автоматизирана информационна система; - стабилност в медицинските показатели за дейността; - стабилно финансово-икономическо състояние; - активен и систематичен инвестиционен процес; - отлична екипна работа на ръководството; - коректни отношения с всички доставчици, постоянни контакти и координация с ръководствата на РЗОК, МЗ, РЗИ, общинска и областна администразция и др.; - маркетингов мениджмънт на дейността; - конкурентноспособност.	**W – СЛАБИ СТРАНИ** - недостатъчна колаборация с доболничната помощ и структурите на спешната помощ; - неизрядност при отчитане на дейността в някои случаи и понасяне на санкции от РЗОК, които могат да бъдат избегнати; - недостатъчна взаимопомощ при решаване на тежки клинични казуси; - недостиг на време за общуване с пациентите; - необходимост от допълнителна апаратура и инструментариум и ремонт на част от сградния фонд; - силна зависимост от сключените договори с РЗОК и МЗ и от промените в законодателните изисквания; - автоматизираната информационна система не обхваща всички звена. **Т – ЗАПЛАХИ** - намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите; - увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите; - влошаване на икономическата конюнктура и наличие на голям брой неосигурени лица; - текучество на персонала и липса на кадри в системата, което води до нарушение на професионалната приемственост; - дехуманизация и комерсиализация на
O - ВЪЗМОЖНОСТИ - преструктуриране на лечебното заведение в посока на опазване на традиционно силните структури и дейности; - оптимизиране на всички видове ресурси; - възползване от географското местоположение, добри възможности за работа с пациенти от съседни региони. - възползване от оперативните програми за	

регионално развитие за доизграждане на болничната инфраструктура и за техническо модернизиране; - обновяване и обогатяване на болничния продукт и търсене на нови потребители; - поддържане на оптимална цена на услугите спрямо тази на конкурентите; - разширяване на информационната болнична система, въвеждане на електронна история на заболяването на пациентите; - подпомагане на специализацията и квалификацията на персонала; - подобряване на грижите, вниманието и отношението към пациентите; - повишаване на мотивацията на персонала и осигуряване на справедливо заплащане на труда; - поддържане на добро сътрудничество с правителствения и неправителствен сектор	професията; -недофинансиране на някои от дейностите; - недостатъчни средства за обновяване и поддържане на материално-техническата база и апаратура; - нелоялна конкуренция.

2.2. ДОПУСКАНИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И ПЕРСПЕКТИВИТЕ НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ

Бизнес програмата на МБАЛ-Шумен АД за периода 2021 г. – 2023 г. е разработена въз основа на допускания за развитието на международната конюнктура и за динамиката на цените на основните стокови групи към 15.11.2022 г. Продължението и ескалацията на войната в Украйна създава по-голяма от обичайната несигурност в прогнозираните стойности на основните макроикономически показатели, чиято динамика оказва силно влияние върху заложените в програмата финансови и нефинансови цели и показатели.

Високото ниво на неизвестност относно бъдещото развитие на пандемията, войната в Украйна, високите цени на суровините и материалите, повишението на лихвените проценти, опасенията за недостиг на природен газ и влошените нагласи на икономическите агенти поставят лечебното заведение в среда на изключителна несигурност.

В подобна ситуация прогнозирането на икономическите показатели дори в краткосрочен план е огромно предизвикателство.

Планираните стойности за 2022 г. в основната си част са на база на отчетените резултати за деветмесечието на годината, тъй като до края на годината не се очакват съществени изменения на епидемичната обстановка, преминалите болни, приходите и разходите на дружеството.

В планираните стойности за 2023 г. и 2024 г. не са включени негативни ефекти, които биха възникнали в резултат на недостиг на природен газ в страната. Не е отчетено и потенциалното влияние на политическата несигурност в България върху икономическата активност и инфлацията.

Допускания за развитие на епидемичната обстановка

Важна предпоставка за реализирането на бизнес-програмата е поддържането на относително приемливи нива на разпространение на коронавируса и ограничено въздействие от протичането на пандемията върху икономиката, въпреки че България е все още на последно място по процент на имунизирани граждани в ЕС, като е една от двете държави в съюза, в които делът на ваксинираните е под 50 % от населението.

Основната хипотеза за развитието на икономическата среда и перспективите пред лечебното заведение, използвана при разработване на настоящата бизнес-програма е допускането, че пандемията ще продължи да оказва съществено влияние както върху световната икономика, така и върху икономиката на страната и в частност върху дейността на дружеството до средата на 2022 г. През останалите месеци на 2022 г. и до края на 2024 г. се прогнозира трайно подобряване на епидемичната обстановка, справяне със здравната криза, облекчаване и премахване на ограничителните мерки.

Бизнес програмата е разработена при допускане за преустановяване на заплащането от НЗОК на допълнителните средства за работа на първа линия, получавани от лечебното заведение до м.03.2022 г., както и на тези за всички медицински специалисти, получавани до м.04.2022 г.

Инфлация

От началото на годината годишният темп на инфлация в България следва тенденция на ускорение. Основен фактор за формиране на инфлацията бе съществото поскъпване на суровините на световните пазари, и най-вече на енергията и храните, което от своя страна има косвен ефект за поскъпване на редица стоки и услуги. От последните месеци на 2021 г. и през 2022 г. наблюдавахме драстично увеличение на цените на електроенергията, като сигналите са, че тези високи цени ще се запазят и през 2023 г.

В средносрочен план очакванията са инфлационният натиск да следва тенденция към плавно отслабване, но да остане сравнително висок поради засилване на двупосочната връзка между цени и доходи от труд.

Според последната макроикономическа прогноза на Министерство на финансите, очакванията са за забавяне на инфлацията от четвъртото тримесечие на 2022 г. поради динамиката на международните цени на суровините, но също така и от по-високата база през 2021 г. Прогнозата на Министерство на финансите е средногодишната инфлация за 2022 г. да бъде 12,7 %. През следващите години се очаква инфлацията да продължи да се забавя от низходящата динамика в международните цени на суровините и изчерпването на вторичните ефекти. Министерство на финансите прогнозира, че средногодишният темп на инфлация през 2023 г. ще е 6,4 %, а през 2024 г. - 3,2 %.

Повишение на лихвените проценти

Доколкото МБАЛ-Шумен АД ползва кредит-овърдрафт от банкова институция, стартиралият процес на повишение на лихвените проценти от водещите централни банки в ЕС в отговор на исторически високите инфлационни равнища се очаква да окаже влияние върху разходите за лихви, които лечебното заведение плаща за ползване на кредита. Планирано е лихвеният процент по кредита да достигне 3,15 %.

Други допускания за развитието на икономическата среда и перспективите на лечебното заведение:

- Увеличение на цените на клиничните пътеки и на клиничните и амбулаторни процедури по договор с РЗОК през 2023 г. с около 10 % и през 2024 г. с още 10 %, продиктувано основно от необходимостта от повишение на работните заплати на персонала, както и от инфлационните процеси;
- Увеличение на брутните работни заплати на работещите в лечебното заведение средно през 2023 г. с 25 %, като с новото увеличение на основните работни заплати се планира достигане на договорените основни работни заплати в браншовия Колективен трудов договор в отрасъл Здравеопазване. През 2024 г. очакваното от Министерство на финансите увеличение на компенсацията на един нает е средно с 8,7 %, като планираното увеличение за лечебното заведение е с 10 %.
- Запазване на броя на леглата на лечебното заведение;

- Увеличаване на дейността – преминали болни, леглодни, използваемост;
- Запазване на персонала на дружеството.

2.3. АНАЛИЗ НА ОСНОВНИТЕ РИСКОВЕ

2.3.1. Рискове, свързани с макроикономическата среда

Настоящата Бизнес програма е разработена в условията на много висока несигурност за промените във външната среда, дори и в краткосрочен план, в резултат основно на продължаващия военен конфликт между Русия и Украйна.

- Геополитическата ситуация около войната в Украйна остава силно нестабилна, с възможни значителни отрицателни ефекти за икономиката на ЕС и България. Съществен риск представлява евентуално допълнително ограничаване на вноса на енергийни суровини от Руската федерация в България и невъзможност за бърза замяна с доставки от други страни. Това би се отразило в по-ускорено нарастване на цените на енергоносителите и електроенергията и в нарушение на производствените процеси в основни търговски партньори.
- По-нататъшното развитие на пандемията от COVID-19 продължава да представлява риск и да оказва съществено въздействие върху дейността на дружеството. Въпреки че домакинствата и бизнесът до голяма степен се адаптираха към епидемичната ситуация, не е изключено през зимния период темпото на заразяване отново да се ускори, да се появят още по-рискови за здравето варианти на вируса, което да доведе до засилване на натиска към лечебните заведения. Осигуряването на необходимите легла и персонал за лечението на нарастващия брой на болните с коронавирусна инфекция в определени моменти изисква сериозните усилия на всички, работещи в лечебното заведение. Друг риск, произтичащ също от пандемията, е свързан с въвеждане на нови ограничения в обществения живот и икономическата активност, които могат да доведат до нарушаване на глобалните вериги на доставки и производство;
- Риск от покачване на цените на основните материали и суровини над предвидените нива. Рисковете по отношение на инфлацията са свързани главно с динамиката на цените на международно търгуваните суровини и свързаните с тях вторични ефекти;
- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите;
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;
- Риск от допълнително затягане на паричната политика в отговор на покачващата се инфлация. По-ускорено нарастване на лихвените проценти може да повиши съществено разходите за обслужване на задълженията, което би ограничило възможностите на дружеството за развиване на нови дейности и инвестиции;
- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания;
- Влошаване на икономическата конюнктура и наличие на голям брой неосигурени лица.

2.3.2. Основни рискове и несигурности пред лечебното заведение, свързани с дейността и отрасъла, в който дружеството извършва тази дейност:

- Пандемията от коронавирус наложи редица мерки и ограничения и оказва съществен натиск върху цялата система на здравеопазването;
- Липса на кадри в системата и текучество на персонала, което води до нарушаване на професионалната приемственост;

- Риск от недофинансиране на основните медицински дейности, които лечебното заведение извършва по договори с РЗОК. При наблюдаваните инфлационни процеси и натиск за увеличение на възнагражденията на персонала, е жизнено необходимо увеличение на цените на клиничните пътеки;
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Трето вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и ТЕЛК;
- Лимитиране на дейността по договор с РЗОК, което води до увеличаване на броя на случаите без заплащане за проведено лечение при достигане на прогнозните стойности на РЗОК;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовият инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на финансовият инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

2.3.3. Валутен риск, лихвен риск, ценови риск, кредитен риск и ликвиден риск

Валутен риск

Дружеството не е изложено на значим валутен риск, доколкото сделките на дружеството обичайно са деноминирани в български лева. То не поддържа валутна експозиция, деноминирана във валута, различна от националната валута.

Лихвен риск

Дружеството използва банкови кредити, чиито лихви се определят от общите икономически и финансови условия в страната. Ръководството на дружеството не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда. Въпреки това, едно съществено увеличение на лихвените нива би довело до увеличение на разходите за лихви над предвидените.

Ценови риск

Дружеството не е изложено на пряк ценови риск, защото неговите приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор. Недофинансирането на дейностите по договора с РЗОК обаче, при натиск за увеличение на работните заплати на персонала и непрекъснато увеличение на цените на основните суровини и материали, представлява риск пред възможността на лечебното заведение да оказва навременна и качествена болнична медицинска помощ.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно

предвидените срокове задълженията си към него. Около 73 % от приходите на дружеството за 2021 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на дружеството са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2013 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност. Външни източници на финансиране са банките. Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни. Това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

Дружеството осъществява постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и се стреми да поддържа оптимални наличности от парични средства, така че във всеки един момент да е в състояние да посрещне задълженията си.

2.4. СРЕДНОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ПЛАНИРАНИ РЕЗУЛТАТИ

Средносрочните финансови цели и планираните резултати на лечебното заведение са формулирани на база на определените общи финансови цели, които държавата си поставя като собственик и целят подобряване на финансовото състояние на дружеството чрез:

- постигане на капиталова ефективност;
- намаляване на финансовия риск;
- осигуряване на дивидентна доходност.

Средносрочните финансови цели на лечебното заведение са свързани гарантиране на финансовата му стабилност и включват:

- Увеличаване на приходите от дейността чрез разкриване на нови дейности и стимулиране на резултатите от дейността.

Предвид стратегическото значение на болницата за региона, стремежа на ръководството на лечебното заведение ще е да разкрива нови медицински дейности, съобразно здравните потребности на населението.

Резерви за увеличаване на дейността има за извършване на някои амбулаторни процедури, клинични процедури и клинични пътеки за продължително лечение.

- Разкриване на нова медицинска дейност по специалност „Ендокринология и болести на обмяната“

Настоящата програма предвижда разкриване в лечебното заведение на легла по специалност „Ендокринология и болести на обмяната”, което ще подобри достъпа на пациентите със захарен диабет от Област Шумен до болнична помощ. Проектът включва:

Определените потребности от легла по специалността съгласно Национална здравна карта, утвърдена с Решение № 361/29.05.2018 г. за Област Шумен са 13 бр. за първо ниво на компетентност и 1 бр. за второ ниво на компетентност. В лечебните заведения за болнична медицинска помощ в Област Шумен няма разкрити легла по специалност „Ендокринология и болести на обмяната”, което създава затруднения при лечението на пациенти с ендокринни заболявания (особено със захарен диабет) и болести на обмяната. Поради неблагоприятната демографска структура на населението е висока честотата на тези заболявания и като придружаващи основното заболяване, като лечебните заведения разчитат на външни консултанти ендокринолози.

Поради социалната значимост на заболяванията, „МБАЛ-Шумен" АД възнамерява да възобнови лечението на пациенти с ендокринни заболявания, като е назначила лекар със специалност „Ендокринология и болести на обмяната" на основен трудов договор. Лечебното заведение разполага с лекари със специалност „Вътрешни болести" на основен трудов договор и отговаря на изискванията на Наредба № 6/10.02.2005 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ендокринология и болести на обмяната" (отменен).

Дейността по специалност „Ендокринология и болести на обмяната" ще се осъществява във Второ Вътрешно отделение на адрес гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63.

Предвиждан брой легла за болнично лечение и нива на компетентност на съответните структури

Съгласно Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на „МБАЛ-Шумен" АД Второ Вътрешно отделение на адрес гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63 разполага с 35 легла: 3бр. за специалност Клинична хематология, 6 бр. за Нефрология, 23 бр. за Кардиология и 3 бр. за продължително лечение по Кардиология. Предвижда се разкриване на 5 легла за специалност Ендокринология в рамките на съществуващите легла, като отделението ще разполага с по-малък брой легла за Нефрология, Кардиология и за продължително лечение по Кардиология (съответно 4 бр., 22 бр. и 1 бр.). Отделението отговаря на изискванията на първо ниво на компетентност по Наредба № 6/10.02.2005 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ендокринология и болести по обмяната" (отменен).

- Разкриване на две отделения за продължително лечение - с 10 легла на адреса в гр. Нови пазар на мястото на част от терапевтично отделение и с 10 легла на адреса в гр. Шумен.

Здравната система е насочена основно към активно лечение на заболявания в острия стадий. Със задълбочаване на демографските процеси и увеличаване на дела на хроничните неинфекциозни заболявания все по-големи са потребностите от продължително лечение на пациенти, изискващи грижи и поддържане на задоволително телесно и психическо състояние.

Съгласно чл. 16 от Закона за лечебните заведения в многопрофилните болници за активно лечение могат да се откриват отделения за продължително лечение или рехабилитация. Тези отделенията могат да осъществяват дейност по специалности, по които лечебното заведение има разрешение да осъществява лечебната си дейност. В отделенията може да се осъществява лечебна дейност по различни специалности, ако те са с една и съща насоченост и ако не се нарушават правилата за асептика и антисептика.

Предвижда се в „МБАЛ-Шумен" АД да се открият две отделения за продължително лечение, които ще осъществяват дейност по специалности, по които лечебното заведение има разрешение да осъществява лечебната си дейност. Съгласно изискванията на Наредба №49 от 18.10.2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи отделенията ще бъдат с различна насоченост:

1. Отделение за продължително лечение с терапевтична насоченост – с 10 легла на адреса на лечебното заведение в гр. Нови пазар.
2. Отделение с хирургична насоченост – с 10 легла на адреса на лечебното заведение в гр. Шумен.

В отделенията за продължително лечение ще се извършват дейности по продължаване лечението на пациенти, което в острата фаза на заболяването е осъществено в друго отделение на „МБАЛ-Шумен" АД или в друга болница за активно лечение. Разкриването на две структури ще даде възможност за осъществяване на лечебна дейност по различни специалности, ако те са с една и съща насоченост и без да се нарушават правилата за асептика и антисептика. В отделенията ще се осъществят продължителни грижи за лица, нуждаещи се от продължително възстановяване на здравето, и лица с хронични заболявания, изискващи грижи и поддържане на задоволително телесно и психическо състояние.

На територията на Област Шумен няма регистрирани хосписи или други лечебни заведения за болнична помощ с разкрити структури за продължително лечение, които да приемат болни,

които имат нужда от продължително лечение и лекарско наблюдение или не могат да се обслужват сами. Налице са редица проблеми свързани с възстановяването на пациентите след инсулти, инфаркти или след тежки операции, при които се налага раздвижване. Отделенията ще бъдат в помощ на пациентите, които след приключване на активното лечение все още се нуждаят от ежедневно медицинско наблюдение и манипулации, които ще могат да получат срещу заплащане. Към момента отделение с терапевтична насоченост може да изпълнява съгласно изискванията на НРД МД 2020-2022г. само КП № 254 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след острия стадий на исхемичен и хеморагичен мозъчен инсулт с остатъчни проблеми за здравето" като НЗОК заплаща болничен престой до 20 дни годишно на цена 80,00лв.

Към момента отделение с хирургична насоченост може да изпълнява съгласно изискванията на НРД МД 2020-2022г. само КП № 256 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност с остатъчни проблеми за здравето" като НЗОК заплаща болничен престой до 20 дни годишно на цена 119,79 лв.

Отделението за продължително лечение с терапевтична насоченост ще бъде разкрито чрез трансформиране на част от терапевтичното отделение на адреса на лечебното заведение в гр. Нови пазар. На адреса работят и отделения по нервни болести, физиотерапия и образна диагностика, както и клинична лаборатория.

За разкриването на Отделението за продължително лечение с хирургична насоченост са необходими средства в размер на 50 000 лв. за ремонтиране на 10-тия етаж на Хирургическия блок. На адреса в гр. Шумен работят отделения по хирургия, ортопедия и травматология, рехабилитация, образна диагностика и клинична патология, както и клинична лаборатория и микробиологична лаборатория.

При необходимост пациентите ще имат достъп до всички специалисти работещи в „МБАЛ-Шумен" АД.

- Развитие на нова дейност – слухопротезиране в УНГ отделение

Отделението за лечение на ушно-гърлени болести е едно от най-добре работещите в страна УНГ отделения, с амбиция за развитие на нова дейност – слухопротезиране. Използването му би довело до повишаване на удовлетвореността на пациентите, качеството на работа, приходите и финансовата стабилност на болницата.

Икономическият ефект от реализирането на проекта се изразява в увеличение на приходите от медицински и други услуги и разширяване на възможностите за лечение на пациентите, както и повишаване имиджа на лечебното заведение, като едно от малкото в провинцията, което извършва дейност по слухопротезиране.

- Резерви за увеличаване на дейността има за извършване на някои амбулаторни процедури, клинични процедури и клинични пътеки за продължително лечение.
- Откриване на нови пазарни ниши за дейности;
- Повишаване на качество на услугите като цяло;
- Комуникация с пациентите и реклама на дейността;
- Създаване на мотивация в персонала за подобряване на дейността, повишаване на квалификацията и увеличаване на интензивността и производителността на труда;
- Осъществяване на дейности, насочени към потребителите на медицинските услуги - подобряване отношението, грижите и вниманието към пациентите;
- Продажба на сгради с отпаднала необходимост – на бившето „ДЕКО" и Сграда Кухня, които в момента не се използват.

- Противодействие на процесите на значително увеличение на разходите, контрол и мерки за оптимизирането им чрез:

- Строга отчетност на преминалите болни и разходите за тяхното лечение, контрол на продължителността на болничния престой без да се нарушава диагностично-лечебният процес и качеството на медицинските услуги;
- Преговори с представителите на синдикатите по новия КТД за намаление на дните допълнителен отпуск

- Провеждане на процедури по ЗОП, в т.ч. и чрез Централния орган за покупки в сектор Здравеопазване чрез електронната система за закупуване на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения, целящи постигане на по-добри условия за доставка на стоки и услуги;
- Оптимизиране на огранизационната структура и организацията на дейността на лечебното заведение;
  - Изготвяне на общ график на специалистите по здравни грижи и санитарите на Хирургично отделение и Урологично отделение

  - Изготвяне на план за реорганизация на дейността във време на епидемична обстановка

Във връзка с пандемията от COVID-19 е изготвен план за реорганизация на дейността на стационарните отделения при различни степени на епидемична натовареност с цел оказване на помощ и предпазване на пациентите, близките на пациентите и своя персонал от тази епидемия, обхванала целия свят и държавата ни.

- Оптимизиране на графиците за ползване на отпуските през годината;
- Засилен контрол на грешки, водещи до неплащане на клинични пътеки или налагане на санкции;
  - Повишаване на икономическата ефективност от дейността с оглед гарантиране на финансова стабилност на дружеството;
  - Постигане на положителен финансов резултат;
  - Увеличение на собствения капитал;
  - Намаляване на общия размер на задълженията;
  - Намаление на просрочените задължения към доставчици и на общата сумата на задълженията към тях;
  - Преустановяване на генерирането на големи загуби от дейността;
  - Намаляване, макар и минимално, на натрупаните загуби от минали години.
  - Финансова стабилност на лечебното заведение.

2.5. СРЕДНОСРОЧНИ НЕФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ПЛАНИРАНИ РЕЗУЛТАТИ

Средносрочните нефинансови цели и планираните резултати на лечебното заведение са формулирани на база на определените общи нефинансови цели, които държавата си поставя като собственик:

- подобряване на корпоративното управление с оглед повишаване на ефективността и подобряване на дейността;
- публичност и прозрачност на дейността;
- борба с корупцията;
- социална политика, осигуряваща достъп до медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Основните нефинансови цели, произтичащи от стратегическата цел включват:

1. Оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности, в т.ч.:
   - Оптимизиране на броя на леглата – намаляване спрямо 2021 г., когато бяха увеличени във връзка с пандемията от Ковид-19 и запазване на настоящия брой легла през останалия програмен период;
   - Увеличение на броя на преминалите болни;
   - Увеличение на използваемостта на леглата;
   - Намаление на средния престой;
2. Обновяване на медицинската апаратура;

3. Гарантиране и повишаване на качеството на медицинските услуги чрез поддържане на оптимален брой и подобряване на структурата на човешките ресурси, обучение, квалификация и повишаване на мотивацията на персонала, в т.ч.:

- Запазване на средносписъчния брой на персонала;
- Усилия за подобряване на човешките ресурси
  - Увеличение на относителния дял на персонала до 44 годишна възраст;
  - Увеличение на броя на обученията и квалификациите;
  - Привличане на кадри с дефицитни специалности, назначаване на медицински специалисти в работоспособна и млада възраст. Осигуряването на възможност за специализация и квалификация на персонала цели подобряване на качеството и обема на предоставяните медицински услуги.

Със заповед РД-01-589/13.10.2020 г. „МБАЛ Шумен“ АД е одобрена да извършва дейности по клинично обучение на студенти по медицина и професионално направление „Здравни грижи“ и следдипломно обучение на лица с професионална квалификация „лекар“ по 23 специалности. Това позволява привличането на новозавършили лекари, желаещи да придобият тясна медицинска специалност.

На основа изграденото до момента и наличието на филиал на Медицинския университет гр. Варна в двора на болницата, „МБАЛ Шумен“ АД ще предприеме действия за придобиване на статут на университетска болница. Това ще допринесе за привличане на хабилитирани лица, а също и кариерно израстване на част от работещите в болницата.

- Рационално планиране и управление на човешките ресурси - осигуряване на достатъчно персонал за извършване на медицинските и логистични дейности, постоянно повишаване на квалификацията, провеждане на актуална социална политика.

- Увеличение на мотивацията на персонала чрез увеличение на средната брутна работна заплата и подобряване на условията на труд;
- Подобряване на качеството на диагностика и лечение.

За целта ще се осъществяват дейности, свързани с:

- Определяне на приоритетните проблеми в областта на качеството на медицинската помощ при активното въвличане на пациенти и персонал;
- Разработване и прилагане на програма за осигуряване и управление на качеството, включваща:
  - Обучение и квалификация на персонала;
  - Обсъждане на случаи на болни;
  - Периодичен анализ, ангажиращ целия медицински персонал, на организацията на работа и финансовия резултат;
  - Усъвършенстване и разработване на нови терапевтични алгоритми за клинично поведение при определени нозологични единици;
  - Създаване на система от критерии и показатели за оценка и управление на качеството;
  - Изучаване на удовлетвореността на пациентите от обслужването в болницата.

Като цяло дейността по осигуряването и управлението на качеството е насочена към повишаване на удовлетвореността на пациентите и по този начин дейността на болницата ще бъде ориентирана към основната фигура - ПАЦИЕНТА. Повишаването на ефективността на работата ще повиши и удовлетвореността на персонала, което ще бъде полезна мотивация за подобряване на медицинската дейност. Прилагането на концепцията за подобряване на качеството определено ще доведе и до снижаване на разходите, тъй като лошото качество по правило е свързано и с по-големи разходи и по-лоши финансови резултати.

Реализирането на поставените нефинансови цели е предпоставка за постигане на стратегическите цели на лечебното заведение:

- Подобряване на качеството и ефективността на диагностично-лечебния процес;

- Повишаване на технологичното ниво, подобряване на условията на труд и лечение;
- Кадрова политика, насочена към инвестиции в кадри и непрекъсната квалификация на персонала;
- Повишаване на общата конкурентоспособност на лечебното заведение.

Стремежът на лечебното заведение е чрез технологичното обновление, подобряване на организацията, условията и качеството на дейността и повишаване на мотивацията на персонала, дружеството да предложи още по-качествени и ефективни здравни услуги, да повиши удовлетвореността на пациентите и да увеличи пазарния си дял на пазара на здравни услуги в област Шумен.

3. ПРОГНОЗИ

3.1. ПРОГНОЗНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ ЗА 2022 г. – 2024 г.

В резултат на изпълнението на програмата се очаква подобряване на финансово-икономическото състояние на лечебното заведение и постигане на следните прогнозни стойности на финансовите показатели:

хил.лв.

Финансови показатели	Базова година 2021г.	Планирани резултати за 2022г.	Планирани резултати за 2023г.	Планирани резултати за 2024г.
ОБЩО ПРИХОДИ	**39 941 384**	**32 422 494**	**36 455 000**	**40 017 000**
Приходи от дейност и финансиране	39 132 273	31 434 494	35 620 000	39 182 000
Балансова стойност на продадените активи	809 111	988 000	835 000	835 000
ОБЩО РАЗХОДИ	**39 741 443**	**33 284 494**	**36 358 000**	**39 830 000**
Разходи за материали	12 104 674	10 118 000	10 965 000	11 316 000
Разходи за външни услуги	1 174 048	1 209 000	1 209 000	1 248 000
Разходи за персонал	24 439 675	19 691 494	22 114 000	24 768 000
Разходи за амортизация	668 125	720 000	720 000	1 080 000
Други разходи	1 354 922	1 546 000	1 350 000	1 418 000
Приходи - Разходи	199 941	-862 000	97 000	187 000
Разходи (Приходи) от данъци върху печалбата	-85 572	0	0	0
Печалба/(загуба) за периода	285 513	-862 000	97 000	187 000
АКТИВИ	**13 462 289**	**12 593 050**	**12 618 810**	**13 365 496**
Нетекущи активи	8 538 655	8 285 725	8 518 500	9 108 500
Земя	0	0	0	0
Сгради	6 717 206	6 484 585	6 240 000	6 525 000
Съоръжения	244 856	220 000	160 000	230 000
Машини и оборудване	1 117 767	1 333 600	903 500	2 128 500
Транспортни средства	32 129	33 855	30 000	30 000
Компютърни системи	9 252	7 150	10 000	10 000
Други ДМА	128 179	124 845	110 000	120 000
Аванси и ДМА в процес на изграждане	262 878	53 480	1 050 000	50 000
Нематериални активи	21 388	23 210	10 000	10 000
Инвестиции в дъщерни предприятия	5 000	5 000	5 000	5 000
Текущи активи	4 923 634	4 307 325	4 100 310	4 256 996
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	**4 405 040**	**3 591 810**	**3 688 810**	**5 875 810**

Основен капитал	9 244 450	9 293 220	9 293 220	11 293 220
Регистриран	9 244 450	9 293 220	9 293 220	11 293 220
Законови резерви	69 370	69 370	69 370	69 370
Други резерви	888 660	888 660	888 660	888 660
Резерви от преоценка на нетекущи активи	0	0	0	0
Резерв по планове с дефиниран доход	284 826	400 000	500 000	400 000
Натрупана печалба (загуба)	-6 082 953	-5 797 440	-6 659 440	-6 562 440
Текуща печалба (загуба)	285 513	-862 000	97 000	187 000
ПАСИВИ	**9 057 249**	**9 001 240**	**8 930 000**	**7 489 686**
Нетекущи задължения	2 080 861	2 152 140	2 172 140	900 000
Отсрочени ДА	21 301	130 000	150 000	150 000
Задължения по договори с Министерство на здравеопазването за закупуване на нетекущи активи преди увеличаване на капитала	1 320 914	1 272 140	1 272 140	0
Нетекуща част на финансиранията	738 647	750 000	750 000	750 000
Текущи задължения	6 976 388	6 849 100	6 757 860	6 589 686
Провизии за пенсии и други провизии	284 826	400 000	500 000	400 000
Задължения от Баланса без финансирания и провизии	7 474 299	7 121 240	6 930 000	6 060 000
Задължения по договори с Министерство на здравеопазването за закупуване на нетекущи активи преди увеличаване на капитала	-1 320 914	-1 272 140	-1 272 140	0
Финансирания за текуща дейност	538 177	600 000	600 000	500 000
Общ финансов резултат	-5 797 440	-6 659 440	-6 562 440	-6 375 440
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ				
Нетен паричен поток от оперативна дейност	-1 688 450	-800 000	650 000	650 000
Нетен поток от инвестиционна дейност	-487 852	-200 000	-1 200 000	-200 000
Нетен паричен поток от финансова дейност	1 662 478	730 000	100 000	100 000
Изменения на паричните средства през периода	-513 824	-270 000	-450 000	550 000
Парични средства в началото на периода	1 790 014	1 276 190	1 006 190	556 190
Парични средства в края на периода	1 276 190	1 006 190	556 190	1 106 190
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	**9 057 249**	**9 001 240**	**8 930 000**	**7 489 686**
В т.ч. задължения по договори с Министерство на здравеопазването за закупуване на нетекущи активи преди увеличаване на капитала	1 320 914	1 272 140	1 272 140	0
В т.ч. нетекуща част на финансиранията	738 647	750 000	750 000	750 000
Общо задължения, без задължения по договори с Министерство на здравеопазването за закупуване на нетекущи активи преди увеличаване на капитала и без нетекуща част на финансиранията	6 997 689	6 979 100	6 907 860	6 739 686
Общо краткосрочни пасиви - без задължения по договори с Министерство на здравеопазването за закупуване на нетекущи активи преди увеличаване на капитала и без нетекуща част на финансиранията и БЕЗ провизии за данъци	6 976 388	6 849 100	6 757 860	6 589 686
Общо просрочия в лева	0	1 000 000	600 000	0
Оборотен капитал в лева (текущи активи - текущи задължения)	-2 052 754	-2 541 775	-2 657 550	-2 332 690

3.2. СТОЙНОСТИ НА КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ И НЕФИНАНСОВИТЕ ЦЕЛИ ЗА 2022 г. – 2024 г. /Приложение №1/

В резултат на изпълнението на програмата се очаква подобряване на финансово-икономическото състояние на лечебното заведение и постигане на следните прогнозни стойности на ключовите финансови показатели:

Финансови цели и показатели за изпълнение на бизнес програма				
Финансови показатели	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
	базова	**междинна**	**междинна**	**целева**
Ефективност на разходите	1,0050	0,9741	1,0027	1,0047
Задлъжнялост	2,0561	2,5058	2,4207	1,2747
Обща ликвидност	0,7057	0,6289	0,6067	0,6460

Основните прогнозни очаквания за ключовите показатели за изпълнение на нефинансовите цели за тригодишния период на програмата са представени в следната таблица:

Нефинансови цели и показатели за изпълнение на бизнес програма	
1. Цели, произтичащи от стратегическата цел	**Показатели**
1.1. Оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности	Оптимизиране на броя на леглата - намаление спрямо 2021 г. и запазване на настоящия брой легла
	Увеличение на броя на преминалите болни
	Намаление на средния престой
1.2. Обновяване на медицинската апаратура	Увеличение на стойността на новопридобитата медицинска апаратура
1.3. Гарантиране и повишаване на качеството на медицинските услуги чрез поддържане на оптимален брой и подобряване на структурата на човешките ресурси, обучение, квалификация и повишаване на мотивацията на персонала	Запазване на средносписъчния брой на персонала
	Увеличение на броя на специализантите, Увеличение на относителния дял на персонала до 44 години, Увеличение на броя на обученията и квалификациите
	Увеличение на средната брутна работна заплата
	Повишаване на удовлетвореността на пациентите при проведените редовни годишни анкети
1.4. Социална политика, осигуряваща достъп до медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване	Сключване на договор с МЗ за медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване
1.5. Борба с корупцията	Липса или намаление на броя на подадените жалби и сигнали за корупция
1.6. Добро корпоративно управление	Прилагане на стандартите за добро корпоративно управление
1.7. Публичност и прозрачност на дейността	Публикуване на тримесечни и годишни отчети и доклади за дейността

Финансовите и нефинансови цели и показателите за изпълнението им в дългосрочен план, които ще бъдат използвани за оценка на изпълнението на бизнес прпрограмата, са представени в Приложение № 2.

3.3. ИНВЕСТИЦИОНЕН ПЛАН

Едни от основните проблеми на лечебното заведение са незадоволителното състояние на част от сградния фонд, амортизираната апаратура и невъзможността да се отделят достатъчно средства за ремонт и закупуване на нова такава. Необходимият финансов ресурс в редица случаи

надхвърля възможностите на лечебното заведение, което налага формулиране на приоритети, мобилизиране на ресурс, търсене на алтернативни форми и източници на финансиране и изработване на инвестиционна програма.

Участията на държавата и на община Шумен в капитала на дружеството формират траен ангажимент и задължения в посока на финансиране на строително-ремонтни дейности и закупуване на нова диагностично-лечебна апаратура.

Основната цел на инвестиционните намерения на ръководството е гарантиране качеството на медицинските услуги, въвеждане на нови методи на диагностика и лечение, подобряване на битовите условия за пациентите и условията на труд на персонала с цел разширяване на продуктовия портфейл и пазарния дял на лечебното заведение и постигане на финансова стабилност.

Инвестиционният план на ръководството на лечебното заведение за периода 2022 – 2024 г. включва следните инвестиционни проекти:

- **Закупуване на видеоендоскопско оборудване за лапароскопска хирургия, необходимо за оперативната дейност на Хирургично отделение, на стойност 200 000 лв.**

Съществуващата към момента такава система е много стара, силно амортизирана, често аварира, което влошава качеството на извършваната медицинска дейност. От друга страна с новозакупената апаратура ще бъдат извършвани безкръвни операции чрез щадящи пациента модерни методи, при които се намаляват дните на хоспитализация и пациентите се възстановяват по-бързо.

Финансирането на оборудването е с капиталови средства от Община Шумен в размер на 100 000 лв. и собствени средства на дружеството в размер на 100 000 лв.

- **Изграждане на автоматична пожароизвестителна система в Хирургически блок на стойност 100 000 лв.**

Съгласно протокол за резултатите от комплексна проверка, извършена на основание чл. 125, ал.1, т.1 от ЗМВР, съществуващата пожароизвестителна система в Хирургически блок е в неизправно състояние и не обхваща всички помещения. В резултат компетентните органи са разпоредили да се възстанови изправността на автоматичната пожароизвестителна система, съгласно изискванията на чл. 28 от Наредба № 8121з-647 за ПНПБЕО.

За финансиране на изграждането лечебното заведение ще разчита на средства от Община Шумен в бюджета за 2023 г. в размер на 100 000 лв.

- **Закупуване на болнични легла и оборудване към тях на стойност 30 000 лв.,** за финансиране на закупуването на които дружеството ще разчита на останалите общини от областта.

- **Закупуване на интраоперативна невромониториращa система за хирургия на глава и шия за УНГ отделение на стойност 48 000 лв.**

Системата е предназначена за локализиране и мониториране на кранеални и периферни моторни и моторно-сензорни нерви и регистриране на ЕКГ активност по време на хирургични процедури. Използването и ще доведе до по-прецизно извършване на хирургични интервенции в областта на главата и шията.

Предвижда се финансирането на системата да бъде със собствени средства на лечебното заведение.

- **Изграждане на отоплителна система в Терапевтичен блок**

Сградата на Терапевтичния блок е една от двете основни големи сгради на лечебното заведение. Построена е през 50-те години на миналия век. Представлява масивна пететажна сграда /четири етажа + подземен етаж/ с разгърната застроена площ от 9120 кв. м.

Сградата се отоплява с електричество, което към настоящия момент е много скъпо и несъобразено с изискванията за енергийна ефективност. Освен това крие рискове от възникване на пожар от забравени включени ел. уреди. Има изградена стара неработеща инсталация за

отопление с топлоенергия, която следва да се демонтира, защото 90% от радиаторите са ръждясали и пробити. Следва да се изгради нова отоплителна система, включваща абонатна станция, парокотелно помещение, закупуване и монтиране на котел.

Прогнозната стойност на проекта е 150 000 лв., като се предвижда 100 000 лв. да бъдат осигурени от Община Шумен, а останалите 50 000 лв. – от собствени средства на лечебното заведение.

- **Лечебното заведение планира да кандидатства през 2023 г. за финансиране от Българската банка за развитие по проект за дългосрочно финансиране на многопрофилни болници за активно лечение с разкрити Спешни отделения, които са обект на провежданата от държавата политика на оздравяване и развитие на болници със системно значение за регионите за придобиване на медицинска апаратура, пряко свързана с дейността на дружеството:**

- Закупуване на ангиограф, необходим за развитие на нови медицински дейности в областта на интензивната кардиология;
- Закупуване на нов апарат за компютърна аксиална томография, тъй като използваният към момента е остарял и амортизиран.

3.4. РЕМОНТНА ПРОГРАМА

Лечебното заведение има нужда от извършване на редица ремонтни дейности, тъй като като цяло базата и апаратурата са амортизирани, в редица отделения не е извършван ремонт през изминалите 15 години, условията за работа на персонала и лечение на пациентите са влошени.

В настоящата бизнес програма са предвидени средства в размер на около 50 до 100 хил.лв. годишно за текущи неотложни ремонти основно на медицинска апаратура – перфузори, пациентни монитори, кръвно-газови анализатори и друга лабораторна апаратура, ЕКГ апарати, стерилизатори и други.

Извън текущите ремонти на медицинска апаратура и други дълготрайни материални активи е необходимо:

- Извършване на ремонтни дейности за подобряване условията на работа на работещите и на лечението на пациентите в лечебното заведение
- Изпълнение на строително-ремонтни и строително-монтажни дейности, свързани с реконструкция, модернизация, разширяване и обновяване на Спешно отделение по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014 – 2020, приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура”.
- Извършване на строително-ремонтни дейности за обновяване на Операционен блок, Първо отделение по нервни болести, Ортопедотравматологично отделение и ОАИЛ.

В изброените отделения не е извършван ремонт през изминалите 15 години, условията за работа на персонала и лечение на пациентите са влошени, което налага спешно ремонтиране и подобряване на средата.

- Извършване на ремонтни дейности за пребазиране на администрацията на втори етаж на Терапевтичен блок

Във връзка с предстоящия ремонт на Спешно отделение по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014 – 2020, административните кабинети, намиращи се на приземния етаж на Терапевтичен блок ще бъдат заети от помещения, включени към обновеното Спешно отделение. Поради това администрацията на болницата следва да се премести на втори етаж на Терапевтичен блок, като преди това бъде извършен ремонт на помещенията.

За съжаление дружеството не разполага с финансов ресурс да извърши необходимите ремонтни дейности със собствени средства.

В настоящата програма са включени следните по-големи ремонти, изпълнението на които ръководството счита за реалистично и наложително **през 2023 г. - 2024 г.:**

- **Ремонт на южния сектор на 11-ти етаж на Хирургически блок, където да бъде разкрито Отделение за продължително лечение с хирургична насоченост**

За разкриването на Отделение за продължително лечение с терапевтична насоченост е необходимо извършването на ремонт на част от 11-ти етаж на Хирургически блок на стойност 50 000 лв.

В Област Шумен няма разкрита структура за продължително лечение и е налице потребност от предоставяне на тази медицинска помощ. Малък е броят на разкритите легла към отделенията за активно лечение и те имат ниска използваемост поради основната насоченост на дейността към активното лечение и състоянията на спешност.

- **Лечебното заведение планира да кандидатства през 2023 г. за дългосрочно финансиране пред Българската банка за развитие по програмата за дългосрочно финансиране на многопрофилни болници за активно лечение с разкрити Спешни отделения, които са обект на провежданата от държавата политика на оздравяване и развитие на болници със системно значение за регионите за извършването на следните ремонтни дейности:**
- **Пребазиране на болничната аптека**

Към момента болничната аптека се намира в стара амортизирана сграда, отдалечена от основните два блока на лечебното заведение, което налага два пъти дневно медикаментите, предназначени за лечението на пациентите на болницата да бъдат превозвани до стационарните отделения със специален болничен транспорт, при което се ангажират допълнително работници за товарене, превозване, разтоварване. Сградата е нефункционално организирана, трудно достъпна и за превозните средства на доставчиците на лекарства и медицински изделия. Поддържането на изискуемите условия за съхранение на лекарствените продукти ангажира все повече усилия и ресурси. Към сградата е изградена пристройка, за която лечебното заведение заплаща наем на трето лице собственик.

В условията на Ковид пандемия става все по-трудоемко и неприемливо болничната аптека да остане там, където се намира към настоящия момент. Намерението на ръководството е тя да бъде пребазирана на приземния етаж и сутерена на Терапевтичен блок - източна част, като за целта е необходимо извършването на основен ремонт на помещенията за привеждането им в съответствие с нормативните изисквания за болнична аптека.

- **Ремонт на отоплителната система на Хирургически блок**

В заключение може да се обобщи, че в бъдещата дейност на болницата следва да се положат всички усилия, за да се осигури високо качество на извършваната медицинска дейност. Дейностите следва да бъдат насочени към осигуряване на подходяща структура, правилно протичане на всички процеси, извършвани в болницата и осигуряване на отлични резултати, свързани с удовлетвореността на пациентите и подобряване на тяхното здраве.

В хода на изпълнение на програмата могат да бъдат предприети допълнителни мерки или да се модифицират настоящите, предвид динамиката във факторите на външната среда.

25.11.2022 г.

X

Изпълнителен директор

Финансови цели и показатели за изпълнение на бизнес програма

Финансови показатели	2021 базова	2022 междинна	2023 междинна	2024 целева
Ефективност на разходите	1,0050	0,9741	1,0027	1,0047
Задлъжнялост	2,0561	2,5058	2,4207	1,2747
Обща ликвидност	0,7057	0,6289	0,6067	0,6460

Нефинансови цели и показатели за изпълнение на бизнес програма

1. Цели, произтичащи от стратегическата цел	Показатели
1.1. Оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности	Оптимизиране на броя на леглата - намаление спрямо 2021 г. и запазване на настоящия брой легла
	Увеличение на броя на преминалите болни
	Намаление на средния престой
1.2. Обновяване на медицинската апаратура	Увеличение на стойността на новопридобитата медицинска апаратура
1.3. Гарантиране и повишаване на качеството на медицинските услуги чрез поддържане на оптимален брой и подобряване на структурата на човешките ресурси, обучение, квалификация и повишаване на мотивацията на персонала	Запазване на средносписъчния брой на персонала
	Увеличение на броя на специализантите, Увеличение на относителния дял на персонала до 44 години, Увеличение на броя на обученията и квалификациите
	Увеличение на средната брутна работна заплата
	Повишаване на удовлетвореността на пациентите при проведените редовни годишни анкети
1.4. Социална политика, осигуряваща достъп до медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване	Сключване на договор с МЗ за медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване
1.5. Борба с корупцията	Липса или намаление на броя на подадените жалби и сигнали за корупция
1.6. Добро корпоративно управление	Прилагане на стандартите за добро корпоративно управление
1.7. Публичност и прозрачност на дейността	Публикуване на тримесечни и годишни отчети и доклади за дейността

X

Изпълнителен директор

Финансови цели и показатели за изпълнение			
Финансови показатели	**2021 базова**	**2023 междинна**	**2026 целева**
Ефективност на разходите	1,0050	1,0027	1,0000
Задлъжнялост	2,0561	2,4207	1,0000
Обща ликвидност	0,7057	0,6067	1,0000

Нефинансови цели и показатели за изпълнение	
1. Цели, произтичащи от стратегическата цел	**Показатели**
1.1. Оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности	Оптимизиране на броя на леглата - намаление спрямо 2021 г. и запазване на настоящия брой легла
	Увеличение на броя на преминалите болни
	Намаление на средния престой
1.2. Обновяване на медицинската апаратура	Увеличение на стойността на новопридобитата медицинска апаратура
1.3. Гарантиране и повишаване на качеството на медицинските услуги чрез поддържане на оптимален брой и подобряване на структурата на човешките ресурси, обучение, квалификация и повишаване на мотивацията на персонала	Запазване на средносписъчния брой на персонала
	Увеличение на броя на специализантите, Увеличение на относителния дял на персонала до 44 години, Увеличение на броя на обученията и квалификациите
	Увеличение на средната брутна работна заплата
	Повишаване на удовлетвореността на пациентите при проведените редовни годишни анкети
1.4. Социална политика, осигуряваща достъп до медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване	Сключване на договор с МЗ за медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване
1.5. Борба с корупцията	Липса или намаление на броя на подадените жалби и сигнали за корупция
1.6. Добро корпоративно управление	Прилагане на стандартите за добро корпоративно управление
1.7. Публичност и прозрачност на дейността	Публикуване на тримесечни и годишни отчети и доклади за дейността

X

Изпълнителен директор

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД
гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 738, факс 800 751, e-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД
Вх. № 527
22.02.2023 г.

ДО
СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ
НА МБАЛ-ШУМЕН АД

Д О К Л А Д Н А З А П И С К А

от

Красимира Георгиева Петрова – главен счетоводител
на „МБАЛ – Шумен" АД – гр. Шумен

Уважаеми членове на СД,

На основание чл.105, ал.4 от ЗЛЗ, паричните постъпления от отдадени под наем дълготрайни материални активи остават собственост на лечебното заведение и могат да се използват за инвестиции, пряко свързани с предмета на дейност и за удовлетворяване интересите на кредиторите след разрешение на собственика на капитала.

На проведеното на 29.06.2021 г. редовното общо събрание на акционерите на МБАЛ-Шумен АД не е взело решение по т.7 от дневния ред за разходването на средства в размер на 282 298,89 лв., получени от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2020 г. Представителят на държавата е упълномощен да гласува по т.7 за приемане на решение за разходване на средствата в размер на 282 298,89 лв., получени от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2020 г., да се извърши по реда на чл. 105, ал. 4 от ЗЛЗ – за удовлетворяване на интересите на кредитора Софарма Трейдинг АД – „Въздържал се", поради липса на материали по точката от дневния ред.

Поради липсата на решение за изразходване на получените средства от отдаване под наем на движими и недвижими вещи през 2020 г., предлагам вземането на решение по този въпрос да бъде включено в дневния ред на планираното за 31 март 2023 г. извънредно общо събрание на акционерите.

Предлагам средствата, в размер на 282 298,89 лв., получени от отдаване под наем на движими вещи и недвижими имоти през 2020 г., да бъдат изразходвани за удовлетворяване интересите на кредиторите, което да се извърши в съответствие с Вътрешните правила за управление на задълженията, за удовлетворяване на кредиторите и за действия по предотвратяване предприемането на обезпечителни мерки срещу лечебното заведение по чл. 20 от Наредба № 5/2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексните онкологични центрове със следните мотиви:

1. Общият размер на задълженията на дружеството към доставчици към 31.12.2022 г. е 1 993 хил. лв., а към 22.02.2023 г. – 2 170 хил. лв. Към 31.12.2022 г. лечебното заведение няма просрочени задължения, но има сключени

споразумения с доставчици за погасяване на стари просрочени задължения, по които към края на годината има остатък за погасяване в размер на 1 004 хил. лв.

Към 22.02.2023 г. дружеството вече има просрочени задължения към доставчици в размер на 785 хил. лв.

Редовното погасяване на задълженията към доставчици е предпоставка за нормалното функциониране на лечебното заведение и за гарантиране на качеството и навременността на лечебната дейност.

За инвестиционни разходи дружеството разчита основно на акционерите – Министерство на здравеопазването и общините от областта. Собствените средства, които може да задели са в по-малки размери, тъй като приоритетно е гарантирането на доставките на медикаменти и медицински изделия, без които е невъзможна нормалната лечебна дейност.

Поради гореизброените причини предлагам средствата да се използват за удовлетворяване интересите на кредиторите, а не за инвестиционни разходи.

2. Във Вътрешните правила на МБАЛ-Шумен АД за управление на задълженията, за удовлетворяване на кредиторите и за действия по предотвратяване предприемането на обезпечителни мерки срещу лечебното заведение по чл. 20 от Наредба № 5/2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексните онкологични центрове е предвидено към погасяване на непогасени към падежа задължения към контрагенти да се пристъпва след изплащане на просрочени и текущи задължения, произтичащи от трудови правоотношения или приравнени на тях, които се изплащат приоритетно. Просрочените задължения към контрагенти следва да се изплащат съобразно реда на възникването им, а текущите задължения да се изплащат съобразно договорения и/или законов срок за плащане и реда на възникването им.

В тази връзка предлагам средствата, получени от МБАЛ-.Шумен АД от отдаване под наем през 2020 г. да бъдат използвани за погасяване на задължения към контрагенти, като се погасяват приоритетно най-старите задължения.

С това решение ще постигнем положителен ефект за дружеството – намаляване на общия размер на задълженията, в т.ч. и на просрочените задължения, гарантиране на доставките на медикаменти, медицински изделия, други материали и външни услуги от доставчиците и обезпечаване на нормалното функциониране на лечебното заведение.

С уважение,
Главен счетоводител
/Красимира Петрова/

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД
гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 738, факс 800 751, e-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

ДО
СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ
НА МБАЛ-ШУМЕН АД

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД
Вх.№ 526
22.02.2023г.

Д О К Л А Д Н А З А П И С К А

от
Красимира Георгиева Петрова – главен счетоводител
на „МБАЛ – Шумен" АД – гр. Шумен

Уважаеми членове на СД,

На основание чл.105, ал.4 от ЗЛЗ, паричните постъпления от отдадени под наем дълготрайни материални активи остават собственост на лечебното заведение и могат да се използват за инвестиции, пряко свързани с предмета на дейност и за удовлетворяване интересите на кредиторите след разрешение на собственика на капитала.

Предлагам средствата, в размер на 308 304,11 лв., получени от отдаване под наем на движими вещи и недвижими имоти през 2022 г., да бъдат изразходвани за удовлетворяване интересите на кредиторите, което да се извърши в съответствие с Вътрешните правила за управление на задълженията, за удовлетворяване на кредиторите и за действия по предотвратяване предприемането на обезпечителни мерки срещу лечебното заведение по чл. 20 от Наредба № 5/2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексните онкологични центрове със следните мотиви:

1. Общият размер на задълженията на дружеството към доставчици към 31.12.2022 г. е 1 993 хил. лв., а към 22.02.2023 г. – 2 170 хил. лв. Към 31.12.2022 г. лечебното заведение няма просрочени задължения, но има сключени споразумения с доставчици за погасяване на стари просрочени задължения, по които към края на годината има остатък за погасяване в размер на 1 004 хил. лв.

Към 22.02.2023 г. дружеството вече има просрочени задължения към доставчици в размер на 785 хил. лв.

Редовното погасяване на задълженията към доставчици е предпоставка за нормалното функциониране на лечебното заведение и за гарантиране на качеството и навременността на лечебната дейност.

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД
гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 738, факс 800 751, e-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

За инвестиционни разходи дружеството разчита основно на акционерите – Министерство на здравеопазването и общините от областта. Собствените средства, които може да задели са в по-малки размери, тъй като приоритетно е гарантирането на доставките на медикаменти и медицински изделия, без които е невъзможна нормалната лечебна дейност.

Поради гореизброените причини предлагам средствата да се използват за удовлетворяване интересите на кредиторите, а не за инвестиционни разходи.

2. Във Вътрешните правила на МБАЛ-Шумен АД за управление на задълженията, за удовлетворяване на кредиторите и за действия по предотвратяване предприемането на обезпечителни мерки срещу лечебното заведение по чл. 20 от Наредба № 5/2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексните онкологични центрове е предвидено към погасяване на непогасени към падежа задължения към контрагенти да се пристъпва след изплащане на просрочени и текущи задължения, произтичащи от трудови правоотношения или приравнени на тях, които се изплащат приоритетно. Просрочените задължения към контрагенти следва да се изплащат съобразно реда на възникването им, а текущите задължения да се изплащат съобразно договорения и/или законов срок за плащане и реда на възникването им.

В тази връзка предлагам средствата, получени от МБАЛ-.Шумен АД от отдаване под наем през 2022 г. да бъдат използвани за погасяване на задължения към контрагенти, като се погасяват приоритетно най-старите задължения.

С това решение ще постигнем положителен ефект за дружеството – намаляване на общия размер на задълженията, в т.ч. и на просрочените задължения, гарантиране на доставките на медикаменти, медицински изделия, други материали и външни услуги от доставчиците и обезпечаване на нормалното функциониране на лечебното заведение.

С уважение,
Главен счетоводител
/Красимира Петрова/

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД
гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 738, факс 800 751, e-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД
Вх. № 540
22.02 2022 г.

ДО
СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ
НА МБАЛ-ШУМЕН АД

Д О К Л А Д Н А З А П И С К А

от
Красимира Георгиева Петрова – главен счетоводител
на „МБАЛ – Шумен" АД – гр. Шумен

Уважаеми членове на СД,

Редовното общо събрание на акционерите на МБАЛ-Шумен АД, проведено на 10.06.2022 г., е приело годишния финансов отчет на дружеството за 2021 г., но не е взело решение за разпределение на печалбата на дружеството за годината в размер на 285 512,84 лв.

В тази връзка предлагам вземането на решение по този въпрос да бъде включено в дневния ред на планираното за 31 март 2023 г. извънредно общо събрание на акционерите.

Съгласно чл.33 от Устава на МБАЛ-Шумен АД и в съответствие с чл. 246 от Търговския закон, дружеството образува фонд „Резервен", един от източниците на който, съгласно т.1, е една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат двадесет процента от капитала. Към 31.12.2021 г. средствата във фонд „Резервен" не са достигнали максималната стойност от двадесет процента от капитала на дружеството.

На основание на чл. 37 от Устава на дружеството, съответетно на чл. 247а от Търговския закон, дивиденти се изплащат само ако според проверения и приет финансов отчет за съответната година чистата стойност на имуществото, намалена с дивидентите и лихвите, подлежащи на изплащане, е не по-малка от сумата на капитала на дружеството, фонд "Резервен" и другите фондове, които дружеството е длъжно да образува по закон или устав. Чистата стойност на имуществото е разликата между стойността на правата и задълженията на дружеството съгласно баланса му. Плащанията на дивиденти се извършват до размера на печалбата за съответната година, неразпределената печалба от минали години, частта от фонд "Резервен" и другите фондове на дружеството, надхвърляща определения от закона или устава минимум, намален с непокритите загуби от предходни години, и отчисленията за фонд "Резервен" и другите фондове, които дружеството е длъжно да образува по закон или устав.

Съгласно проверения и приет финансов отчет на дружеството за 2021 г., чистата стойност на имуществото му е по-малка от сумата на капитала, фонд „Резервен" и другите фондове, тъй като към 31.12.2021 г. лечебното заведение има непокрити загуби от минали години в размер на 6 083 хил.лв.

„МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - ШУМЕН" АД
гр. Шумен ул."В. Априлов" 63 тел. 054 / 855 755, 800 738, факс 800 751, e-mail: mbal-shumen@ro-ni.net

Във връзка с гореизложеното, предлагам печалбата за 2021 г., в размер на 285 512,84 лв., да бъде разпределена като се вземат предвид разпоредбите на чл.33, чл.36 и чл.37 от Устава на дружеството и чл.246 и чл.247а от Търговския закон, както следва:

- 10 % от печалбата да бъдат заделени за фонд „Резервен";
- С останалите 90 % от печалбата да бъдат покрити загуби от минали години.

С уважение,
Главен счетоводител:
/Красимира Петрова/

ЗАЛИЧЕНО
на основание
чл.4,§2 и чл.6, §3
от Регламент
(ЕС)2016/679